

sacramentum cum nullus est nec dimittitur pena vi clauum cum nullam habeat possum secum consulere si prudens sit et vti eius consilio sufficit michi in casu illo velle confiteri si haberem virum potentem me audire et absolueret et displicet michi q non habeam tales detestando peccata mea omnia propter deum quez offendi paratus facere emendam pro tempore et loco siue casus fuerint reservati siue non siue mille nodis excommunicationis irritatus siue prescississet sero penitebant friges: non est sic de penitentia in foro dei qui malo latrone percutit: nichil est dictu copia presbiteri si desit panis de sodali cum iam illud negauerim. **C** Et isto patet male indocum vulgus existimat potissimum a pud nostrates opinatur quemlibet saluatum cui in facie ecclesie porriguntur sacramenta quod est falsum cum pleriq tales non resistent alienis quod ipsi et predecessores eorum in iuste ceperunt vel superficialiter dicunt liberos resisteret putates q no magis resistent q ipsi plus diligentes carnes et sanguinem q salutem anime alios putant damnatos qd abist hec consequentia non modo no valet logic sed nec theologice iste discedit excommunicatus: ergo est damnatus: stat q penitudine decauratur et non potest in extremis in foro exteriori acquiescere absolutionem siue sepeliatur in ecclesia cymiterio vel ne priuatur tamen talis frequenter bonis precibus qd et multum nocet: non nego qui discedit sine sacramentis ecclesie qui potest illa habere pessime mortuoretiam quando sunt tres fortes apud perfas non potens consequi sacramentuz penitentie et eucharistie plato apud peloponnesum habens penitentiam sacramentum et non eucharistiam dico parisi vtrunq sacramentuz capiens melius est ciceroni q plato et discedit i maior gratia q plato et habet sacram vtiatum ad conducendum eum de via in terminuz et melius est platoni q forzi minus punitur in purgatorio et plus gratie habebit et per consequens maiorem beatitatem. Ad alium de presbyteris tacite habent facultatem ecclesia hoc videt et non prohibet: qui tacet hic consentire videtur: illud est rationale pro eis cum quotidia multi eorum celebrant mendicantes et no habentes domicilium habent superiorem illum i cuius parochia sunt bonuz est peregrinis habere facultatem ad hoc nutrire potest stat q omnes veniant quolibet die bonuz est q eos audiat quancumqz veniant si non accedant in oportuna sed quando subditi tenentur de necessitate capere etiaz tunc tenentur de necessitate eos audire si presens fuerit etiaz quocumqz morbo laborauerint sed vbi negat eis ra-

tionabiliter cepis sui in confessione et non assignat eis ad quem eundem est videtur eis dare facultatem adire alium. Insuper est consuetudo paruulorum citius adire curatum in confessione q capere corpus dñi et hoc non potest reprobari cu videatur maior reuerentia queri ad vniuz sed neutruz est differendus. Tertio arguitur pleriqz constituit se fratribus minoribus et predicatoibus et tamentales non sunt superiores q talis confessio sufficit patz per clementiaz duduz de sepulchris et absurdum est dicere aliquoz rite confessuz et absolutuz iterum obligari ad confessionem igitur. Respondetur tales presentati episcopo legitime sunt propzi sacerdotes nec quis tenetur illa peccata que rite confessus est iterum confiteri a quibus est absolutuz in festo paschatis debet homo adire superiores dicendo se alteri habenti potestate confessum et petere corpus christi cuz aliis et danda est fides si veniret ad curatum et diceret se nullum peccatum habere non patet de alia probatione sed ceteris partibus rationalibus et securus e confiteri proprio curato q religio obediendo superioruz et iuz hoc curat sollicitudine salute gregis commisit qd alius et tenetur tempore repellit et in quocumq morbo instante sacramenta ministrare non autem mendicus ppter rationem est relinquere curatum doctum et circumspicuum pro viro quem non nosti ob verendam vel imperitiam potest tripartiam se habere vel est publicum et notorium / vel. sic occultum q probari non potest nec est diffamatus vel est partim occultum partim manifestum hoc est apud aliquos graues fama est lesa vel aliquibus duobus vel pluribus constat in primo membro non requiritur secreta admonitio cum prelatus potest talem corrigere bonum est tamen illi dicere ac si esset aliquater occultum secreta admonitio de qua loquimur est ad seruandas famam que nunc est amissa si peccatum sit omnino occultum solus ego scio: tunc distinguo vel est in detrimentum temporale vel spirituale aliorum reputa est clauiger vel custos porte vel curam habes vt athenoz et eneas de trosa fecundum daret vel e hereticus ad inficiendum populum si credas q ppter meam secretam admonitionem quiescit ibi frigidus est sinu autem dicaz illi qui potest occurrere salua eius fama secidum qd est possibile boni conone et salus innocentium est preferenda fame bustus mali. si peccatum sit nocium ipsi peccanti solum qd non potest probari ego sol scio nec peccatum est infamatum tunc est monendus et si audierit bene est sinuitem sitendum est nec denuncianduz est prelato. Si peccatum sit preteritum nec tere probare et factum est si futurum iudicio meo sanior est modus ille q non debeo adducere primo vnum te stem et postea alium vsic habeam duos testes. secundum vnde beati augustini non debeo esse explorator vite aliene et hoc prelato in qm prelatus si videatur esse bonus potest tenere materiam secreta et alius impedire a peccato possum et dicere in qm paulus vel petrus. et illud roboratur vicefi-

Distinctionis decime nonae questio scda.

Secundo circ habent distinctionem decimam nonam queritur an fraternam correctio sit de precepto. **P**ro solutione questionis noto q fratna correctio e caritativa admonitio de peccato cauendo. et affirmatiue respondetur ad titulum questionis. **E**ccelesiast. decimo septimo. vni cuqz mandauit deus de proximo suo si elemosina corporalis in necessitate sit de precepto a fortiori spiritualis de impedimento peccati si non annunciaueris ei sanguinem eius de manu tua requiram. **E**zechielis tertio. facientis culpam habet qui potest corrigere negligit. octuagesima sexta distinctio ne. **C**ulpam. sed error correctio fraternam est preceptum affirmatiuum obligans pro loco et tempore hoc est certitudine moralit mibi constat hic est corrigibilis a me et nunc est optimum tempus nec sunt alii ad quos magis correctio spectat q iudicio prudentum eum corrigent si iudicem q eum exasperabo et ad iram prouocabo radendum est vel nunc est ineptus correctio vel iratus vel iudicatus ab oportus tristitia non est procedendus quare **E**liap haz themanites baldach et sopbar naama chres septem diebus et septem noctibus cum iob sederunt ante qd seculi disputare orsi sit iob scdo putates eum abloptum tristitia et ira. Quo fit stat fortem

non corripit inter platonem et ciceronem sine illorum peccato quando vterqz credit alium zelatoz animarum inter scabella duos cecidit an? humo si vterqz de alio dubitat et putat alium scire de peccato conueniant inter se secundum personam viri corrigendum est si superioz mansuetet et sine streptu contumelia vel verbere. vnde apostolus prime ad thimotheam quinto. seniozem ne increpaueris sed obsecra vt patrem. propterea dionysius redarguit demophilum monachum quia sacerdotem et se maiorem corregerat irruenter eum percussit et ab ecclesia efficiens de casu inter petrum et paulum. ad galathas secundo. peccantem coram omnibus argue coram omnibus vt ceteri timozem habeant. vt prima questione septima. capitulo. paulo. non oportet vagari ad corrigendos proximos et eorum vitam explorare: sed peccata incidentia remouere oportet. iuxta illud beati augustini in libro de vitiis dñi admonet nos dñs noster non negligere inuicem peccata nostra non querendo quid reprehendas. sed videndo quid corrigas alioquin efficeremur exploratores vite aliorum contra illud proverbiozum vigelimo quarto. non queras impletatem in domo iusti et non vases replem eius etiam de venialibus et paruis non est insidendum. **P**ropterea notabis circa illud math. decimo octauo. Si peccauerit in te frater tuus peccatum fratris potest tripartiam se habere vel est publicum et notorium / vel. sic occultum q probari non potest nec est diffamatus vel est partim occultum partim manifestum hoc est apud aliquos graues fama est lesa vel aliquibus duobus vel pluribus constat in primo membro non requiritur secreta admonitio cum prelatus potest talem corrigere bonum est tamen illi dicere ac si esset aliquater occultum secreta admonitio de qua loquimur est ad seruandas famam que nunc est amissa si peccatum sit omnino occultum solus ego scio: tunc distinguo vel est in detrimentum temporale vel spirituale aliorum reputa est clauiger vel custos porte vel curam habes vt athenoz et eneas de trosa fecundum daret vel e hereticus ad inficiendum populum si credas q ppter meam secretam admonitionem quiescit ibi frigidus est sinu autem dicaz illi qui potest occurrere salua eius fama secidum qd est possibile boni conone et salus innocentium est preferenda fame bustus mali. si peccatum sit nocium ipsi peccanti solum qd non potest probari ego sol scio nec peccatum est infamatum tunc est monendus et si audierit bene est sinuitem sitendum est nec denuncianduz est prelato. Si peccatum sit preteritum nec tere probare et factum est si futurum iudicio meo sanior est modus ille q non debeo adducere primo vnum te stem et postea alium vsic habeam duos testes. secundum vnde beati augustini non debeo esse explorator vite aliene et hoc prelato in qm prelatus si videatur esse bonus potest tenere materiam secreta et alius impedire a peccato possum et dicere in qm paulus vel petrus. et illud roboratur vicefi-

ma secunda: questione sexta. capitulo. hoc videtur de illo qui audit alium saluum iurare si peccatus sit partim occultuz puta fama publica non est contra hunc fed pauci sciunt possum procedere secundum doctrinam euangelicam primo vnum testem adducendo eorum qui sciunt postea alium. Sed contra dicit ioseph Genesim trigesimo septimo. accusasti fratres super crimine pessimo et tamen non loquitur scriptura de correptione secreta. Insuper beatus augustinus dicit in regula qui non corrigatur p secretam admonitionem fratris denuncianduz est plato non tanq publice persone. Respondetur forte ioseph admonuerat eos in secreto etiam inuentus reddidit eum in hoc in circumspectus non valet dicere accusasti et non denunciasti in accusatione si probationem non inducat punitur pena talionis. secus est in denunciatione de beato augustino postest dicit intelligit dummodo peccatum est partim publicum vel loquitur de occasionibus vel aliquibus leuitibus aliqui solent aliqua parua errata confiteri publice in capitulo que non lacerant famam. **D**ubitant que res est fama et an eam rodere sit grande peccatum. dicitur fama nonnunqz capitur pro gloria. vt virgilius primo eneydos. Sum pius eneas raptos que ex hoste penates. **C**lasse vebo metum fama super ethera notus. Interdum capitur pro iudicio hominum quod habetur de aliquo. Interdum est inter paucos: interdum inter plures secundum q plures habet iudicium actuale vt habituale de aliquo et in vtranz partem capitur in malam. quarto eneydos. Fama malum quo no est aliud velotius vllum. **M**obilitate viget vires acquiri cundo. et que sequitur. dicitur q est grande peccatum. quod patet: est frenum retrahendi homines a peccato: ergo illud tollens vt homo in vitium preceps ruit magnam iniuriam fratri facit. Insuper fama prestat opibus. **E**ccelesiast. quadragesimo primo. curam habe de bono nomine hoc enim perma net magis q mille thesauri magni et preciosi. vide hoc in lenonibus et abietis mulieribus: imo flicti dicunt cum habetur aliqua mala opinio inter aliquam mulierem cum aliquo est periculum perdende in continente detrahere fame alterius causat rixas scismata et reddit detrahentem iniuam et contemptibilem: propterea patres ordinant lectio nes salutare in mensa ne homines sinistre loquantur et religiosi propterea sedent super vnam partem et non ex opposito solent nostrates dicere si auferatur portio a monacho mehofensi silebit. silentium in clauitro silentium post completorium hinc beati augustini carmina in luce prodierunt. Quisquis amat dicitis absentium rodere vitam. **H**anc mensam veritatem nouerit esse sibi. Quare quodam magnoprelato detrahenti aliis dixit vel abiret vel carmina de leret. vii? bonus religiosus incipiens studere cum venit ad dixi custodiam linguam meam noluit pro cedere vltimus dixit satis se habere de hac vna lectione. et cum quidam iusserat cuidam prudenti phi losopho adire macellum et optimas carnes et pes-

simas emere qui attulit linguam si bona est lingua est optima caro: si mala pessima. Propterea ligurgus apud lacedaemonios statuit vt nullus adolescens in publico p[er]fatu loqueretur nisi rogatus. Et pythagoras fami[li]s auditu[m] dicitur silentijs alijs malis min[us] scdm eorum capacitate[m] vt intelligerent anteq[uam] loqueretur hinc duos oculos z duas aures et vnam linguam nobis contulit de[us] ventu[m] multitudinē cum labijs vallatam et cum quidam soloni in conuicio exprobarer q[uod] stultus esset eo q[uod] taceret cui solon scito stultus nescire tacere signum sapientis est scire silere detractio z contumelia differunt in conuocato: aliiq[ue] dicunt detractio[n]em esse circa famam/contumeliam contra honorem se[ci]p[er]t[ur] que so illi honorem a fama. dico q[uod] detrahere ē male dicere de aliquo in absentia. contumelia est ip[s]am afficere iniuria in presentia contingit dente canino famam alterius ledere de per se ei salium imponēdo vocando cum malum ypoctitam rusticum vel negando eum ita doctum ita probum esse vt afferatur. interdum crimen occultum preter rationem dicitur. sed hic nota corosor fame qui est dicatulus lacerans famam bulus z illius sua in absentia per amplius denigrabit te non mireris cum doctoib[us] te z melioribus detrahāt et tibi similiter detrahēt a liquis de per accidens hoc est preter intentiones ex nimia dicitate famam alterius denigrat z illud peccatum est minus. Sed subdubitas an peccator teneatur fratrem corrigere. dicendus duplex ē peccator scilicet publicus z occultus: similiter est correctio publica et occulta occultus non deobligatur ab hoc p[re]cepto nec in occulto nec in publico potest reniti peccato fratris nec aliquem scandalisat i publico non deebet si sit publicus peccator. secundum illud psalm. iste peccator dicit deus quare tu enervas iustitias meas z assumis testamentum meum per os tuum. psalmo quadagesimo nono. glosa interlinearis augustini hoc contra predicantem fecurus tamen qui audit a quocunq[ue] audit. et glosa marginalis cast. quare enervas id est quasi communi sermone ad hierusalem proferas aliquid de mea maiestate hoc contra predicatores inquit non: enim lectione negatur ad hoc allegat illud prime corinthior[um] nono. Saligo corpus meum et in seruitutem redigo me cum alijs predicem reprobus efficiar notanter predicem z non legam stat virum bonum dicere et non bene sicut gramaticum z nō grā matice scdo ethicoz cui quadrat illud beati gregori cūlus vita despiciatur restat vt eius predicatio cōtemnatur z est auctoritas canonisata. iij. questione vij. capto. infames. s. final.

Distinctionis vigesime questio prima.

Sirca hanc vigesimam distinctionem queritur primo an ille est totaliter liberatus qui adimpleret penitentiam inunctam z a sacerdote. C. 20 solutio de questione notabis sicut medijs iusti precii in emptione venditione z alijs contracti-

bus non consistit in indissolubilib[us] sed ē quedam actio intra quam si quis manet contractus est licitus si est latitudo emēde ad offesam z in foro humano z diuino: verbi causa foras eruit vnus cubulus plantationis potest fieri emēda sorti auferēdo lucrus putanda a platone z addēdo vāno sortis reducēdo ad equalitate[m] aliiq[ue] sapientes dicunt platone dare oportere cētū sorti aliiq[ue] nonaginta quinq[ue] aliiq[ue] quinq[ue] q[uod] supra cētū totum istud rep[er]atur latitudo emēde. sic est de penitētijs inunctis pro peccatis coras deo non est verisimile q[uod] deus reputat tale penam p[re]cisam debere dari a superbie z nullam penitus minorē debere sufficere tunc raro vel nunq[ue] potest prudētissimus confessor penitētijs conuenientem inungere sp[iritu] habundabit vel deficiet pro a subbia latitudo dicere psalterium z bis septē psalmos vel ter ita q[uod] si vnus dicat bis septē psalmos cu[m] psalterio satisfactio tunc debite sicut alter qui ter de cit septem psalmos cum psalterio pro simili superbia non tam tantus meretur quando est impositio p[re]iue in hac latitudine tunc clausi non errat: quādo extra eam clausi errat. Hoc p[re]notato pono conclusiones. Prima est: adimplēs p[re]iua inunctam clauē non errante etiam in peccato est absolutus a pena sic q[uod] penas pctō debita nec in purgatorio nec in inferno patitur. Secunda conclusio non semper adimplēs totas p[re]iuas inunctas z a sacerdote est liberatus a pena s[ed] oportet cum illas pati in purgatorio vel in inferno si sic dicitur debitor illius pene. Tertia conclusio: non adimplēs temere penas acceptas z inunctam peccat. Prima conclusio p[er]tinet: offensa reducit ad equalitate[m] per emēdam sufficere z iniusticia ad iustitiam reducit q[uod] satisfactio sufficit in mortali supra probatum est. Secunda conclusio p[er]tinet: quia da oppositum esset in potestate temerarij sacerdotis absoluerē totam penam respondētē pctis neronis per orationē dominicam imo per aspersionē aque benedice vel p[er] tactum digiti imo si potest tollere ad libitum eius partem pene debite potest totam penam z sic dicitur absolue te a pena totaliter z a culpa. Insuper non alias dicimus in p[re]iua modo clauē non errāte cu[m] s[er]uiter arbitrat inter deum z pctōz oportet q[uod] p[re]iua inuncta fiat de consensu partium z potissimum partis principalis scilicet dei non requiritur consensus peccatoris sufficit q[uod] consentire debet. Item tunc canones incassum imposuissent p[re]iuas. Amplius gregozius: et recitatur de penitē. distin. sexta. salas penitētijs dicimus que non secundum auctoritatem sanctorum patrum pro qualitate criminis imponuntur. patet de peni. distinct. quinta. ca. flans. Tertia conclusio p[er]tinet: talis non patet sentētie iuste late z contrarietate suo p[ro]missio. Adimplere penitentiam conclusionem argumentoz: christus dimisit peccata sine aliqua p[re]iua. iohannis octauo de muliere deprehensa in adulterio: vade et iam amplius noli peccare. simile patet iohannis. v. de sanato. in super math. xvj. Quodcunq[ue] ligaueris super terram. et reliqua. et iohannis vigesimo.

quoz remiseritis pctā. Ad primū nouit quantitates correctionis z forte fuit cōtrito sic intensa q[uod] sufficerebat. Secdo erat sum[m]o dispersato a quo in nullo fo[r]o potest remittere cum est inobligabilis auctoritates intelligenti clauē nō errante. Alii indocti existimāt q[uod] illa auctoritate posse concludi q[uod] romanus pontifex potest omnia siue phas sine nephas z omnia ad nutū dirigere q[uod] hereticū est nulla est lex humana potestata vel imptoria nisi lege diuine cōformis a qua robur z stabilitū h[ab]et solutio est sub alijs verbis z est eadē sententia xp[ist]us vsus est xbo p[er] iunctiuit mōi ligaueris solueris remiseritis petro z omnib[us] alijs ad istuā dū debet esse cōfictio legis humane z cōsummatio fm inchoationē legis diuine. ita q[uod] deus dimittit culpā z sacerdos vi clauis partē pene debite remittit. iohannis. xi. dixit d[omi]n[us]. lazare veni foras q[uod] erata ihu in uoluitus sine dōne discipuli manus et pedes soluerit vbi d[omi]n[us] non prius resuscitaz lazari hoc dimittit culpā z dat grātia sacerdotis absolūdo de culpa nichil diminuit sicut magister dicit. c. v. xvij. distinct. expresse sacerdos euangelicus declarat soluendos vel non soluendos sicut oli legalis in illis q[uod] cōtaminati erant lepra que pctis signat ad hoc introducēs beati hieronimū in lra exponētem hunc passum. math. xvi. Tibi dabo clauē regni celoz. hunc locū dicit hieronim[us] q[uod] dē nō intelligentes aliiq[ue] sumūt de superalio phariseoz vt dānare innotos vel soluere se putent notios cum apud deū non sententia sacerdotis: s[ed] reoz vita que ritur in leuitico se omdere sacerdotib[us] iubemur le prosi quos illi non faciunt leprosoz s[ed] discernunt q[uod] misit vel imisit sunt. p[re]iua sacramenti tollit de culpa ad sensum habent q[uod] cum detestatione pctozum requiritur q[uod] homo pro loco z tempore intendit ad se clausigerum doctor seraphic[us]. d. xvij. dicit hūc modū in supericie habere fantasia z alii plurim[us] illius etatis z eorum schole s[ed] nec eoz rationes hoc ostendunt nec michi placent in eoz modo argumētatur btis b[ea]tauentura p[er] baptismū z dico tū esse in adulto baptismus non tollit culpā mortale ante baptismum commissū s[ed] solum contritio argumentatur vltimus de attritione s[ed] hoc non respōdo facile est eū in hoc impugmare z supra terigim[us]. Ex istis sequuntur aliqua. primū est aliquid tenetur implere maiorem penitentia[m] q[uod] culpa demereat. p[er] interdiū licet raro potest imponi maior penitētia q[uod] sufficit z talis suscipit. secundo patet q[uod] alicui imponitur aliqua penitentia z tū motiēs ante finē p[re]iue statim euolabit. patet completa penitentia sufficere. Tercio patet si aliquis parum cessat a latitudine penitētie in deficiendo non satisfact. secus est i latitudine deficiendo a medio mathematico illius medijs sed pone aliquē labozātem in extremis talis nō potest adimplere penitentia[m] sufficientē nemo obligat ad impossibile. Insuper foras est cōtentus capere p[er] pctis suis sufficientē penā fm canones vel arbitratiam nō tenet scire canones nec cognoscere que est latitudo sufficiens videtur q[uod] sit deobligatus z potest dari analogia si foras platone offenderit cōten-

tus stare ad arbitrium iudicis vel arbitri p[re]iudicis lz minus iusto offerat videt deobligat[us] de[us] est quocunq[ue] homine tractabilior z clementior: ergo iste talis extra latitudinē soluēde erit liberat[us]. Ad primū dico q[uod] non bis in ere luat in corpore aia est in natura nemo tenetur ad impossibile potest pati aia i purgatorio. Secūdo argumētū aliquid cōtenu habet q[uod] sacerdos patitur aliq[uod] pene pro eo sed hoc est durum pro sacerdote non ollud admittere fiat q[uod] ad hoc deficit a latitudine p[re]iue iungende ex ignorantia inuicibilis credit cōtritionē cōfictentis maiorē q[uod] sit et pene sunt arbitrarie cōfictō est magis q[uod] ille q[uod] peccauit p[re]iuetur pro suo pctō z multū meretur ille talis et bonū p[ro]positū habet. forte deus aliquam penā istius relaxat et c[on]t[ra] istū non tenet legē communē cū non habeat p[ro]positum cōe. Si dicas tūc q[uod] libet p[ro]cedet ita p[ro]pudenter sicut ite et eadē via et sic dicit eadē a via cōi z a culpa p[re]sbyter inuincit penitentiam hoc est nescit ea que et incidunt ex oficio patitur pro alio. dixit foras z sic quādo illatus fortassis haberes nō concludis: sed p[er]is quare ergo sunt p[re]iue arbitrarie iuxta discretionē iponētis xxvj. q. vij. hoc sic de p. d. j. amen furā respōdetur aliiq[ue] non implet penitentia[m] inunctā z sic peccator despando melius est eos mittere ad purgatorium cū pena q[uod] p[re]iudicare in inferno melius est reddere rationē de mia q[uod] crudelitate. xxvj. q. vij. de his et. c. alligant. p[re]iua est considerare remedij contra reciduum peccati et scandalū q[uod] outur in plebe z sic interdum p[er] minore culpa imponitur maior penitentia si consideratur grauitas delicti solis temp[or]e maior peccato maior est imponēda penitētia homines in diebus istis non ferunt ita magnas penitentias sicut in p[re]iuita ecclia q[uod] cōsentaneū est penitentias esse arbitrarie fm q[uod] cōfictio vsum fuerit nec imponere s[ed] regulas canonicas sicut nec regule galieni vel autēne sufficiunt. p[er] qualibet recepta vanda: sed eas oportebit variare fm discretionem medicorum. Iudicio meo vtile est imponere paruum p[re]iua de p[re]cepto z magna de cōsilio negligens penitentiam de p[re]cepto peccat propterea securum est imponere puā talē. alia magna de consilio satisfactoria est z eius transgressio nō est peccatū licet transgressio p[re]cepti sit peccatū et nō cōsiliū tū stat dare frequenter actum cōsiliū tanti meriti sicut actū p[re]cepti vix clauis siue imponat p[re]iua siue non diminuit de pena in absolutōe z q[uod] amplius est bonū est peccator accipere penitentia[m] p[er] se et referre multas bonas orationes suas penales in remissionem pctoz per que deū offēdit. superius p[er] batū est homine tantū mereri per op[er]a satisfactoria sicut non satisfactoria z hoc intelligo siue satisfactorio sit de p[re]cepto inuncto a p[re]sbytero siue de cōsilio ab eodē iposito siue accepto a penitente z cum hoc erit causa diminutionis pene z sic habebit bim lucra: sed subdubitas an aliquis pro aliquo satisfaccere potest dicit est p[re]iua valet ad duo. ad p[re]servationem a reciduum vti etiam castigat corp[us] ne effrene currat cōtra sp[iritu]m cōstāt q[uod] vnus quo ad bunc

effectu no satisfact p alio per carne foris domita no domatur caro parotis quo ad aliu effectus scz de diminutione pene ridentis culpe ostingt vel ille no potest satisficere i propria q debilis vel stati moriturus et sic vnus pro alio satisficere potest et si non habeatur cofessio est sua voluntas psumpta nec q voluerit mittere ad purgatoriu nec obligare ad difficilium. Et tñ si aliquis delicat? nesciens bñ scimare vult facere aliquod equalis deo qd est tñtum remediũ cõtra peccatũ sicut aliud videt sufficere facere ieiunare per aliũ. Et tñ p3 pdest morienti querere aliquẽ amicon fidelez vel plures ad implendam penitentiam quã sacerdos pot inuigere laboranti quã si non expleant in hoc mudo moriens in purgatorio tozquebit s3 vn? no potest per eundẽ actum satisficere pro se et alio sicut nec satisficere ieiunio ecclie et penitentie inuicte simul vt di ximus superius de elemosina data illi qui est in extrema necessitate. Dubitat an penitentia facta in extremis valeat. Rspõditur licet raro valeat vel sit periculosa no iplicat de lege imo bene stat q valeat. qd p3 male habituat? difficulter euellitur a suo malo habitu vel qñ est in periculo cadẽt de pinaculo vel in mare hoc cõuertit se totaliter ad si bi succurrendum et inclinatione nature q egerrie se conuertit in detestationẽ sui peccati si dormiens vel non aduertens vel in actu pcti occidat. Iã signis vbi ceciderit siue ad aquilonẽ siue ad austrũ ibi facebit. Ite opterea de talli ferotina pnia timendum est ne dicatur pnia troianex sera s3 q voluntas est libera potest homo detestari sua pctã in qñolibet tẽpore qñcumq; puillo.

Distinctio vigesima questio secunda.

Veritur circa hanc vigesimã distinctiõẽ scdo an valeat indulgentia otabis indulgentia cõter capitur vt tantũ valet sicut delicate intrẽdere fm illud maronis indulge hospitio causasq; in ecce morandz fm illud quilianũ mollis illa educatio quã indulgentia vocam? nervos cñces et mentis et corporis frangit et catho indulgere gule noli et idulge gcto. Quocirca valla theologos i hoc barbaros appellat. Sed cõtra hoc argumẽtoz aliqñ in cõfessũ i dieb? maiorũ fit solitũz barbara pñ hominũ vsum fit cultũ fm illud hozatianũ. nã resus arbitriũ stat vis et norma loquẽdĩ multa renascitur et s3 hic termin? est in vsu i signone qua vtimur et dieb? valle cũ ab eo pauci lapsi fuerint an nĩ diceret laurentius cõsuetudo barbaroz fm ones cultũ i barbarũ no mutat nec contra s3 oratoz sicut nebulonũ vsus no itẽpretatẽ leges humanas s3 p3 boz. replica esset de beato hleronimo zambrosio q vñ sunt termino prope hãc signiõẽ et vocam? pñcipales benignos et faciles indulgentissimos pñcipes quicquid sit no est mod? theologi i terminis phalarat? certare iboc imitemur pñes noia significat ad placitũ vrentiũ difficile est modũ indulgentiaz fun dare auctiẽ in scriptura sacra in signũ cui? tres

Nota.

Pmi doctores ecclie parũ de isto modo idulgẽtiaz loquuntur s3 cũ beat? grego. indulgẽtias et ecclie fia eas cõcessit admittẽde sunt origĩne affumant ab illo. mathi. xvj. Tñ dabo clausẽ regni celozum. Ista notatis pono cõclusiones. Prima est indulgẽtie aliquid valẽt dũm datur clauẽ no errãte. Secunda cõclusio valẽt ad diminutionẽ pene. Tertia cõclusio potissimũ in indulgẽtiis cõsiderare intentionẽ dantis indulgentias. prima cõclusio probatur. alias eccliam in hoc toto erraret hoc est falluz et cõtra pmissionẽ xpi petro rogauit p tene deficiat fides tua. ista cõclusio p3 ex variis determinationibus ecclie per clemẽtũ iũtũ i cõsilio vieniẽti de reliquiis et veneratione scõroz si dñm in sanctis eius pro cultu corporis xpi et añ eũ de extra uagãte. bonifacii. viij. de pe. et re. c. antiquozum de tubileo cõtesimo quẽ clemẽs sextus mutauit. i. l. annũ. c. vngent? . postea per paulũ venetũ scõm et sextũ qñtũ fit i quolibet vigesimo quito anno. cap. qñdam modũ et colorat mod? ratione vn? potest i ecclie satisficere pro alio apotissimũ dũm illud p uent auctoitate superioris est autẽ thesauro? ecclie sic spiritualis ex merito passionis xpi et scõroz quĩ multo plura sustinuerũt tozmetãz peccata demeruerunt. de hoc thesauro potest ecclie cõicare ali cui vel aliquib? qd sufficit ad satisfaciendũ p eoz pctis hoc fit per indulgentias cõicãdo partẽ illius pro pena debita istis pctis no valet ratio dicitur. scĩ sunt pñmiãti pro oib? meritis. i. opere la tiffactozio est tantũ meritũ sicut i non satisfactozio et cum hoc liberatur a pena vt supra dictum est et scĩ applicat eoz cruciatus ad hoc formaliter vñ inter pretatiue pma canonica iohãnis iij. cap. qñ ipse est propiciatio p pctis nostris sicut dicit iohãnes baptista. Ecce agnus dei ecce qui tollit pctã mudi in hoc thesauro includunt oia merita ad adã vsq; ad hunc diẽ et meritũ xpi est infinitũ in ratione meritĩ saltẽ infinite potest acceptare deus habuit beatitudo. dñem gratis. s3 suum meritum mansit pro nobis miseris et minima gutta sui preciosissimi sanguinis sufficisset pro nostra redemptione ob vnionem ad verbum dicit clemẽs sextus i prefato capite vnigẽnitus et qd apud dñm misericordia et copiosa apud eum redemptio. et pauci sunt electi respectu reproborum no est timendum de euacuatione huius preciozi thesauro. dato q infiniti esset mundi quod est deo possibile licet nõ de facto sunt bñ merita xpi et xõginis iohãnis baptiste qd ne peccaret leuit fãte tẽneris sub annis cucurrit ad antra deserti quo inter natos mulieruz nõ furrerit maior et ita de aliis nec te moueat q ekiles date sunt indulgẽtie i pñcipio nã scẽtis ecclie feruor deuotiõis tñc erat maior et san guis xpi recẽter effusus homines rari? peccabant et subibant maiozes pñtas qñ nunc subeãt. ppterea congruum erat habere alia remedia applicata. dixi clauẽ nõ errante ad hoc q indulgentia valeat aliq; requirunt auctoitas in dante qd est meritum toti? ecclie qd est sponsa xpi opozet qd detur a viuẽto et s3 maximo potissime saltem vnuerfalis vice reqrat

ad hoc q sit sacerdos vel sufficit iurisdicõio q sit papa nõ sacerdos incertum est rationabilis causa q tangit honore dei vt ad impugnanos hostes fidei vt pro aliqua alia pia causa placet aliquibus q potest sine causa realiter dare indulgẽtias licet peccet licet rex confensens de thesauro plusq; par sit male agit s3 accipiens est verus dñs s3 illud nõ admittit ut a multis dicitur est solũ dispensator fm voluntate dñi superiozis fm illud pme cõzinthioz. iij. sic nos existimet homo vt ministros xpi et dispensatores ministrorũ s3 sicut in pnia est quẽd latitudo in qua pbsiter inuigens bñ facit et pctõz sufficit sic est in proposito quẽdã latitudo sic q pontifex interdũ dat pro causa et quali maiorẽ idulgẽtiã interdum minorẽ nec fit tibi cure manẽdo in latitudine an det rationabiliter supponas potẽtiẽ de discretioz sufficiti tibi capere indulgentias. Scda cõclusio pater valet ad aliqñd fm pñmã cõclusionẽ nõ ad augmentũ gratie vel glẽrie et parte obiecti non videtur ad quid aliud. Itẽ ponitur cõiter in istis venis relaxam? de pnia inuncta tertia partẽ. Tertia cõclusio pater datur cõditionaliter s3 verba explicat conditionẽ dantis nõ exante cõditione nec tenent. interdũ datur indulgentia sub hac forma oib? contritis et cõfessis tñc vtrunq; requirit et solutio. cape fm q continetur in forma. interdũ dicit oib? cõtritis et cõfessis ad tres vel quoz dies futuros nonũq; dicitur oibus porrigẽtib? manus adiutrices semp prequirunt contrito ad deletionẽ mortalis anteq; indulgentia pñt auferat sed potest dare cõtritis et nõ cõfessis vt opinor dñm intendãt se cõfiteri pro loco et tẽpore tñc existẽtib? in mortalitate qñ erit contritus valet indulgentia et nõ alias s3 añ contritiõẽ nõ habet indulgẽtia effectũ suum qñ indulgentie sunt spales. puta per tres dies vel octo videtur q ille q lucratur eas semel non pot pluries eas lucrari dantur plures dies vt qñ non potest venire in vno die saltẽ veniat aliquo illoz diez qñ sunt per bñnes datur quolibet die. p3 quo alias sunt pñenes si nõ liceret multis tẽporibus eas habere sed non sufficũt hore z hozaz minuta qz si sic egredies z ingredies millies in eodẽ die lucrare i indulgentias nõ videtur q homo cui? vna medietas est in hostio et alia extra hostiũ per declinationẽ capitis i ecclie la lucratur indulgentias cũ tam maior pars cor potis est in ecclie et ita per moti digiti egredietur z ingredietur illa sunt absurda nec videtur intentio legislatozis. Et hũc sequimur alique propositiõnes. Prima est volens lucrari indulgentias et nõ dans sicut cõnectur in bulla nõ lucrat indulgẽtias cõdicio nõ existit nec tñ cõsequẽs est q actus exterior aliqui boni superaddit actui interiori. p3. Isti duo equaliter merentur de premio essentiali si actus interiores sunt equales pout nũc supponit de diminutione pene melius erit illi qui facit actũ exteriorẽ nõ negamus quã act? exterior facit aliqñd ad premiũ accidentale vñ ad accelerationẽ premiũ essentialis q abbreviat penã. Scda propositiõ ve niens romã ex vtrũbio in anno subleio tñ cõsequitur

indulgentiarũ sicut veniens ab hadington s3 lineã liter bñ duo mereret. pñoz pars p3. vterq; pleniã remissionẽ oim peccatoz habet. Scda pars patet vnũ opus est difficilium alio difficultate pzonẽnti et ex parte obiecti suppono actus interiores equales in gradu mõars z virtus fm circa difficile. ij. ethicoz. non alias fortitudo pñstatur rapelle. Tertia propositiõ dices dans tres duodenos tã tũ lucratur vñ indulgentiam sicut pauper. p3. vterq; acquirat fm tenore bulle soluendo qd continet sed pauper multopl? meretur. esto q actus interiores sunt equales in gradu. p3. est maior difficultas i paupere. patet de vidua euãgelica. luce. xij. Quarta propositiõ frater minor videt lucrari indulgẽtias si aliquis pro eo dat pecuniã s3 dicitur in bulla indulgentia vñ relaxamus danti de bonis suis: hoc est suis vñ que procurare pot alioquin illiusfamilias z seruus non pot lucrari indulgẽtias nec innitit debet religiofus vagari p pñam ad lucrãdas venias tantuz vel pl? proderit in cella qz ex exponendo fluctibus scilicet. Quinta propositiõ vñ est taxa de scuto danti dans scutum malum qd credit bonũ nõ lucratur venias malum scutum nõ est scutum. secus est de malo homine qz habet oia essentialia hois et idem videtur si qsd det triginta qñtuor duodenos si quis dicat talẽ habere partem venie quero quam partez Si dicas totam indulgentiam lucratur eodẽ modo tollã lãrdũ dãdo min? et sic vsq; ad tronũ qd nõ videt dẽcũdũ si scutum tñ vix fit de pondere s3 pat scutũ tal fabricate hoc nõ im pedit nec cũ dicẽte oppositum seriose cõrẽdo. dices deficiẽte vno grano scuti minus valet de nolo ergo dãdo triginta quat tuoz lucrat scutũ ille. nẽgo cõsequẽtiã pro vno ha bebim in foro scutũ nõ pro alio saltẽ inter alia qd sufficit. Septima propositiõ dãdo libã valent scutũ videtur lucrari venias. patet. dat equales vbi taxa esset de sex partũs albis sufficit dare grossum anglicanũ. Septima propositiõ vni plus pdest indulgẽtia q alteri. patet est debitor maioris pene sicut in cõtritiõne z in baptisimo. Octaua propositiõ non debet mouere hominẽ i oppositũ q aliq; erit pñm impunitũ illud cõcludere cõtra suffragia ecclesie in absolucione nate clauis tollit p3 pene debite. Item clemẽtia inclinãtrãnt ad mitigandum rigorẽ iusticie in filio. Nonã propositiõ forte qñ variũ pontifices relaxat varias partes pene geometricæ et non arithmetice laxant. Interdũ vnus pontifex remittit septimã partem pene debite peccatis cuiuscũq; dantis a sancto sepulchro in ciuitate iprensi si ser alii pontifices tantũ dicit ergo dant vel talis dās septẽ duodenos erit ita absolutus ab omni pena sicut acquirens indulgẽtias plenarias anni iniblet qd multã absurdũ reputant vel nonã propositiõ est vera. Decima propositiõ indulgẽtia nichil facit ad remissionẽ culpe. p3. requiritur contrito ad hoc q peccatũ deleatur zilla sola sufficit si teneam? modũ cõmumẽ q aritio cũ sacramento sufficit ad huc indulgẽtia nõ est sacramentum et habetur intentum: sed et ponamus modum

ecclesie sic de pena debita culpe. simile habetur. sicut machabcor. xij. Sacta et salubris est oratio pro defunctis ut liberentur a peccatis eorum. Sed dicitur indulgentia potest esse de veniali culpa ibi non requiritur distinctio notitia illius ad hoc qd delectat. Unde dicitur contritio dat magna indulgentia salte taqz causa sine qua non deus principaliter dat posita contritioe. patet. mutat pena millionis quintimo infinita in finita est gñosa indulgentia et solida. Sed dubitatur an papa potest dare indulgentias existentis in purgatorio qz costat nichil valent exstibus in inferno limbo puerorum vel celo opino: qz sic ratio pleriqz pontifices ita dederunt indulgentias si quis visitavit vlt fecerit aliquod tale dam? et potestare relaxare aiaz quã voluerit de purgatorio et in diebus istis audiuimus nec penam consisti de opposito: qz non debem? cotraniti modo facienti ecclesie. Sed contra dicitur tunc auferet ois deuotio ozandi pro defunctis tot sumptus in funeralibus sicut inuenimur tolleret de medio cum pontifex potest effingere causas rationabiles et euacuabit purgatoriu: nego cosequentiam modus ozandi pro defunctis de suffragiis est securissimus hic autē diceretur a multis sapientib? potest esse interdu iniusta causa qz de? non acceptat dicerent. si dicas qz romanus pontifex pot ad nutu sine pia causa vniu liberare de purgatorio licet male ageret sic duos vel tres tunc faciet qz nullus tota vita eius sicut ad purgatoriu et ipse male viuens in fine in beati moxilla contritus dabit cultibet proferent litteram a plenissima indulgentia et ipse pferet a sic nullam penã patiet in purgatorio nec i hoc mundo z ita potest successor eius. nec sufficit dicerent est pia causa liberare oēs de purgatorio cuz iusticie diuine contrantitur. scus est vbi est rationabilis causa. Dicitur ex illo stat pontifex marimum errare dando indulgentias z sic michi aduersent tales. de dext. pbatonē pme cōclusionis ad hoc taqz inueniens. Ad hoc respōdeo: tū primo mea nō interest. itē scō si color vnius probationis eneruet non sequitur qz ita fit in oibus et si non singulari concludant omnia trinuat Tertio nō est sile negati pī mā conclusionē diceret ecclesiam. in rationabili causa errare. scus est in casu nostro non facile admitto qz ita faciat s3 facere potest romanus potifex aliqui reprobentis sunt a scriptoribus qz nimis dissipauerunt thesauros spūales ecclesie sufficit nobis in hac parte transeam? cū nō patet nobis euidencia sufficit probabilis conjectura z capiamus indulgentias. Secdo ozam? z sumptus facim? in funeralibus pro parulis baptifatis decedentibus quos costat pro tinus euolare ad superiores vt sit vniu eius cum aliis de ecclesia nec valet dicere dubium est si est baptifatus qz si non nichil valent ei preces si sit statim euolabit. Item multi sunt abn? in indulgentiis p que stuoos z fingentes sigilla prelatozum ecclesie. forte dicit argumentum qd fecit conclusio cōtra responsionem meã in conclusione pncipali. p3 si vn? potest liberare vna animã quã voluerit a purgatorio qui visitavit talē capellã hoc anno in copostella dā-

et ad suffragia

do talē summã sic potest alius tertius et quartus et sic omnes liberabuntur. cosequentia est nulla quero an omnes batani hoc anno adiuerit sanctis iacobis z an galli viciniores vlt oēs nauarri. de purgatorio si se nō sunt infinitis in illo soli sufficiens fide xpi ibi sunt infideles sunt dñati z inter xpianos multi dñantur paruuli aliqui discedunt sine baptifimo: qz in purgatorio sunt solū finiti si oēs intenderent suffragiis possunt purgatorio attenuare: sed semper discedent alit purgandz licet in illis bullis continetur qz quis potest quēpiã liberare per modū suffragiū hoc est magis qz de suffragiis sine indulgentiis intenditur qz vn? faciat p defuncto hoc qd cōtinet bulla z sic ei suffragat nec obstat illud mathei. xvj. Quicquid ligaueris super terrã et c. sub terra vel intra terrã nichil potest super terrã potest determinare tū subintellectū quicquid tū episcopus super terram ligaueris clauē non errante si determinat ligaueris vel solueris intelligit per terrã anqz sunt in inferno vel celo hoc est termino finali etiã peccabam? bñt super terrã z reus insequitur forã in quo deliquit quosqz nō pertrãssit terminos illi? fori hoc dixerim propter exites in termino finali. Secdo dubitatur an debet penitens in indulgentiis capere penitentiam. Respōdeo non peccat aliquis nō capiens penitentiam fm aliquos sed addo in casu potissimū cū consensu sacerdotis s3 talis cōter male se habet. fortasse male sentit de purgatorio vlt i bñ sentiat quō est ipse ita delicatus qz nichil penale est paratus capere saltē de consilio si se existimet fragilem ad nō implendum. Respōdeo ad dubitationem motã securū est capere penitentiam iunctã z alius inscite agit nec sit qd iudicet puniendus i purgatorio z opus satisfactoriu est ita meritorio sicut non. satisfactorium alicui est vltis pnia in precepto ppter reditiū vt quolibet die quo peccat tali peccato precipere vt dicat septem psalmos z si cōtinuat nō dicere in illo die dicat in die sequenti addēdo quōd p nī psal. rogauit deū non puniret in ira sua hoc est in purgatorio nec in furore suo hoc est in inferno. s3 in mīa sua hoc est in hoc mundo inueniens psalmō primo dñe nē i furore tuo arguas me id est in inferno in quo est crudelis pena neqz ira tua id est purgatorio corpias me: sed miserere mei dñe ppter fatius est adimplere pñiam in hoc mūdo. Tertio dubitatur quid est hoc dictu damus qua draginta dies indulgentiarū vel centū annos. Respōdeo dicitur de hoc dubitū est s3 certitudo est in vltima cū nō qz bec pars est certa vel illa pa est certa qz sic erit distinctua cuiuslibet pars est falsa s3 firmi ter scio illa totã distinctua esse verã: potest dicit relaxamus qdraginta dies indulgentiarū id est auferent qdraginta dies qd debetur parti in purgatorio fm legem dei cōmunē fm aliū modū tantū valent ac si quadraginta dies impleuisset pñiam in hoc mūdo. Sed contra vtrūqz modū est difficultas vn? patitur acerb? in purgatorio qz alius sicut in inferno similiter pnia vna in hoc mūdo est i pane/ aqua et cilio alteri? splendidi? oportet interpretari in ten-

Giam agister in hac distinctione vigesima prima querit duo. primo an aliqua peccata dimittantur post vitam. secundo querit de sigillo confessionis. Quero primo ergo an aliqui peccata dimittantur post vitam. C. primo solutio ne qñstionis ponã conclusiones. C. prima est decedenti cū solis venialibus sine mortali dimittuntur peccata post hanc vitã. Secunda conclusio decedenti cū mortali z veniali veniale dimittit sine mortali est rationabili? opposito licet oppositū potest defendi. C. prima cōclusio probat sic talis decedit in gratia qz interdū habebit glām s3 nō anteqz punietur pro peccatis suis vel aliquis satisficit. p eo vel dando ei indulgentias secludo duo vltima vo lo qz non applicentur? qd anqz puniet. patet fm illud pme corinth. iij. per fenū/ signū z stipulã intelligit apostol? punitionē pctōrū venialiu. Et qz aliq sunt malozia aliqua minorã dixit fenū/ signū z stipulã. hoc p3. xxj. de ciuitate dei z de vera z falsa penitentia si quis discedat in grã saluabit clauit non simul habebit penã et glām nec penã post glām: qz prius vapulabit per ignē purgatoriu. et dato qz homo sit memor in extremis de veniali delicti vno nō detestans nō videtur qz mortaliter peccet sicut consensus in veniale est venialis ita nō videtur detestatio eius occurrentis sub pena peccati mortalis requi veniale potest multiplicari delicti vno nō pattendo penã ei debita. alio nō ipm detestans vel faciendo aliquos bonos act? quos refert in expiationē venialiu. etiã dato qz nō referat p aquã benedictam p hñdictiones episcopoz. vt cōter dicitur propterea nō oportet maiorē aiaz bñ dicitã plura tollere vltima nisi propter maiorē difficultatē vltro tollerata tollit aliqua venialia z non oia fm qz deo placet idē de benedictioe z nō est incredibile qz fre quens perfusio aque distincta hoc est per distinctos actus tollit plura z sic plures hñdictiones episcopozum vel abbatū qz boni act? nō relati i delectionem pctōrū venialiu tollunt venialia vt est pbabile isti act? sunt boni cū talia fiunt i ecclesia dūmodo reuerenter z humiliter functionē quo fit peccatum deletur in alio mūdo. patet de decedenti in multis venialibus cū gratia. Secundo sequitur aliquis discedit cum culpa et debito pene qui nō viuens stabit in purgatorio qz discedēs sine culpa debitor? oalum pene. patet. si fortes decedit cum veniali fenio qz est debitor parue pene z plato cū debito magno pene. ex isto ferme sequitur qz veniale iūctū mortali fo lum purgatur tēpotaliter ratione venialis. patet. venialis fm legem de per se debetur solū pena temporanea ergo propter cōfunctionē eius cū mortali nō debet ei maior pena. Insuper virtute clauit deus magis a malo remittit maiorē partē pene qz a minus mala vt supra ostensum est z hoc est qz maiorē mīa eget: ergo saltē nō decet suã clementiã punire veniale vltra penã ei debita solitarie nec ex affū pto pteno qz veniale minus punietur iūctū mortali qz sine mortali s3 equaliter. Quarto sequit ali? cui dimittitur culpa cui nō auget gratia nec gloria.

patet de punto in purgatorio habere gram ſimiliter inferno de pcto veniali ſane culpa dimittitur. Sed ponas aliquē dīcedere ſtipatum multitudine ſolorū venialium circa diē iudicii. dico deus poteſt tantū illū punire vna hora ſicut alī? puniſ vno anno ſino ſeptē annis per intentionē pene accipere ſcaſam intelligentie per migrām a vel colicā paſſiones et lenta febre ſi hīs nō laboraſſit experto (vt aiunt) crede roberto. Sed dicit ponam? deum prohibere fori cōtinuare a actum per quācūq; partē proportionale vnius hore ſub pena horali vel diurna licet diſcedens cum gratia punietur eternaliter. probatio in infinitis venialibus diſceſſit. p quolibet punietur vna hora: ergo in infinitis horis puniet q̄ red dunt tantū tēpus ſicut in finiti anni. Eodē modo prohibet fori deus vel abbas trahere digitū vltra primā partē proportionale hui? pedalis tatis ſub pena diurna vltra ſecundā ſub ſimili pena et ſic de qua libet parte proportionali trahat ſortes digitū ſciet ab vno extremo in aliud. dicit caſus eſt irrationabilis cū nō pōt cognoscere illas exiles partes p portionalis tēporis v? albedinis et per cōſequens nō poteſt cognoscere quando peccat diſtincte et nō no peccato. Sed dicit quis peccat inſtantaneē et tñ non cognoscit inſtans et ſic poteſt peccare in quilibet parte proportionali licet non cognoscatur: ergo noticia partis nō requirit ad pctm ſicut multū peccant pctō omiſſionis et neſciūt que rea eſt: q̄cqd ſit caſus eſt preter legē de potentia vel abſoluta caſus eſt poſſibilis q̄ quis diſcedit in infinitis venialibus dando et cuius libet partes proportionalis noticiāz diſtinctā v? creature creabili vel vni homini poteſt id impurare quācū eſt ſicut originale impurat hic homo poteſt ſcruere ne delinquat et illo caſu admiſſo preter legem poteſt eſt iuſte punire vbi voluerit v? et dimittere culpā ſicut ei placet deus nō puniſ pro peccatis poſſibilibus ſed pro eis que facimus vel omittim? de abbate non oportet q̄ peccē tangēdo quācūq; partē proportionalē quid ſua refert de tactu mei digitū. Contra ſecundā conſiſionē arguitur i inferno nulla eſt redēptio: vt ait ſcb. Forte dicit et bene nullus qui eſt in inferno liberatur ab eo et de faucibus eius bñ tamen eſt redemptio quo ad peccatū veniale vel quo ad mille venialia q̄ homo debet ſolū ſolutionē pene licet multis aliis modis venialia deluſi poſſunt vt dixim? vt puta p aque benedictę aſperſionē. de cōſecratione. d. ſij. aqua ſale p orationē officiā p pctozis tōſionem. de pñia. d. ſij. medicina per p̄biteri bñdictionē. ſij. d. p̄biterium. Alia poſitio cōtradictoria ſcbe cōcluſionē eſt q̄ veniale nō dimittit in inferno ſi iungatur cū mortali et hoc eſt de per accidens. ppter conjunctionē alterius de per ſe debetur ei pena finita. Sed cōtra dicit ſi quis decedit cū originali et veniali talis punietur in inferno pro aliquo tempore et tandē ab inferno liberabit et ibi ad libitū pueroz q̄ punietur p tempore in inferno. patet. nō puniet illo tempore in purgatorio q̄ purgatoz eſt finis nec puniet in limbo ſolū ibi punietur paruuli pena dāni. C Reſpon

alio die
de p̄biterio
et bñdictione

detur quicqd ſit de liberatione talis a tali ſitu talis ſemper manebit dānatus pena dāni vbi cūq; quis poſt hanc vitā punietur ibi eſt eius infernus v? purgatozū q̄ beatus thomas negat caſum ampli? de ductur in ſcdo poſſibilis et ad ipm reſpondetur. Contra illam poſitionē arguo: diſcedat fortes i veniali et mortali vel illud veniale debetur in alio mundo vel nō ſi primū propoſitū ſi nō deleat: ergo fortes habens originale et veniale puniet de per ſe pena ſenſus eternaliter pro veniali contra illā opinionē fortes non punietur. p originali pena ſenſus ſicut cōiter tenent omnes. Et cū punietur pena ſenſus eternaliter oportet dicere q̄ veniale per ſe eſt cauſa illius. C Reſponſio dupliciter. Tū pmo negando caſum i quo quis diſcedit cū ſolo originali et veniali et cauſa eſt q̄ nō poteſt ante ānos diſcretionis aliq̄s venialiter peccare et ſi omittit tunc baptizari et nō eſt baptizatus culpabiliter mortaliter omittit et ſic nō datur caſus ſim aliquid quid pro facultatis hoc cōtineat tangim? vbi ſupra. Tum ſecundo admiſſo caſu ſic dicerē cōſequenter cōcedo q̄ talis puniet eternaliter pro veniali pena ſenſus pena quidē ſatis mitti quo ad intentionē q̄ pro ſolo veniali et illa pena ſenſus eſt ſola cauſa perpetuitatis illius pene ſenſus ſed non eſt per ſe. voco illud per ſe q̄ eſt cauſa omni alio ſecluſo modo ſemoto originali ſi iſte decederet in ſolo veniali non punietur eternaliter pro illo. originale eſt cauſa perpetuitatis pene veniale cauſa pene ſenſus imediata et ſic nec veniale eſt per ſe cauſa perpetuitatis nec originale cauſa per ſe pene ſenſus ſi illo peccatorum vno eſt cauſa talis pene. C Secdo arguitur contra eandē conſiſionē diſcedat fortes cū a mortali et b veniali et plato cū a mortali equalia vel fortes punietur in ſenſus q̄ plato eternaliter vel eque inſenſe ſi ſcūdū nō puniet eternaliter pro veniali ſi primū ſignetur et ſi illa triſticia vni? gradus v? medius grad? ſi fortes q̄ punietur eternaliter acerbi? q̄ plato ſtat q̄ cicero faciat mortale equale a/2 ad huc vni mortale pro quo puniet vniſco gradu quo facto cicero ſolū eque intente puniet cū forte et equaliter quo ad durationē q̄ eſt in cōueniens. Ad ſcūdū admittit caſum et dico q̄ fortes punietur eternaliter in ſenſus q̄ plato et equaliter quo ad durationē et concedo q̄ fortes equaliter punietur cū cicero in duratione et in intentione q̄dualit? non in ratione offeſe diuine ille pene ſunt iproporzionabiles q̄ ad modū p̄ctū et lineā. C Tertio arguitur pono forte tunc qui diſcedit ſolum cum trib? venialibus et platonem cū vno mortali et duobus venialibus equalibus fortes. C Arguitur ſic deus plus puniſ platonem pro ſuis venialibus duobus q̄ fortes pro ſuis imo ſequit q̄ de? plus puniſ illū q̄ diſcedit cū vno veniali et mortali pro illo veniali q̄ vni alitū q̄ diſcedit cum mille venialibus quod negandū videt a mia diuina. C Ad tertū reſpondet cōcedēdo q̄ deus plus puniſ platonē pro ſuis duob? venialibus q̄ fortes ſed de per accidens illa pctā ſunt in q̄lla qz platonis pctā cōſiſgunt mortali et pcedit hec con-

Notabile

cluſo q̄ deus plus puniſ aliquem pro vno veniali ſuncto mortali vel originali q̄ pro quibuscūq; finitibus venialibus. Et ſoluzionibus omnium argumentozum poteſt ſolui hoc argumentum q̄ pena debita vni mortali hic dimiſſo non expleta in hoc mundo ſed ſolum in purgatorio non eſt maior extenſiue nec fortaliſ intenſiue q̄ pena debita vni veniali. de pena extenſiua non eſt difficultas: de intenſiua patet: nam ſi non daretur minima pena intenſiue.

Distinctio vigeſime ſeconde queſtio ſcda.

Cetero ſecundo hanc queſtionem an ſigilliſ conſeſſionis ſit tenendum in omni caſu. C Pro ſolutione queſtionis in primis notabis ſigillum ſecreti et ſigillum conſeſſionis ſe habent ſicut ſuperius et inferius non omne ſigillum ſecreti eſt conſeſſionis bene tamen e conuerſo. Preterea aduerte q̄ ſeruare ſecretum in conſeſſione eſt de iure nature diuino et humano. q̄ ſit de iure nature: patet per illud matthel ſeptimo. omnia quecumq; vultis vt faciant vobis homines facite illis hoc eſt enim lex et prophete que vultis id eſt velle debetis ſecundum rectam rationem. gloſa inter lineas ſuper illo verbo dicit. voluntas tantum hic de bonis dicitur. omnia enim precepta decalogi ordinata hominem ad proximum non ſunt niſi quedāz conſiſionis deriuata ex illo p̄ncipio ſi nemo vellet q̄ aliquis reuelaret ſecretum eius cadens in et? notam: ergo debet idem velle de proximo eius. eſt de iure diuino quia per oppoſitū datur occaſio nō conſtendi vocaliter contra ius diuinum etiam de precepto humano. extra de penitentis. omnis vrrit uſq; ſextus. talis reuelans debet deponi et detruſi in arto monaſterio et cum hoc eſt grande peccatū. patet. omnis vrrit uſq; ſextus. C Iſtis notatis reſpondeo ad queſtionem per conſiſionem. Prima eſt: q̄ libet reuelans ſecretum proximi per quod proximus leditur in fama vel in alio bono peccat. probatur hec conſiſio. quilibet contraueniens iuri nature peccat ſeruare ſecretum proximi eſt de iure nature: arguitur. Inſuper eſt de iure diuino q̄ ſequitur ex illo immediate tanq̄ conſiſio ſub premiſſa materia ſeptimo. omnia quecumq; vultis. cc. Item pro uerbis vnde dicitur. qui ambulat fraudulentē reuelat archana. et recitatur quinta queſtione quinta. qui ambulat. ſi quis ſciat ſecretum peccatoz fratris extra conſeſſionem contra communitatem innocentem dictum eſt in decima nona diſtinctione. quid faciendum eſt. Ex hac conſiſione inferunt: nemo debet peccatum ſuum occultum propalare extra conſeſſionem: patet quia non alterius: ergo a fortiori non ſuiſipius: nec ſequitur q̄ ſit p̄ocryta: non eſt idem tacere verum et offendere falſum. penes aliquis poteſt reuelare penitentiam et iniunctam. dicitur quando cadit contra conſeſſorem nō oportet. Forte preceptū mulieri vel in iunxit in penitentiam vrrit ipſa abſtineat a ſocietate talis qui ſciēs

preſbytero nocebit et ſummaſim quado cadit in ſtudicium conſententis vel conſeſſionem non debet detegere ſi in neutri? ſacuram bonum eſt non dicere et abſtineat a talibus tamen non ſemper eſt peccatū dicere. C Secunda conſiſio quilibet reuelans cōſeſſionem plus peccat q̄ reuelans ſecreta extra cōſeſſionem. patet: q̄to res debet ſeruari ſecretoz tāto propalare eſt enozimioſe: ſed illud ſeruari ſecretoz: quod patet: alioquin retraheret homines a cōſeſſione que a deo precipitur et ab homine ſimul q̄ conſiſit doctum de a peccato vel b tacendo de perſona non eſt proſiſitor conſeſſionis. patet de penitentis et remiſſionibus. capitulo. officiū. vbi papa non arguebat legatum conſiſentem de peccato quod aſſeruit ſe audiſſe in conſeſſione. Quis non debz copulatiue propalare peccatum auditum in conſeſſione bene tamen diſiunctim vt audit tale peccatum in conſeſſione auditū forte in conſeſſione nō tamen auditū forte in tali peccato teneſiſe ſunt etiam circumſtantię in conſeſſione que aperunt ſigillum conſeſſionis et alias perſonas ſi fortes cognoscens conſanguineam hoc conſecratur ſicut oportet preſbytero debet illam tertiam perſonam celare nec eam ammonere pluſ q̄ nichil intelligeret de hoc de impertinentibus vt de parentela. nomine. gradu. patria. et impertinentibus ad peccatum non eſt neceſſe in hīs tacere nec laus ſocius ſatcti thome qui cum audit in conſeſſioe dicebat magnum acquinatem virginem et innocentem et in hoc non eſt reprobandus dummodo indirecte non redundat in offenſionem peccatozum alterius vt audio nunc forte et platonem dico coram aliis: iſte forte eſt virgo et totus bonus video: appropinquare ſimbilis platonis in illo caſu: propterea vel tacendum eſt in propoſito vel circumſpecte conſiderando niſi indirecte famam videat? demigrare vt multi ſunt magnificentes titium qui apparet in exteriore homine optimus te preſente tu communitur audis titium in conſeſſione ſcis eum ypocritam potes te ſimulare non audire vel cum eis loqui ſecundum q̄ apparet in exteriore homine ſi laycus vel interpres audiat tenetur etiam ſeruare ſecretum conſeſſionis alioquin puniendus eſt ſecundum arbitrium ſeuert iudicis pena in capitulo. omnis. c. i. non appropriatur cum non eſt ſacerdos. et ſi quis in conſeſſione dicat ſe velle occidere hominem et non penitere et per conſequens non poteſt abſolui hoc eſt obſeruandum et dato q̄ dicat ſe hereticum et irridere conſeſſionem ad huc omnia ſunt celanda alioquin dabitur occaſio reuelandi conſeſſionem optimam dicendo dicit ſe irridere conſeſſionem et hereticum: et vbi eſſet conſeſſor qui peccauit abſolendo ſimontiacū epiſcopum quem nō poterat ante q̄z deueniatur hoc in noticiāz tacendū eſt illud peccatum et non conſitendū poſſimū illi qui cognosceret indirecte et ſtat q̄ nunq̄ teneatur illud conſiteri: patet de iure nature eſt vbi nō tenere ſecretum auditum in conſeſſione conſiteri peccata occulta ſacerdoti de iure diuino pure poſitiuo

Conſeſſio

pena

pena

ſolus

et de eodem est aliud: ergo vnum quod videtur esse preceptum in illo casu alteri cedit num̄q̄ est oppositio in preceptis diuini: licet nobis interdum difficile quod est acceptandum. Sed dicitur ex hac probatione cognoscens suam falsitatem vel neptem solam non tenetur illud consistere cum est de iure nature et diuino tenere secretum peccatum occultum alterius que forte suggestione est inducta vel ipsa nesciente in ebatate vel dominatione secundum omnes vnum est consistendum et non aliud: et dicitur non esse idem et sic pono maiore quando videntur duo precepta diuina opposita quorum vnum est positum tantum aliud reuocans et exponens quod non tenet in illo casu nec manet preceptum positum nisi aliquid relinquendum nisi aliud preceptum naturale videatur tantum iuris diuini includere sicut aliud: tunc parum positum est relinquendum est vnum positum diuini consistere et cum illo annectitur aliud diuinum confessum tegere aliud aliud non impletur et cum hoc seruare secretum est de iure nature: ergo nullum peccatum quod audis in confessione in lege gratie possum reuelare per quod deuenitur in noticiam alterius. Ius diuinum est q̄ consistat omnia peccata mea mortalia et circumstantias potissimum in aliam speciem mutantem nisi fuerit aliquid acceptum in confessione: ergo fortes debet esse consistere de consanguinea. **¶** Ex istis conclusionibus simul infero pro positiones correlarias. **¶** Primum correlarium: romanus pontifex non potest dispensare de reuelatione secreti: patet: non potest infringere ius nature quemadmodum non est conditor nature neq̄ ius diuinum quemadmodum non est deus et a fortiori nec aliquis alius homo. **¶** Secundo sequitur q̄ veniens a casu prope confessionis locum confessionem audiens debet seruare sub pena peccati mortalis secretum et non peccat si casualiter accedat: sed sit certo proposito vt audiat mortaliter peccat. **¶** Tertio sequitur q̄ si aliquis garrulus vel vniolentus aliqua verba euomerit in secreto que possunt ei nocere tenetur audiens sub pena peccati non reuelare siue dicat narro vobis hec in secreto siue non. **¶** Quarto sequitur q̄ illud raymundi nichil valet in quo dicit q̄ peccator non tenetur celare peccatum in fidei rod. q̄ tenetur celare peccatum confessum non committendum: et sic illud carmen veritatem non concludit. **¶** Et si hereticus crimen quod nec confessio celat: quemadmodum sunt multa alia. p̄ auctoritatibus introducta confessio in aliquo tali scelere potest dicere superioris vniolentis super gregem vestrum est lupus inter oues et per hoc non constabit quisnam ille sit. **¶** Contra predicta arguitur: quia probabatur per notabilia et conclusiones q̄ reuelans peccat quia contrauenit triplici iuri: et arguitur sic non plus peccat aliquis contraueniens iuri diuino propter preceptum humanum: ergo male hoc ponitur pro conclusione: consequentia est nota. probo assumptum da q̄ plus peccat: ergo quemadmodum romanus pontifex potest ali-

quid precipere inter omnes christianos seruandis: ita episcopus in sua dyocesi et synodus et archiepiscopus et legatus: ergo propter prohibitionem infinitorum peccatum erit infinite graue et a multitudine prohibentium crescit malicia peccati. Similiter sequitur q̄ summus pontifex potest facere q̄ tam graue peccatum erit contrauenire pro peccato suo sicut precepto dei quia studet est finite malicie: ergo tot prohibitiones summus potest facere super aliquo q̄ omisso summi pontificis erit grauior omissione precepti dei. **¶** Dicitur forte peccatum non esse malus propter multorum prohibitiones vel precepta. **¶** Contra tunc per te religiosus raptens pecuniam non plus peccat q̄ simplex laycus ceteris paribus. **¶** Item sequitur q̄ doctores theologorum fideles testimonium prestare de bac carnis non plus peccant q̄ non iurantes et examinatos sancte genouese q̄ inferios examinatis et tunc nichil prodest iurare. **¶** Si forte concedas q̄ contraueniens plurimum superiorum preceptis scilicet ens plures precipere peccat totidem peccatis quot superioribus precipientes. **¶** Contra: vel omnes superiores equaliter obligant scilicet q̄ contraueniens episcopo tantum peccat sic contraueniens pape vel non. **¶** Respondetur q̄ contraueniens plurimum preceptis plus peccat in grauitate q̄ paucorum preceptis contraueniens sed non sequitur q̄ peccatum erit infinite graue quia non sunt infiniti superiores. **¶** Etiam stat q̄ contraueniens superioribus nescit se etiam contrauenire: etiam non quilibet superior potest obligare sub pena peccati: nec multi prelati in qualibet materia. **¶** Secundo arguitur contra secundam conclusionem probando q̄ licet reuelare confessionem si iudex cogat confessionem respondere affirmatiue vel negatiue de vno peccato ei confesso vel concedit consentiens peccatum et sic contra conclusionem vel negatiue respondere debet sic mentitur vnum exterius profert aliud interius cogitat ista est falsa non scio iste fecit tale delictum sua contradictoria est hec: scio iste fecit tale delictum scio per confessionem: ergo scio hoc an recedens est verum ergo consequens. **¶** Preterea confitens vando facultatem confessioni vt dicitur q̄ peccatum in confessione facit q̄ confessor reuelandum non peccat. **¶** Respondetur ad primum argumentum: presbyter confessor debet dicere iudici siue fuerit superior siue inferior male queris a me dicit iudex si cui aristeles de non omnis questio est geometrica sic non omnis questio pertinet tuo foro ista questio non est foro impertinens debet obuians. vel si aliter non possit uadere dicit non scio istum fecisse hoc peccatum et illa debet moderari non scio ad significandum ego scio in sensu contradictorio est falsa si sic moderetur si non habeat illud moderamen affirmatiua sicut negatiua non contradicunt quia non habent eadem predicata. **¶** Ite iudex vel alius petit i foro i quo dico me nescire sicut de dyocesi meldesti non tenetur respondere episcopo **¶** Parisiensis: dicitur tamen non debet mentiri cuiusq̄ sed tacere potest

dico nullatenus iste mentitur dicit sicut assentit profert exteri? ego nescio istum tale crimen commississe intelligit tamen mentaliter supple ad reuelandum in foro in quo petis si indoctus proferens illam cathedrae se credit mentiri et tunc ita profert sibi imputare. dicit saltem fallit et decipit alium. **¶** Respondetur prout fallit sonat in vitium hoc negatur alius decipit seipsum male intelligens sensum totalem deceptiois scilicet dicerem nintuem esse aliam ciuitatem a babilonia caldeorum et tu putas me dicere nintuem est babilonia tu fallis te ipsum non autem ego. dicit non esse idem de virtute sermonis te fallo diligenter aduertis tamen non capis sensum in quo proposito capitur diligenter aure exterior bene capis et non aures mentis et si intelligas sensum totalem non eris certioratus sed abibus anceps sicut a principio non licet passim sic proferre nisi vbi rationalis causa occurrit non semper respicienda sunt nuda verba sed circumstantia materie exponit negotium. **¶** Si dicas responde de virtute sermonis sic dicitam respondi et semper mea responsio habet illam interpretationem et iuro per deum me nichil intelligere in hac parte semper intelligo ad tibi referendum: modo iste non contradicunt scio istud in foro interiore et nescio illud ad tibi referendum nec ille scio hoc non scio hoc simpliciter prolar in voce si negatiua habeat suam expositionem et affirmatiua suam licet sunt singulares tamen non habent eadem predicata cum suis compositibus expolite. **¶** Si dicas non est verum contradicere q̄ toti propositioni negationem preponere. **¶** Forte si procedis illa via habebis cauillationes non a homo non est animal si a confundat confuse tantus negabitur tibi q̄ contradicat huic a homo non est animal: et hec non omnis homo est b animal si b in affirmatiua faciat animal stare determinate similiter hic non hominis a asinus non est animal vbi in affirmatiua terminus distribuitur in ordine ad duos terminos quorum vnum stat determinate et alter confusse tantum: et proterea querendo mereris intrinsecas scalas metaphoricis: sed transeat q̄ non est verum contradicere q̄ toti propositioni negationem preponere tenendo eadem predicata cuius requisitis aliis ad bene contradicendum potes habere analogias ergo autem non ascendam ad diem festum hunc et tamen ascendit intelligitur in manifesto. similiter de die autem et hora nemo scit nec filius intelligitur per scientiam acquisitam vt homo. idem patet de mendatio iacob: ego sum filius tuus primogenitus esau: et solutio illius radicalis hoc argumento satisficit. quo fit nichil est quod dicunt aliqui scio vt deus sed nescio vt homo confessor abscluit vt homo. baptisat vt homo. scit vt homo vt minister. **¶** Secundo patet: nulla est apparentia de mendacio et sic potest homo respondere q̄ nesciat siue queratur siue non nec fallit. **¶** Ad aliud nego q̄ potest confitens dare facultatem confessoris ad referendum auditum in secreto esset in presentia

dictum totius communitatis et deo contradicente sicut mulier soluta non potest dare dominium sui corporis soluto sine matrimonio nec est vna ad dandum hoc modo si hec via esset licita potest iudex cogere confesum dare facultatem confessoris reuelare verum auditum in confessione et sic impeditur confessio. propterea sacerdos non debet acquiescere danti facultatem ad referendum quod cognoscit solum hoc modo si cognosceret aliter per auditum vel vltimum potest illud dicere dicendo vidi hoc vel audiui hoc talia vbi et sic auditum in confessione potest referare dum scit aliter q̄ per confessionem aliqui fortes spolians templum spectantibus pluribus presbyteris potest illud peccatum cullibet illorum consistere quod eos tacere oportet quod est absurdum. **¶** Tertio arguitur: presbyter potest bene dicere sine peccato audiui peccata istius et tamen tunc diffamat eum. **¶** Forte dicitur bene licet dicere sic in confesso audiui confessionem istius/audiui peccata istius/audiui mortalia istius/de venialibus non est confessio necessaria sed non potest dicere horribilia peccata istius in confessione istius. **¶** Sed contra: bene sequitur audiui peccata istius: ergo hec vel illa et sic de singularibus demonstrando per hec duo et illa alia duo: consequentia est bona et antecedens licitum: ergo consequens est licitum et quero que peccata audiuit in confessione. **¶** Respondetur q̄ potest dicere audiui peccata istius et concedo consequentiam suppositam constantia: ergo bene vel illa et totam disiunctiuam: sed pro nulla parte **¶** Item in constantia tantum est illicitum sicut in consequente. **¶** Si dicas non est de iure nature vel diuino audire istum nunc in confessione: ergo non tenetur illis legibus peccata istius tenere secreta consequentia est nulla vouere vel promittere est de consilio sed seruare promissum vel votum de alio iure et si confessor vbi talis confessionem platonis referat plato tenetur illud tegere/alioquin cooperatur peccato sacerdotis: nec potest illud plato precipienti detectionem in finuare plus q̄ sacerdos licet ipse plus deuinclatur et ita si plato dicat ciceroni: cicerone erit obnoxius illud seruare sicut plato. **¶** Quod si sciam quempiam excommunicatum in confessione non est ab eo recedendum. **¶** Quarto arguitur probando q̄ licet expiimere peccata confessio pono q̄ fortes intendit capere veritas in facie ecclesie sed ante cognouit forozem vel cognatam vadit ad presbyterum et confitetur se sicut est modus ante sacramentum matrimonii vel presbyter dabit eis sacramentum et tunc peccat citius ante q̄ peccat debet mortem subire quia non est timor cadens in constantem vtrum si noluerit conungere eos oportet assignare rationabilem causam quam non potest nisi confessionem reuelat. **¶** Preterea pone q̄ vnus religiosus inozetur extra claustrum et confitetur se suo superiori q̄ tibi peccat vel abbas relinquit eum manere tibi et tunc non reuelat et a peccatum potest et sic non est bonus pastor vel eum

finis

seruare

grauis

q̄ ab ipso hoc potest arguatur

q̄ vni

q̄ nescit

nec hinc vbi hoc dicitur

deponit de illo loco et tunc erit suspicio quod est propter aliquod enorme peccatum. Preterea pone duos conuenientes. p homicidio pbyteri forte & platonem ambo ingrediuntur nemus s3 fortes in primo ingressu nemosis constituitur suum peccatum et q ambo conueniunt in hoc q presbyterum occiderit in nemore tunc si presbyter ingrediatur occidetur si non ingrediatur erit reuelator confessionis directe vel indirecte. Respondetur q presbyter debet dissuadere forti omnimodo ne contrahat et ostendere se impeditum si honeste potest: vt puta quando non incumbit ei ex officio si nautem si non potest qz peccatum est occultum coniungat eos que admodum deus iude suum corpus dedit quia peccatum erat occultum: nec ipse est in causa quare peccant simul manendo ac si esset matrimonium saltem imputabiliter facit hoc qd iuridice facere potest nem peccari in hoc qd iuridice facit. Ad aliud dicitur q si confuetudo sit remouere religiosum ad nutum superioris potest eum remouere si sit confuetudo qz maneat ibi nisi in eo reperitur aliquid rationabile in foro exterioro cum relinquat melius e prelati qz alius sit perditus qz ipse peccet. Ad tertium dicitur q presbyter fungat bonestum modum non intrandi nemus ne alius possit percipere qz hoc intellexit in confessione. Quinto argumentor ponendo qz fortes constituitur sua peccata presbytero & co sitetur ei qz iam cepit de bursa presbyteri de ce scuta: quid debet presbyteri facere: vel si constitatur se cepisse equum presbyteri alias quam emendam potest presbyter habere. Similiter mutetur casus de forte et platone sic fortes proponit occidere platonez in nemore et hoc constituitur presbytero in ingressu et plato est presbyter simul vig possunt resistere forte si nemus ingrediuntur: videtur qz presbyter in illo casu potest hoc platoni significare. Respondetur presbyter potest suadere forti restituere pecuniam qua si restituere noller quiescat de equo si sciat vbi est potest fingere causam honestam cuius ad partes illas vbi est equus & vendicare equum hoc est impertinens ad reuelationem confessionis. Si dicas homo non debet capere maiorem certitudinem in confessione qz ante habuit extra confessionem verum est determinate hoc imponendo: sed potest facere vnum indifferens qd ducit eum in maiorem notitiam nec propterea est proditor confessionis. Ad aliud de presbytero dicitur qz potest mittere plato nem huc vel illic qz afferat vitem vini ab vbe de qua venerunt vel aliquod simile et si timeat sibi pfectum.

Distinctionis vigesime scde questio vnica.

Agister petit circa istam distinctionem vigesimam scdani an peccata dimissa redeant non longe ab hoc petam hunc questionis titulum an opera bona mor-

tificata redeant in resurgente an semper resurgens resurgat ad maiorem gratiam: pono conclusiones. Prima est: licet peccata in recidivante non redeant quo ad imputabilitatem nisi quo ad circumstantiam in gratitudinis bona opera in resurgente omnia coram deo reuertuntur. Secunda conclusio quilibet resurgens ad gratiam resurgit ad maiorem qz vnqz prius habuit: volo dicere: si fortes habuit duos gradus gratie et incidens in peccato mortali sam amittit: postea prius ducta redibit deo gratior qz vnqz fuerit in vita: hoc est plures gradus gratie habebit qz ante habuerit: siue gratia infundatur per primum instantis esse vel vltimum instantis non esse. p me conclusionis prior pars non est vsqz quaqz certa pleriqz magni inquit Magister vtriqz parti fauere: vel proprie loquendo vtriqz parti fauere magni: s3 qz eam doctores communiter tenent et auctoritates sacrorum ad hoc sonant posita est que sic videtur peccata erant alicui ante dimissa: ergo no redeunt: probo consequentiam: quia tunc deus puniret idem peccatum bis cuius oppositum dicitur. Nam propheta. Non iudicabit deus in iniquis: et patet eadem consequentia per illud Ezechielis decimo octauo. si impius resurgat propheta dicit omnium iniquitatum eius quas operatus est no recordabor si imparet illam in recidivante recordaretur eorum non oportet capere recordari sicut aristeles in de memoria et remissio omnia possibilia deus semper actualiter videt: sed recordare hic est in putare ad penam eternam. Et illo sequitur alia pars qz si non resurgeret ad priora merita hoc esset propter priorum iniquitatem factam cuius oppositum dicitur verba prophete qz deus nullum oculum habebit ad preterita ratio est cum peccata erant semel dimissa pena eterna est in temporalem commutata: ergo nullus pro eis puniret eternaliter sed temporanee actus merito debetur vita eterna et datur ius ad beatitudinem nisi impeditur qz mortale modo illo impedimento clauso est ius in potentia propinqua habende vite eterne. Secunda conclusio probatur cuius oppositum pleriqz tenent vt albertus in tertio: doctoz seraphicus & multo alii: nemus resurgit nisi per motum bonum de cogruo cui respondet gratia et est erra glorie et habebit totam gratiam quam ante habebat. forte dicitur sicut aduersarij qz non semper homo resurgit ad maiorem gratiam que admodum non quilibet recidivans grauius recidiat qz ante illud non valet quia secundum eos peccata dimissa non imputantur et tamen semper homo resurgit cum omnibus meritis precedentibus in acceptatione diuina: ergo clarum est qz argumentum est tenue: probo assumptum qz resurgat in maiore gratia si in minore gratia sit fortes qui habebat gratiam intentionis vt viginti quam amittit in vno peccato mortali plato amittit quatuor gradus gratie resurgat ambo s3 plato cum maiori displicentia qz fortes tunc platoni per aduersarij dabitur maior: gra quia per eos

secundum displicentiam habitam sed probo qz non quia illo dato sequitur hec conclusio qz duo sunt quoniam vnus plus meruit in quantum qz alter et tamen plus auxiliatur datur minus merenti hoc sequitur in exemplo signato gratia actiue concurrat ad actum meritorum et maior gratia magis concurrat ergo irrationabile est qz minus merenti plus auxiliatur conferretur. forte dicitur plato plus meruit p vltimum actum puta per displicentiam qz peccato mortali conceditur sed non sufficit ille actus no reddit platonem meliorem / sicut vna pulchra dies non reddit estatem: nec vna frundo ver. primo et sicorum. insinuat infunditur ei gratia in morte cum tunc no conducatur ad merendum. Insuper merita resurgat in acceptatione diuina erit et gratia deus reducit peccatorum in passivum statum. dicitur non esse similitudinem meritum est qz us dominis gratia creatur a deo hoc est verum sed homo est causa sine qua non illius gratie. Rursus quid dabitur resurgenti pro baptismo cum in illo non redit opus eius et sic in sacramentis. Preterea ezechielis trigesimo primo. Impietas impij non nocet ei in quocunqz die conuersus fuerit ab impietate sua. non recuperata gratia peccatum esset peccator magne facture ad hoc tendit gloza leuitici septimo. super illo s3o vbi imolabitur holocaustum mactabitur victima. p peccatis. Et que placet deo virtus iustoz et digna penitentia peccatorum que restituit in gradum pristinum dicitur. et postissimum ad hoc tendunt sanctoz auctoritates et misericordia illius cum rationibus quas materia patitur parum pro opposito habetur tenet qz resurgens resurgit semper ad maiorem gloriam et maiorem gratiam qz erat tota gratia quam ante habuit deus potest eandem gratiam numero perditam dare vel similem sed secundum facit de aliis virtutibus infusus non oportet qz perdantur a missa charitate. existens in mortali peccato est fidelis per fidem infusam et similiter sperans sed vbi ob heresim pertinacem homo resurgeret recuperat fidem infusam. alij sunt status a quibus si quis cecidit tales non sunt recuperabiles vt virginitas innocencia a mortali vel veniali de talibus non loquor constans qz homo in talibus non resurgit. Contra secundam conclusionem arguitur probando qz non quilibet resurgens resurgit ad maiorem gratiam qz vnqz prius habuit quia per hoc sequitur qz bonum est peccare et saltem sequi videtur qz peccator ex suo peccato importat lucrum. Item si quis elicit actus remissos no augetur gratia eius quia non oportet qz deus successiue gratia creet sicut homo actum meritorium successiue elicit. Respondetur ad primum negando consequentiam. non est inconueniens qz peccatum sit causa occasionalis gratie vt erat de peccato beati petri vbi postea vt fertur semper audito galli cantu fleuit s3 sicin cecidisset tempore quo erat in mortali poterat meruisse et sic damnum importat de peccato. Hoc argumentum non est minus contra alios cuz resurgat in pluribus meritis in acceptatione diuina.

na. Ad secundum de actibus remissis videtur qz per actus remissos quis tantum recreatur sicut per intensos puta si actus remissus sit in maiori tempore vel sunt plures qz intensi sed bene verum est ceteris paribus gratia plus intenditur per actus meritorios intensos qz remissos. Et dico qz si homo elicit actum meritorium in instanti deus dat gratiam in illo instanti si pure successiue gratiam successiue creat vt michi apparet si in fine illius actus det nobis sufficit. Si dicas homo reperit se tepidus quando primo resurgit: ergo no semper habet maiorem gratiam: consequentia tenet: maior gratia magis resistit peccato et promouet ad bonum. Respondetur habet adhuc malos habitus non extinctos inclinantes ad malum. peccata sua preterita illa opniciosas filias relinquerunt reliquias banaum sicut focus citius igitur in basi in qua erat prior igitur qz vbi nullus erat et pusillus excessus mo post febrez hominem in discrasiam prioro peiorum precipitat sicut in proposito sed gradiatur in scola virtutis alijqz per quoad bene monstruose filie emerentur et tunc et magno adiumento erit gratia. nec sequitur propterea qz possimum experiri gratiam infusam vel eam alias probare qz per auctoritates cum per collectas virtutes dicit gentiles philozophus tunc procliuem in actus studiosos quantate vitis sordesebas idem contingit de veteri amore recuperato sicut de scintillis igitur secundum illud alant. Et trinitati cineres ponas si fulsurayiuisti Et tunc apponit meale calcit. amoz ille est melior in quo gratia dei est maior scdm beatum augustinum: ergo non semper habens maiorem gratiaz reputatur melior et conuerso. Sed contra dicitur: ponamus qz fortes habeat quatuor gradus gratie cadat in furiam circa mortem in qua discedit & platonem mercatur vsqz ad instantis mortis exclusiue sic. s. si tunc foret haberet gratias vt quatuor precite istis duo habebunt equales beatitudines in patria et in via non habet equales gratias. Si dicas plato minus premiabitur qz fortes et no indiuisibiliter quia hoc non reddit malum non diuisibiliter ex casu. Si dicas non datur totale premium platoni. Contra plato habet premium certe intentionis quod deus videt. Respondetur plato et fortes equaliter premiabuntur in illo casu: patet ex argumento. Secunda propositio in nullo instanti vite sue plato erat ita bonus sicut fortes: hoc patet ex casu nullum erat instantis vite sue in quo habuit maximam gratiam. Tertia propositio: plato habuit tantaz gratiam in tempore terminato ad instantis mortis sue sicut fortes habuit et erat equaliter bonus vlt dato qz non: deus dat et tantam gratiam in primo instanti non esse. sed ex hoc sequitur qz semper fortes erat melior platone in via et plus gratie habuit in ea et tamen equaliter premiabuntur: nec hoc inconuenient quando tota ratio gratie acquiratur in via. Secundo arguitur idem corruptum numero non generatur gratia sed fuit destructa: ergo no reproducutur. forte dicitur et bi gratia non corrum=

plur sed amittit illatur. Secundo dicitis non stando in terminis illa propositio est aristotelis naturaliter loquentis. Tertio dicitur qd licet deus potest contra deum gratiam reproducere non reproducit sed maiorem qm ante habebat. Contra hoc arguitur: aliquid resurgens propter ingratitudinem non resurgit ad maiorem gratiam qm ante habebat quando secundo resurgit deus pepercit ei de peccatis suis. Iterum offendens est deo ingratus: tertio offendens magis ingratus qm secundo offendens et sic semper consequenter offendendo: ergo resurgens interdum propter ingratitudinem non resurgit ad maiorem gratiam quam ante habebat. Pro solutione huius argumenti notabis sicut argumentum bene colozat qd quotienscumq; quis peccat toriens efficit ingratus: sicut autem circumstantie que peccata augent christianitatem in eodem genere peccati plus peccat qm paganus. xxxij. questio. iiii. in eo peccata scilicet peccata ignorantium proponuntur. vi. questio. i. Item talis contrauentus pluribus bonis propositis: ergo ceteris paribus plus peccat: consequentia claret: antecedens patet mentaliter proponit qm resurgit non amplius peccare si digne egit penitentiam igitur. Sed forte tunc dicitis si dimissiones propter peccatorum sunt circumstantie peccatum augentes tunc tales circumstantie sunt confitende: cōsequens est falsum cum peccata sunt semel confessata rite non sunt amplius peccata. Probo consequentiam quia mutant peccata et non venialiter: ergo mortalia: modo de quolibet mortali facienda est confessio de aliquo facienda est conscientia et eadem ratio de omnibus igitur: ut res fiat lucidior sit ille casus fortis fecit a mortale qd detestatur. rursus fecit b circa idem obiectum in tali intentione graduali cum a ita qd forte cū a equalis malicie hoc solo dempto qd ingratus dicit b peius a et per idem c est peius qm b d peius qm c et sic sine statu: ergo si est sentis infinita peccata dabitur vnum infinite malicie non inueniunt inter extrema finita dare infinitam multitudinem creatam non datur certum creatum immediate ante vltimum si b est peius qm a et nõ venialiter ergo mortali ter ergo ipsum est confitendum. Preterea ponatur plato qui nullum mortale fecit toto hoc anno vel duobus et nunc facit actum similem a ita quod cetera sint paria hoc dempto vni peccata sunt crebro dimissa scilicet fortis: et plato non peccauit hoc anno: peccatum platonis est ita malum sicut a fortis vel b qm gradus altior: tanto casus grauior: ergo cadens a statu innocencie tantum peccat sicut recidians: ergo cadere ab innocencia est circumstantia aggrauans: ergo qm magis acceditur ad innocenciam tanto peccatus est grauius sed primum peccatum est vicinus innocencie qm secundum: et sic eundem qm tertium: et sic consequenter: ergo ceteris paribus primum est maius secundo et secundum tertio et sic sine fine deus tantam gratiam fecit beate virginis sicut magdalene vnam presertim deo relique parcendo licet plus remisit beate magdalene qm bte virginis cui propterea nichil dimisit ana-

logia est: do fortis cum liberaliter platonis multo certum quozum remitto vnam medietate plus platonis remitto qm fortis sed fortis est michi magis de uinctus sed vis illud sufficit argumento. questio se per est de a et b per ordinem et videre meo ille propositiones sunt pondere. Prima est: propterea platonis cadens a statu innocencie plus peccauit qm a vel ipsemeti simili actu illo statu amisso ratio suus casus erat altus et multas tenebras se et genus huius manum protrahit. Secunda propositio aliqua est circumstantia quare a debet excedere b in malicia et aliqua que e contraria que facit b esse maiorem a et simpliciter b est maior a et c maior b et sic consequenter: vne prime partes tanguntur inter arguendum: vltima patet a vel est maior b vel contra vel sunt equalis malicie: si tertium non est aggrauatio peccatorum cuius oppositum omnes asserunt. Insuper frequenter habuimus bona proposita bene viuendi in b qm a in c qm in b et sic consequenter: nec hic est casus ad se interdum solum generalis conseruatio nonnunquam per breue tempus. Item qm quis plures peccat tanto est deo ingratus et est elongatus ab aliquo bono habendo: ergo benignius ei facit et alter recidians ingratus nec miraberis qd vna circumstantia actum auget quoad maliciam et etiam suum oppositum ratione vnius circumstantie. peccatus eue erat minus qm peccatum a de ratione alterius maius sed non est omnino analogia sed realiter non est oppositum a habere vnam circumstantiam quare est peior b habere a maliciam quare est peior a sicut fortes per vnum respectum debet habere beneficium citius qm plato e converso platonis per alium. sed petis an tales circumstantie sunt confitende opinor qd non b non est maius qm a: mortaliter perceptibiliter vt apparet nec c qm a et sic in abyssum: et per consequens non est de necessitate salutis confitendum. Insuper fortis vt se in gradu excedit mortaliter fortis vt quinq; et tamen de gradu non est necesse confiteri dicitis nos laet sic non est minor latentia in proposito. Rursus certum est qd homo non tenetur in specialiter confiteri peccatum absolutum et iam confessum nec in specie subalterna vt ita loquar puta de superbia vltimūda nec pro cognoscendo vultu peccatis non tenetur repetere in confessione inuentus mee peccata vt confessor videt quale peccus eram sed quale nunc sim post vltimam confessionem dato qd erā procliuus ad aliqua peccata anno preterito non est opus illud sacerdoti manifestare nisi post vltimam confessionem et illud lapsus fuerim. Item vt debes confiteri te de inuidia actu et cum hoc qd deus pepercit tibi vt credis alias de simili actu vel de venia superbie auaricie si solum de inuidia et innumerabilibus sunt actus iudice specie distincti vt de his omnibus dimissis te confitebaris vel solus de his actibus eiusdem speciei specialissime et tunc oportet te bene fodere et in philosophia et in theologia non nego quin bene facit qui offendit discretio confessor suam procliuatē ad aliquam speciem

peccati qua alias erat tertia: vt sanū consiliū venietur ab alio. Et omnibus istis infero correlaria. Primum qd multū prodest vbi viuere si homo viuat bona vita et finaliter discedit in gratia hoc patet qd resurget in maiori gratia qm erat illa in qua cecidit vt suauis est agitur. Et ista correlaria iterū subsequuntur postea interfectis hoc dixerim qd aliquo probatio correlaria esset plena tenebris qd enoch et helias si sint viatores sunt in bono statu et consequenter dicere oportet qd sunt in magna gratia. Secundo sequitur qd huius carnis sententia est nulla. angelicus iuuenis semibus satanzat i annis hoc patet qd nichil melius qm bene inchoare viuere qm illud horatū. Quo semel est imbuta recens seruabit odore. Et ista duo. et primo ethoz. nõ parū refert imo totū iuuenis sic vel sic affluere aliqui sicut bellial contra bonos filios hoc adducit in mediu. Secundo principaliter sequit qd pleriq; hoies vt iudas schariothas et nero fortassis parū differūt a penis diabolo. hoc probatur qd status vie in demonibus erat valde parus in istis satis longis et in magna parte malus esto qd demones in minore tēpore plus peccant qm homines hoc iterū probari potest iohannes euangelista et pleriq; apostolo. verisimile est et rationi theologicę cōsentaneū sunt super multos angelos in celo: ergo idē videtur de multis perditis hominibus qd peius puniuntur inferis qm isti demones. Tertio sequitur maius bonū est bene viuētibus vbi viuere qm sit male decedentibus in mortali discedere supposito qd eque diu viuūt. hoc patet. qd bonus resurget ad oia merita. Secundus nõ incidit in pēstima demerita stat qd male viuēs i paucis peccatis mortalius discedat hābeat cōtritionē paulo ante mortē et postea reciduet et sic cum paucis peccatis discedat et ad illud iacobi. ij. qui in vno offendit factus est in omni re. id est tātu punitur extēsiue sic discedendo sicut cū infinitis mortalibus non tamē i in cōsione graduāli. Quarto sequit qd pleriq; sunt dānati qui maiore gratiā habuerūt qm multi in celo hoc patet de multis reprobis vt de iuda vero simile est qd semel erit i gratiā et ex illo sequit qd nõ semper deus capit hominē in optimo statu sue vite oppositū est error parū dānatus. Quinto sequitur qd melius est viuere tota vita male et in vltimo die bene viuere sicut fortassis fecit bonus latro qm viuere sanctissime i principio et finaliter male mort. hoc patet ex p̄missis cui cōsonat carmia agrestia. Est melius peccasse paup post viuere recte. qm prius esse plium et sine fore reū. Sexto sequitur licet peccans cui pctā dimissa sunt protra grauius scmp posteri peccat qm antea maximā vtilitatē cōfert frequenter resurgere. hoc patet. qd oia peccata protra cribantur nunq; reditura ad culpā et illa circumstantia ingratitudinis parum malicie habet respectu magnę vtilitatis resurgendi. Septimū correlariū illi qd est in decuplo peior altero deus plus i decuplo cōfert de gratiā. patet. cadat fortes a gratiā vt cētū maneat diu in mortali vel apostata vel simoniacus et beneficiū cadat parū a gratiā vt decē per vnu parū

mortale resurgant cū contritionib; p̄portionalib; secundū de cupli et subdecupli. patet. positum. si cum equalib; contritionibus resurgenter nõ serua retur p̄portio denaria. p̄. si duobus sese habētib; in p̄portione dupla equaliter addas erit minor pro portio qm multiplex vt puta (super particularis vt super partians: similiter fiat qd duo equaliter peccauerunt et equaliter penitent et tñ vnus habet maiorem gratiā resurgendo qm alius et illud patet cū gratia in resurgente nõ solū attendit a maiore contritione s; a tota grā p̄habita ceteris tñ paribus resurgens cū maiore cōtritione habebit maiore gratiā simile alii habent dicere de resurrectione ad prima merita in acceptatione diuina non creditur qd actus elicitus a gratiā maiori (vt pleriq; rati sunt) semper sit melior: ceteris paribus vel actus est minus bonus vel equaliter bonus. vt in. xvij. distin. p̄mi deductimus propterea licet dicit altiss. aliqua vera qd tamen non sunt predicanda laicis vt est eque meritum cōstruere cenobitū et dare turonū et equali caritate illud nichil est dictū sed cōmēritum. Sed contra quartū correlariū arguitur nullū dānatur qd vnq; habuit gratiam. qd patet talis sit iudas habuit actus meritorios vite eterne: qd si meruit vitā eternam eam habebit vel deus facit et iniuriā qd negā dum est a iusticia et misericordia dei capio iudā et bonū latronē pro actibus suis ille bonus latro clare videt deū et eo frui vbi verba p̄. math. i. xvij. hodie mecū eris in paradiso. nichil ita bonū pro actibus equalibus est datū iude nõ sufficit aliquod premiu tempozale et sic oportet concedere hāc distinctionē deus nõ equaliter premit equaliter merites vel iudas nõ meruit. prior pars distictio dēno na videtur: qd oportet aliā concedere. Respondetur qd p̄ma fronte videtur cōcedendū qd reprobū nichil cathec et absolute meret: sed solum cōditionaliter si discedat in grā imo nullū meretur aliqd loquere de merito vite eterne nisi finaliter discedat in gratiā modo reprobo repugnat finaliter discedere in gratiā. Sicut itē est reprobatū in articulis parisiensibus contra frem guidonē ordinis heremitarū nec valet dicere qd articuli parisienses nõ obligat opiniones sancti an. de dioceanos qd nõ sunt subditū. ratio est pro articulo propterea concedo qd iudas meruit vitam eternā absolute et illā non habebit: ergo deus iniuste ei facit: nego cōsequentiā non habet illud quod meruit nisi conditionaliter qd discedat in finali grā p̄inde sicut magdalena demeruit penā eternā cathegozice ppter eius peccata et tñ nūq; habuit penā eternā nec habebit. Et si cathegozice concedis magdalena peccasse cathegozice iudam cōcedere habes meruisse et sicut ipsa nec habet nec habebit eternū cruciatū pro mortali ab ea p̄perato ita nec iudas vitā eternā licet cathegozice meruit. Rurū ad punctū argumenti: ergo deus nõ equaliter premit equaliter merentes. distingo vel equaliter merentes fm eternā p̄destinationē et sic negatur. vlt. fm presentem iusticiā sic concedit nisi decedant sicut in gratiā: ergo iniuste facit: nego con-

sequentiam q̄ admōdū sunt duo q̄ strenue se habue-
runt in bello pro rege. fortes et plato equaliter sim-
pliciter merentur rex in sine belli dat a terras sortī
plato in illo mense cōmittit crīmēlese maiestatis in
ste plato nō tantū p̄sentabitur pro strenuis actibus
etius fuit fortis. Si dicas iudas meruit beatitudi-
nem vel beatitudinē quā habuit v̄l beatitudinē quā
non habet. respondetur cōcedendo sc̄m.

Distinctio vigesima tertie q̄stio vntca.

Arcu hanc distinctioez vigesimā tertiam
duero an extrema vntio sit sacramentuz
noue legis. Pro solutione aduerte q̄ ba-
ptismus est contra originalē p̄ncipaliter. p̄na con-
tra mortale. extrema vntio cōtra veniale. Extre-
ma vntio realiter est oleum consecratum et sic est
signum sensibile q̄ admōdū q̄libet sacramentum
debet esse. quelibet species debet distictē cōnotare
id quod per gen̄ cōfite cōnotatur hoc complexū
extrema vntio supponit pro oleo benedicto cōno-
tatione eius ex quid nominis euadit. Et sic distictē
ntur. Extrema vntio est sacramentum infirmo a
p̄sbitero applicatū in determinatis partibus cor-
poris. circa quos sensus exterioris applicat. circa
aures q̄ sunt duo rami illi p̄fensus. circa duos o-
culos. circa duas nares. circa duas manus et hoc pro
sensu tactus in manib⁹ multū tactus exercēt non
in lingua propter horrorem s̄z super os in pedibus
z in imbie q̄ in his mēbris peccam⁹ id est executio-
nem pctōz exercem⁹ s̄z mēbris obetur iungatur i
partibus. p̄pique vntur. p̄ forma talibus verbis p̄
s̄m sancta vntione z sua p̄ssimā miam p̄cat tibi
deus que d̄ narū lingue tactus v̄l hmōi vntio de-
liquisti nō capis hic forma proprie s̄z methaphorice
Et h̄is patent aliquę propositiones. P̄zima est
q̄ firmus solus est capax hui⁹ sacramētū. Et quia
sequitur q̄ si in aliquo p̄culo homo insigat nō pro-
dest ei q̄ non est capax in potentia p̄p̄nqua. istud
patet facit. v̄ infirmus q̄s i v̄cibus inducat p̄s-
biteros ecclē z oret super eum vnguentes et oleo
in noie dñi. Et oratio fidei saluabit infirmū z alle-
uabit eum d̄is. et si p̄ctis sit remittentur ei beati-
tudo facibus erit. p̄ uulgatōz hui⁹ sacramētū nō est in-
stitutoz q̄ est filius dei. Et in isto patet quid facit ex-
trema vntio alluat infirmū quo ad venialia pec-
cata etiā morbi si saluti anime laborantis conducatur
cōfert gratia sicut cetera sacramēta. Secūda con-
clusio p̄ncipalis sequens duo decedentes i equali-
bus meritis hoc dempto q̄ vnus habet extremam
vntionē z nō alter plus p̄miabif q̄ alter in celo
esto q̄ alter velit in iuga sed nō pōt habere p̄sbiterū
s̄z moztur an q̄ p̄sbiter venit. hoc patet virtute ope-
ris operati confert gratia z discēdes cū maior gra-
tia maiorē gloriā habebit. q̄ moztur aluiat patet
extra de sacra vntione. cū venisset. Tertio sequit̄
q̄ laic⁹ non potest ministrare hoc sacramētū de il-
l

Notabile

questionē affirmatiue conclusio probatiois nō eget
de hoc q̄ legitur de sancta genouisa q̄ iungebat
oleo z curauit hoc erat miraculose nec fuit operis
operati cōferrebat gratia. potes argumentari pro
bando q̄ oleū non debet esse sanctificatū capitur
oleū sacru vna copina imponatur alia copina v̄l to-
tum oleū est sacru z sic habeo q̄ sc̄a copina quam
signo b̄ z p̄zima a tunc sequit̄ q̄ b̄ est sufficiens tamē
nō est sanctificatū. si dicas totum oleū non esse sa-
crum. Et extra impositio aque nō b̄ndicte cum aqua
b̄ndicta non tollit qui tota aqua sit benedicta. patet
ex cōsuetudine ecclē. ergo idē erit in oleo nō cōse-
crato mixto cū cōsecrato. forte dicit̄ z b̄n sacrum
tanq̄ dignius trahit ad senō sacru. v̄d glofa dicit.
de consecratione ecclē vel altaris. q̄ d̄ dubitū. vbi
innocētius tertius dicit nec negam⁹ qui oleum nō
cōsecratum cōsecrato possit oleo cōmisceri vult p̄
hoc dicere totū manet cōsecratū. q̄ pōt esse mixtio
illī ep̄o ad quē scripsit non cadebat in dubiū. Lon-
tra hoc arguitur s̄viniū miscetur cū sanguine totū
nō efficitur sanguis. patet. extra de celebratioe mis-
sari. cū marte. s̄ questūst. et tñ sanguis est dignoz
sed superius simile tangitur in sine de eucharistia
non insisto.

Distinctio vigesima quarte questio p̄zima.

Mista distinctio vigesima quarte magis-
ter determinat de sacramēto ordinis circa
quā questionē duero talē tituli questionis
an ordo sit sacramētū noue legis. Pro solutione
notandū q̄ patres scribentes in theologia post d̄ca
gilberti porretani realit̄ ab̄. p̄pterea habuerūt suffi-
modū loquendi de relationibus i ordinib⁹ sicut in
multis sacramētis. p̄pterea licet vtar alio modo
loquendi non mireris scribo sicut concipio dico q̄
iste termin⁹ ordo capitur dupliciter vno mō colle-
ctiue p̄ ordinatione multoz in debita v̄n̄one ita q̄
ordo realiter est multi debite ordinat⁹ ordo suppo-
nit pro hominibus vel huiusmodi cōnectō q̄ re-
cte ordinētur ad inuicē. Ordo nichil aliud est q̄ ho-
mines angel⁹ vel alie res b̄n ordinatē nec est relatio
realis vel ratiōis hominibus in b̄res per quē d̄i-
cuntur ordinat⁹ qualibet tali seclusa d̄m̄ o inferio-
res parent superioribus sicut oportet esse ordo quo
fit homines desinunt esse ordo q̄ nullus ordo desi-
nit esse homines z eodē mō deicipit. Secūdo sequit̄
hec cōsequētia est nulla hec multitudo incipit esse
hic ordo z hec multitudo est hic popul⁹. ergo hec
multitudo incipit esse hic popul⁹ v̄trob⁹q̄ demon-
strando idē vel eadē. Aliomō capis ordo vt est sa-
cramētū z cū quolibet sacramētū debet esse si-
gnum sensibile q̄ hoc est gen⁹ hui⁹ termini sacra-
mentū i cōmuni oportet videre. p̄ quo supponit et
nō inuenio sacramētū sacerdotū esse aliud q̄z sine
calix patena z hostia. ita q̄ ille termin⁹ sacerdotū
pro illis supponit cōmōtādo q̄ ep̄iscop⁹ intentio-
nē debita z c̄. q̄ requiruntur ad talis ordinis colla-
tionē. supponit etiam pro manib⁹ ep̄i q̄ sunt signus

Notabile

q̄ ep̄iscop⁹ conferat talē potestātē ministro potest
etiā capis collectiue pro oibus illis simul q̄ admōdū
sacramētū ordinis pōt capis. p̄ septē ordinibus co-
pulari vel trib⁹ vel pluribus sicut i simili dicimus
interdū logica capitur. p̄ duobus conclusioib⁹ nō
nūq̄q̄ pro pluribus z sic in oibus alius sex ordinibus
sunt sensibilia signa q̄ ordo dicitur z hoc expresse
est mens magistri. distict. hac. c. x. querit quid est or-
do sane dicit potest inquit ordo est signaculus id est
sacru quoddā quo spiritalis potestas traditur or-
dinato et officū. Sed dicit̄ ex isto sequitur hec cō-
clusiones sacramētū ordinis est frigidū q̄ calix et
manus sunt frigidę. sacramētū ordinis caret vno
digito licet sacramētū ordinis emere licite q̄ licet
illū calicē et patenā emere licite p̄sbiter nō recipit
sacramētū ordinis nō recipit manus p̄sbiteri
nec q̄ calicē z patenā. Respondeo q̄ due p̄me con-
clusiones sunt vere. de tertia p̄positione intēdo in-
ferius loqui. quartā p̄positione nego loquēdo vt
plures licet calicē non recipit tū facultatez habitū
cōicandi corp⁹ xpi verū z hoc sufficit ad illius veritātē
si cuius hęc videatur absurda petat ab eo q̄
res est sacramētū z logica intelligēs pōt similia in-
ferre. Septē enūterat magr ordines in littera q̄ sunt
hostiariatus / lectozatus / exorcistat⁹ / acolitat⁹ / sub-
diaconat⁹ / diaconat⁹ / p̄sbiterat⁹. isodorus. vij.
ethimologiaz. c. xij. hos enumerat aliq̄ canonisse
ponit p̄zima tōturam ordinē z ad h̄ est text⁹ de eta-
te z quali. ordin. cō cōtingat. vbi innocētius tertius
archiepo rothomagēsi respondēs tonsurā videtur
dicere esse ordinē pōt dici q̄ est: ē quoddā inhiitūz
inter laicos z exites in sacris vt nouiciatus in reli-
gione z hoc videt tenere magister cap. ij. hui⁹ ep̄i-
scopatus pōt vocari ordo alioqui luctari opus est
de termino in hac parte nō habem⁹ ad multa for-
tes rationes nec auctoritates vincētes. p̄pterea ne-
mo seriose insistere debet dicantur septē siue no-
uē fm̄ nouē ordines angeloz partū refert officū ho-
stiariatus est pellere malos ab ecclē / lectozatus le-
gere / exorcistat⁹ expellere demones / acolitat⁹ fer-
re cereos / subdiaconat⁹ officū est accipere materias
sacramēta populoz dat diacono diacon⁹ hoc dat
p̄sbitero. Isti ordines tradunt in signis sensibili-
bus variis q̄ omne sacramētū est inuisibilis grate
sensibile signū z imp̄m̄itur in illo signo caracter in
quo p̄ncipali⁹ potestas illius ordinis designat p̄
dationē clausū ip̄m̄is caracter hostiariat⁹ / p̄ codi-
cē lectozatus / p̄ librum exorcismoz / exorcistat⁹ / per
candelabū z cereū acolitat⁹ / subdiaconat⁹ / p̄ pa-
tenā z calicē vacū / caracter diaconat⁹ / p̄ traditio-
nē libri euāgelioz / fm̄ alios i impositioe man⁹ ep̄i
caracter sacer dotalis fm̄ aliquos imp̄m̄it p̄ calicē
patenā vntū z hostias placz aliis dicere sit i impositio
ne manū ep̄i q̄ dicit accipite spiritū sanctū. sic vi-
catur de p̄zima tōtura z ep̄atu qui eas ordines dice-
re voluerit / pluribus videtur tact⁹ instrumentoz
cozpoz de necessitate ad hoc q̄ quis suscipiat or-
dines. placz aliis dicere sufficit instrumentoz porre-
ctio et manuum extensio teneatur illud quod est se

curus genuflexio deuotio / celebratio missarum et
hmōi non sunt de necessitate sacramētū sicut a p̄n-
cipio huius quartū dicit̄ est. alia sunt necessaria
accipienti z conferenti ne peccet q̄ non requiruntur
ad hoc q̄ sacramētū conferat z diffinitur ordo sic.
Ordo est sacramētū quo traditur potestas specia-
lis super corpus xpi verum v̄l m̄sticū. z licet nō est
facile dare qd̄ habeat hostiariat⁹ q̄ nō habeat las-
cus tamen illud est incumbit eoz officio claudendi sa-
nuas pro expellendis indignis ab assumptione cor-
poris xpi. sic capiendo. ep̄ar⁹ est ordo q̄ aliquā po-
testatem habet ep̄us super corpus xpi m̄sticū quā
nō habet simplex sacerdos vt in cōfirmatione et in
datione ordinis cui tectus stipulatur de ordina. ab
ep̄o. qui. ep̄l. re. c. i. si placeat excludere ep̄atū ab or-
dine demat super corpus xpi m̄sticū z tunc nichil
potest ep̄i copus super corp⁹ ch̄isti verū quod nō
pōt sacerdos simplex. Ista difficultas est ita diffe-
rens sicut species logica z gen⁹ legislariū. p̄pterea
turpe est dicere duas esse positiones inter theolo-
gos z canonistas in hac parte cū sit contendere de
termino caplas distinctioe fm̄ materā subiectā et
dicta de ordinibus. i. et b̄ cor. iij. ip̄m̄ em̄ exactum
non est in oibus similitud̄ ratiomb⁹ flagitadū sicut
nec in h̄se q̄ per arte cōficiunt. Et circa ista occur-
runt aliqua dubia p̄m̄i an ordo sit gen⁹ ad omnes
ordines. Secūdū est an in quolibet ordine ip̄m̄at
caracter z an illi specie differat z q̄ accidentia sunt
Tertius dubiū ex dictis videtur esse p̄zima sacra-
mēta q̄ septē cōtra theologos omnes. Ad p̄zimū pos-
tes dicere iste terminus ordo est gen⁹ subalternus
multas species subalternas sub se cōtinens et oēs
isti septē vel nouē participat ratiōe veri ordinis. Ita
cet vnus sit sup̄em⁹ sicut animal eque p̄zimo dicit̄
de omnibus animalib⁹ licet homo sit nobilissim⁹
animal. Ad secūdū dubiū dicit̄ q̄ sic nec occurrit m̄
chi magna ratio in oppositū i sacramētis intera-
bilibus cōter ponuntur caracteres z meli⁹ est dice-
re q̄ specie specialissima differat cum ad alios esse
ctus ordines cōducāt nec est petendū in qua parte
aie sunt cū aia partium sit exp̄s isti caracteres natu-
ras habētū i parte imitantē d̄xi in parte nō corrū-
puntur ab aliquo agente creato non est querendū
in qua specie qualitatis caracteres ponitur quos so-
los terminos pono in predicamento de intensioe
caracteris non est certū an omne accidēs in aia est
intēibile vt patet de actu s̄nchathe. et dato q̄ ca-
racter intēibilis sit nulla creatura pōt eū intendere
aut remistere. Ad tertū dicitur iunt mille sacra-
mentaz plura septē sacramēta ordinis imō mille sa-
cramēta ordinis s̄z q̄ oia illa sunt ordo reputantur
vntū sacramētū sicut i artib⁹ dicit̄ q̄ d̄z esse p̄dē
cabilla z vntū gen⁹ z tñ mille sunt termini quoz qui-
libet est genus sic est in. p̄positio nec argumēta sunt
malos difficultates q̄ argumenta illa trutinata in
aribus aliqui ponentes ep̄atū ordinē dicunt q̄ est
idē caracter cū sacerdotali vel illū dilatar hoc non
valet s̄z est caracter distinctus a sacerdotali v̄l nū-
lū habet si oēs isti caracteres ponantur eius de spe-

Et sic ad lo qui credit se esse p̄sbiterū z nō est. dicas sicut su-
questionē. pra terigim⁹. Et istis notatis Respondetur ad

non est idem in isto adulto. Insuper tenet officium alteri debitum in quo necesse est liberari a se et alii reperitur idoneus hoc officium capere volentes. Preterea est eadem ratio in quolibet tempore idoneitatis et talis cognitio a prudentibus: ergo quod ratione peccavit capiendo peccat tenendo hoc additur propter turpe lucrum quod per peccatum acquiritur tamen iuste detinetur exemplum de vendente et emente in festo ubi est prohibito vel in stratione datur. Contra istas conclusiones argumentor sit titulus reputatus: ergo ipocrita non in idoneo? epus dicit illi beneficium non peccat et talis est idoneus: igitur. Forte dicitur excusatur ob ignorantiam nem inuincibilem cum crederet illi esse idoneum. Contra sic creditur de nepote. preterea quilibet est reputandus bonus et idoneus donec constet de opposito de presump. dudum. Fortes que non noui est homo igitur. Amplius si collator delinquit conferendo beneficium idoneo oportet explorare vni regione ad separandos idoneos et post omnia lustratione fiat collatorum falli. Ad primum concedo quod epus non peccat conferendo titulo beneficium si idem est iudicium de nepote dicitur est similis credulitas si caueat a pia affectione potius a praua credendo cum ibi coeter pueritur iudicium. patet de nobis et suis liberis apud aristotelem et sic concedunt ille propositio epus idoneo datur beneficium sine peccato in patria idoneorum. patet in casu argumenti. Secunda propositio in idoneo epus licite datur beneficium sciens. patet. Titulo datur licite beneficium sciens titulus est idoneus ex ipso beneficii. patet ex positione in tertia figura colludendo similem obliquitatem in conclusione qualis habet in maiore. Tertia propositio epus grauitur peccando sciens idoneo beneficium habet scientia cadit in idoneitatem. Quarta propositio ubi nulli essent idonei (scilicet hoc deo gratias in hac tempestate non est in usu) non est peccatum conferre idoneo scienter ubi non habet marpesia cautes sicut in campo fenaria edes extruere ex latere cocto eperere est. Ad secundum nego maiorem ex ea capta in illo sensu mox subinferam quolibet que non nostris reputabilis pitum medicum latomum vel i quacumque alia arte aliquibus requiritur maior indagatio vite in aliquibus gualis sufficit si emerere equi in limitibus hostium vti in marchia vel noxhibia vel procreare desideras foceris non effes contentus vulgari noticia sicut nec debet epus residere in noticia vaga in collatione beneficium. alia noticia requiritur ad ingressum coartatis forbone alia ad ingredienda lectione in artibus propositio assumpta sic venit in intelligenda nullus est dicendum malus vel talis reputandus donec constat de opposito et hoc sufficit ad fecu cohabitandum in seculo: dato quod assentia cachee quod hic est bonus non tamen debeo assentire quod hic est bonus. pro hoc beneficio pro habenda filia vel sorore. Ad tertium fateor debet lustrare imaginariarum hoc est metaliter conferendo cum bonis quis melius eorum iudicio subbit onus illius beneficium manedo cum plebe illa erudiendo verbo de exemplo. Sed contra illud totum argumentor quod libet actus boni debet esse conformis dicta mini prudentia factus quo epus conferre beneficium non est

conformis dicta mini prudentia imo conformis errori quod non est actus bonus consequentia tenet in quarto sede maior est. aristoteles. vi. ethico. negat minor epus conformis esse conclusionem huiusmodi: praeactio cuiusque que inuincibiliter credo esse idonei postquam conferre beneficium titulus reor esse huiusmodi: igitur titulus postquam iustitiae nota est tertio pme licet maior sit singularis ex parte subiecti enunciationis est vniuersalis ex parte medii. Si dicas nulli idoneo conferendum est beneficium titulus est idoneus: ergo titulus non est conferendum beneficium. maior est falsa et sua contradictoria concludit ex concessis. titulo datur beneficium titulus est idoneus: igitur idoneo datur beneficium. si petas an iste actus est bonus? volo dare huic idoneo beneficium et apparet quod non habet iudicium in intellectu erronei directum eius datur est huic idoneo beneficium nullum? error est prudentia. Contra respondetur non requiritur vtriusque armonia actus studiosi ad prudentiam sufficit ad errorem inuincibilem. si petas an deuiatur hic procrita restituere beneficium cum cognoscit ipsum suis humeris esse impar lucida est ratio ex tertia conclusionem. si ponatur idoneus et fortassis ipocrita erat partialis causa mouens epum ad conferendum huic non teneo restituere sicut idiges malus? accipiens elemosinam ubi bonitas partialiter mouebat conferendum tenetur restituere circustantia accidentaria non variat iustitiam titulus in tertia collatoris erat conferre huic carbo: licet fallat in vno iudicio accidentali. pura iste est magne scitonomie. scilicet est de vniuersa simulat se in opem suscipiente elemosinam capis in opibus debitis et obnoxius est restituere pauperibus. Ex lustratione colligitur duo epus conferunt beneficia duobus? quorum alter est melior tunc non oportet quod meretur in conferendo illi sufficit quod alius putetur melior illo nec credatur mox multorum quod habitus humilitatis inclinat in falsum inclinat immediate in suum actum electum sed in intellectu est vni iudicium falsum. p tunc fortasse dirigeno illum actus humilitatis. Secundo principaliter argumentor nulli idoneo epus tenetur conferre beneficium: ergo conclusiones supponunt falsum. assumptum patet. per inductionem suppono a b c esse tres idoneos. Contra respondeo propositioes. Prima nulli idoneo de necessitate salutis tenet epus conferre hoc beneficium. patet. non tenetur conferre a dando ipsi b bni agit. Secunda propositio dando b facit illud ad quod non tenebatur et liberaliter agit. Tertia propositio dando aliquid illi cui non tenetur absolutur a debito. Quarta propositio habitus iustitiae inclinat ad dandum beneficium vni fortis si non ponatur plures idonei datur beneficium dicitis tribus? et toti multitudine facit in iustitia auferendo ab eis debito licet nulli eorum debetur quibus? in turpe est i causa foreni mouere actionem contra collatorum ne ambitio nis labe notentur et in probatione succubant facili quadrabit circuli quod habebit propositio. si iustitiae tenentur in eis est ne conferatur in idoneo a suadebit dare b vel c dare a vel e dare a vel b sicut de mensa aurea missa inter septem sapientes quibus ibant missit et sic per ordinem ex hoc cum alius iudi-

eis cognosceret collator quemlibet illorum sufficeret. Secunda propositio principalis: si debeat peccati esse expers collator alicuius conferre beneficium esse necesse vel necesse necessiter totam condicionalem. quo fit in isto casu non potest exercere iustitiam quoniam superimpendat cum minus daturum sit imparabile vel olim contigit de dandis armis achillis aiaci thelamonto vel vlti. Sed dicitur collator facit actum liberalitatis dando a beneficium: ergo et non datur facit actum liberalitatis sed omnis liberalitas est virtus: ergo non dando a virtose agit. Respondeo liberaliter facit illi cui dat et nego quod omnis liberalitas sit virtus licet computatur vulgariter extremum liberalitatis per hoc discrimen capit a iustitia quod est ad alterum sed non tenetur si tenetur esset actus iustitiae. interdum est turpe viro apud homines non dare quando est honestum dare et nolens dare liberaliter agit nec peccat. quo fit liberalitas non est turpitudine simpliciter cum potest esse actus bonus et meritorius. Contra quelibet virtus constituitur inter duo extrema vitiosa: sed liberalitas est virtus: ergo consistit inter duo extrema vitiosa: et liberalitas est alterum extremorum liberalitatis: igitur liberalitas est vitium. Dicitur et bene quod virtus apud aristotelem non accipitur pro peccato imo stat alterum extremorum esse bonum quemadmodum de liberalitate. et. Dicitur actus liberalitatis est bonus: ergo habitus ab eo genitus. consequentia tenet vtriusque per definitionem virtutis est habitus electus in media tenet consistens. Insuper est habitus qui habentes per se et eius opus bonum reddit. Si dicas vnus actus non generat habitum. Contra si primus nichil generat nec secundus nec tertius sicut in cauatiore lapidis subiectum est susceptuum habitus nec eget alterius dispositionis. Item hoc non impedit propositum sit frequentia actuum. concedo quod virtus virtuti opponitur: minor virtus maior opponitur quando actus est consistit illi verum habet sicut prime ad corinthios septimo. qui nubit bene agit qui non nubit melius agit: vigintia est virtus nolle seruare virginitatem idem: virtutem procreat extremum abstinentie cadit in temperantiam regulari quando est de pillo. Si dicas aristoteles dicit quartum ethicorum primo: aleatores tamen et fures atque latrones liberales sunt: et paulo post malus est malum quod prodigalitas et homines magis hac ipsa peccant: sed prodigalitas ut constat e peccatum: ergo liberalitas est peccatum. Ad ista dicitur non sequitur fures sunt liberales: ergo furtus est liberalitas nec argumentum a contigatis ibi locum habet. Secundo dico ad intentionem aristotelis ipse loquitur de liberali mixto fur est iniustus potest dici quod aliqua iustitia est liberalitas quando homo tenetur dare et sic liberalitas aliqua est iniustitia fetuendo vnam virtutem ab alia et eius opposita non est ita sincera liberalitas ac si de suo daret non potest sibi tenere sed alteri elargiri tene-

tur: nec est penitus simile sicut de famulo domini dante elemosinam: quibus sit magna affinitas cum elemofinario qui ex officio incumbit. Tertio dicitur principaliter argumentor licet dare parulo octo annorum beneficium et talis est in idoneus: igitur: maior patet de electionibus. ex eo libro sexto. Respondeo deo quod licet talis octennis vel septennis exerceatur in ecclesia militanti non tamen in ecclesia triumphanti. Istud patet extra de prebendis super inordinata ordinatione. Et infra cum satis. Illi satis in ecclesiis idonei reputandi sunt qui seruire possunt ecclesie et volunt in ipsius consultationi cui taliter respondemus quod pueri beneficiati qui non possunt in eadem ecclesia differre in illa idonei non debent imputari. Istud patet prima questione prima. per. et capitulum. estote. de electionibus. cum in cunctis minoribus viginti conuigere annis non datur tutela legis dispensatio summi pontificis non sufficit istud non est pure positum sed pendet in iure nature et diuino vti inferius latior sermo de hoc euadet. In tertio thopicorum. nemo eligit iuuenes in duces quia non constat eos esse prudentes. et primo ethico corum tertio. Iuuenis non est ciuilis doctrine idoneus auditor est enim rudis actuum vite et homerus primo ad yados dicit agamenonem mallem habuisse quinque nestores licet senes quod becam aiaeces hinc alexander philippiteste in istino libro vnde clomoneo creuit dum sexagenarios sic inquit. cum ad periculum fore exercitum legerat non iuuenes robuissos nec imo flore etas sed veteranos plerisque etiam merite militie. ordines quoque nemo nisi sexagenarius duxit ut si principia castorum cerneret senatum te alicuius pisse et publice videre diceret cui suffragari illud iuuenalis decima tertia satyrapra. Improbos illo sunt admirabilis eio. Credebant hoc grande nephas et morte plandum. Si iuuenis vitulo non assurrexerat et si barbato culicibus puer licet ipse videret plura domi ferra et maiore glandis aceruo tam venerabile erat peccedere quattuor annis pulchrum est pro reuerendo in christo patre habere inconstantem puerum sine moribus sine etate. Et licet iuuenes communiter non sunt idonei non scio pro locum a contrario sensu quod senes sunt idonei prestat habere iuuenem viginti annos vel circiter natum bene institutum quod quadragenarium vitis coinquatum: per iuuenem iuueniles mores intelligo qui communiter iuuenibus etate conueniunt et multis sentibus. dixi communiter thymotheus iuuenis factus est episcopus sed grandueus moribus. simile legitur de petro lucemburgensi. et hoc ipsum patet sapientie quarto. et octagesima tertia capitulum. porro. Quarto arguitur: habet aliquis beneficium tempore idoneitatis scilicet sortis iste veniens ad idoneitatem non tenetur restituere beneficium: igitur conclusiones false: antecedens patet: habuit vero collator et nunc est idoneus. Preterea hac via cum erat idoneus tempore quo da-

batur et beneficium veniens ad inydoneitatem tenetur relinquere beneficium quemadmodum solent senes qui daces et garruli sunt in ea etate secundum illud Horatianum. Difficilis querulus laudator: temporis acti. hinc epytheton adiungitur a beato hieronymo in prologo biblie delirus senex verbosus sopsista. etc. non bene retinent se creta in confessione. secundum illud Alani. Utribus antiquis vinum committere noli. Nec senibus sensum quem retinere velis. Et ratione sic argumentor: homines circa quinquagesimum annum vel quadagesimum quintum videntur habere statum prudentiam et sensum perdere rationem et prudentiam tota est finita: ergo successione temporis tandem extinguetur ad non gradum rationis cum ad alterationem corporis sequatur alteratio mentis sicut erat in cremo a pueritia. Concedo quod fortes non tenentur restituere beneficium maxime qui est veniens ad ydoneitatem licet peccavit tempore in ydoneitatis cognite et tenebatur restituere non foedio quod peccavit peccaverit quia tenebatur restituere in hoc mense et non restituit: ergo culpabiliter omisit et sic descendendo ad partes minutiores scilicet ad dies et ad horas: nunc cum factus est ydoneus sufficit quod penitentie ducatur de iniusta detentione beneficii et de fructibus illo tempore acquisitis vratur consilio prouidentum. Sed contra hoc arguitur: non firmatur tractu temporis quod de iure ab initio non subsistit per regulam iuris libro sexto. et. ff. eodem titulo. l. quod ab initio.

Respondetur quod erat ex parte collatoris a principio valuit habitus titulum eo modo quo posset habere: sed peccavit tenens hoc in inydoneitate multum facit collatio tituli: alias ydoneitas non sufficeret: sicut sola ydoneitas non dat viro titulum beneficium: sic collatio sola in ydoneo non facit quod sine peccato beneficium teneat. Sed dictis habens ordines non tenetur eos relinquere licet eos suscipere tempore in ydoneitatis: ergo nec tenetur relinquere beneficium: consequentia est nulla cum in vno imprimatur caracter sacerdotalis et non potest retrocedere. secus est de alio cui patet alia via: Indoctus capiens ordines sacros tenetur penitere de peccato preterito: scire illa que suo officio incumbunt: minor litteratura sufficit simpliciter dicitur curato: male agunt episcopi passim admittentes omnes in sacerdotium in opprobrium cleri non modicum et scandalum laycorum. propterea verificatur illud hieronymi: multi sacerdotes et pauci sacerdotes multi numero pauci sacra docent. Istud patet quadagesima quarta distinctione. capitulo. Multum. Nonagesima tertia distinctione. capitulo. Regimus. in fine. nemo in ecclesia dei nocet plurius: cum peruerse agens nomen sacerdotis habet. octuagesima tertia distinctione. nemo. propterea comparatio sume. prima questione prima. si quis inquit. Ad aliud argumentum de illo qui descendit de ydoneitate in inydoneitatem bo-

num esset quod relinqueret more valerii beato augustinus cedentis sancti baldredi alberti magni petri damiani et similibus virorum illustrium si aliunde habeat prouisionem in non habeat nego quod teneatur relinquere iam est miles emeritus et fixit arma ad postem herculis: oportet quod alatur et quod habeat coadiuotem. aliud patet de clericis egrotis. vel de biliter. capitulo. cum percussio. et in capitulis sequentibus de leproso. sed si beneficium non sufficit vrungis alere alatur de illo deseruiens et episcopus debet alteri prouidere. octuagesima secunda distinctione. capitulo primo. et si ponas episcopum nichil habere vti in grecia: nec habeat curatus querat in simili casu aliunde prouisionem ille deseruiens videtur esse prelati beneficii vt dicit glossa. capitulo de rectoribus in rubrica prefata. quod rationabiliter conuincit ex illo verbo congruam recipiat portio nem: sed isti casus raro contingunt nec illosium solum tendebat arguisti sed ad comens senes contra quos argumentum non habet locum vt pulchre ostendit tullius in de senectute in quibus. Non enim viribus aut velocitatibus aut celeritate corporum res magne geruntur sed consilio: auctoritate et sententia quibus non modo non ozbari sed etiam augeri senectus solet quod explicat per velle per operarios in nauis quietus tenens clauum non est minus nauis utilis quam sentiam exhauriens vel ascendens in funibus: et paulo post inquit: maximas res publicas per adolefcentulos labefactas a senibus conseruatas reperit etis temeritas est florentis etatis passio prudentia senectutis illa inducta de senibus intelligenda veniunt de ignauiis et ingenium non colentibus vt de sophocle declarat qui in summa senecta tragedias fecit et alios complurimos in medium afferit vt hesiodum simonidem homerum democritum platonem zenonem dyogenem stoicum eius contemporaneum prelati munus pontificum est contionari consulere et precipere et hoc maxime opere senibus conuenit. Cui aliud illud homericum primo elyados de nestore qui tertiam viuebat etatem et tamen dicit: ex ore senis melius dulcius fluebat oratio qui in singulis rebus arduis bellitrotant erat precipuus omnia secum tractauit agamemnon et palamides tempore quo grecis imperauit: primum patet inuenti seriem elyados: secundum coniecturatur licet legendi daretur illud vallare facile possum per viros legis gratie heroficos prenomiatas longe prestantiores beatus symon cananeus vigesimum supra centesimum vite agens annum pro fide christi vitam in mortem commutauit beatus iohannes euangelista: beatus hieronymus et ita de alius innumeris cetero dignis qui omnes in senecta coarcti christi missi cum verbo scripto et vite exemplo erudierunt.

Ad punctum argumenti de calculatione dico bo mo moxur ante quod calculatio locum obtineat ex peritur homo a quadagesimo quinto anno non proportionabiliter decreuit in corpore sicut creuit

a primo anno natiuitatis vsque ad vigesimum quartum ergo non est proportionabiliter mutatio in corpore: et per consequens nec in anima iohannes de temporibus plus quietatis acquisiuit in viginti quatuor annis quam in tricesimo quadraginta amiserit que prohibetur trecentos sexaginta sex annos vitam durasse in humanis. coniecta marthaleme senex experientiam bonum habitum et deuotionem acquirit. que vite humane plus conducunt quam pusilla corporis et anime accidentaria varietas et insultus passionum penitus extirpantur de senibus bene viuentibus intelligimus medicus senex est preferendus iuueni licet minus de theozica medicorum calleat: ergo medicus spiritualis senex citius est consulendus in materia graui consentiente quam iuuenis multitudine quinquilliarum pungentium stipatus. morte inuenitur in limite hostii finis vltimi memor. et exsequetur operationes ad illum finem dirigit annuolum fidelior recitator quam quicumque libri in magno eio studio magna colligit eruditio. et discedes molliter sicut candela sensum: extincta sine pena cum gratia cum omnibus operationibus meritoris et cum omni gratia quam habuit in humanis locupletatus discedit secum deserens mercaturam ad patriam quam nec tinea rodit nec erugo demolitur. et contra omnia opposita in iuene inuenies hec in eo dominatur spes magna aurevitalis insultus passionum colluities fordidus doctrina pauca solida munitum vnastrundon non facit ver nec vna pulchra dies. scientia magna non acquiritur more canis bene in nio: non me fugit quin iuuenis verbosus sopsista: exponibilia obligaciones: et insolubilia habens pre mambus se alium originem hieronymus aut auculsum existimat rudis actum vite in discriptione forasse salutis vitam vniuerse carnis i gre diens si predestinatus abeat cum scientia patria digna modica cum bonis operationibus pauca cum immani pena (quia calor naturalis est fortis) discedit violente: nec obstat dictum optimi socratis apud zenophontem quod socrates bene voluit mortem obire ante quod ingenium obtunderetur prout dicebat hec dixit vt suam mortem ex inuidia illatam floccipenderet auditores volens vitam in senso clausisse si fata deissent: hec extremis digitis tetigit vt nos ab eis distante a eos non aspernemur sed eorum laudabilem vitam pro speculo suscipiamus nec argumentum egregationis senibus rectamus.

Quinto argumentor: nullus est idoneus: ergo conclusionis nulle: assumptus pater: vel requiritur quod bene o sit doctissimus: et tunc vnus solus haberet beneficium si affirmatiue capitur: si negatiue pauca erunt beneficia collata: non requiritur quod homo famuletur in propria persona in beneficio curato tunc damnabiles omnes prelatos ecclesie in curis principum quod est preter rationem sufficit prelato ecclesie habere prudentem substitutum et hoc potest paruulus vel indoctus et quilibet alius: ergo nullum dabis idoneum: nec requiritur quod sit sacerdos

quia tunc peccat. Ille candidus prout in theologia vel doctor theologus doctus et prudens cardinalis dyaconus capiens curam animarum sufficit ad sacerdotium ascendere infra vnum annum beneficium pacifice adeptus. de elect. licet canon. libro sexto. imo dispensante episcopo potest septuaginta operam nauare in octo litterario in aliqua vniuersitate. rubrica ead. cum ex eo. libro sexto hoc adiecto quod sint subdyaconi hoc patet de magistris super specula: ergo ad iuste retinere beneficium coram deo et hominibus sufficit euadere in virum proubum in sine septem annorum. Respondetur facilius est extricare nexus lozorum gordii vel egredi a labyrintho dedali quam responsum generale dare huic argumentum et id cause est ferens vniuersales materia motus vite locuz habent raro est sic sicut alexander in breuibus et longis recitat. v. p. ducta daf ex ceptio nulla paratur: cuiuslibet palam est hanc vniuersalem esse veram: nulli indoneo est dandum beneficium: sed descendendo ad multas singulares: hic est idoneus ille est idoneus: et sic de multis talibus res est inceptus et ex consequenti sub iudice lites. quis est indoneus cum per regulam obligationum: qui dubitat de vno contradictozorum dubitat de reliquo: sicut respondendo per dubito vel omnem assensum secundum hoc est dubitandum sicut opinariue cum formidare de opposito sed non nichil conuertentibus oculis dicamus quando dubitatur de alicuius idoneitate consulantur sapientes qui nouerunt circumstantias non alias poterat aristoteles secundum ethicozum diffinire virtutem dicens: virtus est habitus electus in medietate consistens prout determinat sapiens circumstantie tales esse possunt quod apparet primo obtutu esse in idoneus efficiatur idoneus. Fortasse pauci sunt boni in patria ob communem malam vitam bellum pestem vt inter pigmeos regnat manus strabulucus prudentes patrie consulendi sunt hoc est virtutem testes dum et prudentes in agibilibus tales reputo religiosos religiosi vniuersales platos eccle. pauca contentos superintendentes suo grege commisso vniuersale lente extractos ad curias principum pro tempore adhuc particularius frangendo non sufficit deseruire per idoneum ad licite tenere beneficium. probatio sic laycus tenere episcopatum esset possibile: voco possibile quod de iure possum. Secunda propositio: non requiritur quod actu sit presbyter.

Tertia propositio: non sufficit quod in sine septem euadat in virum idoneum: pater: tunc sequitur prima propositio aliquid proludente labza in fonte calabino vel somniantes in bucipite monte per nasa repente in doctos viros prodeunt vt de hesiodo legitur saltem in septennio nec pontifex maximus loquitur de illo sensu loquitur de vris iam idoneis dant opera. profundius alicui facultati vel multis vt in columpnas et ecclesie bases euadant tales inebriati dulcedine studii non caperent forte curam animarum nisi curis aliquatenus dispenseretur.

Quarta propositio non respicitur ad solam de uotionem pro cathedra animarum regenda nec ad solam doctrinam alliquatam mali plus nocent ma lo exemplo vite q̄ proficiant conconando secundum beaurum gregorium cuius vita despicitur restat vt eius sermo conueniatur c̄ his duobus m̄ fceatur dragina prudente et receptam idoneitatis suauiter redolentis conflabit. Quinta propositio non requiritur q̄ semper in beneficio resideat p̄ latus: patet vna pars corporis veri supplet indigē tiam alterius pedes pro toto corpore sufferunt ambulando oculi videndo manus sunt organum organozum: sic in corpore mistico membra sibi inuicem suffragari oportet. Fortasse huius prelati consilio princeps vel alius eo inferiores et pro tempore et fortasse mittit eis oratores in exteris regionibus pro salute patrie sufficit in isto casu is est sufficiens occupatus dummodo vitium probum substituit qui loco suo optime serar̄chias sed talem non excuso si sic continuo resideat vbi alii reperitur idonei manus non semper mundant oculos vel cooperiunt caput sed recipiuntur interdum in manica. Sexta propositio vtro se offerentes ad curias principum qui parum reipublice proficiunt sed se ingerunt ob beneficia cumulanda sibi et eorum amicis vel vt honorentur culpabiliter omittunt relinquere gregem commissum: patet resident extra gregem sine rationabili causa in ditionem est ambitionis quando se ingerunt sine speciali euocatione esto q̄ dicant se interesse curiis principum pro salute reipublice et vt protegent res sue ecclesie nunq̄ scelerat defuit excusatio. Dicit aliqui eorum domi gregē scandalisarent peccarent hoc nichil est tales non sunt prelatura digni. Insuper rumor vulgi differt fordidam vitam prelatozum ad extremam ouem ouis et lac et lanam gregis non modo aliis sed alibi q̄ par sit exponunt. Septima propositio: patens ex dictis male facit relinquens curam sibi commissam preteritū studii licet id alterat dicit ignanter dies suos nichil studendo vel tantum domi potens proficere vt multi parisi et in artibus et in superioribus facultatibus graduati quoniam est vocatus ad gregem siue publice legat aliis siue proficiat in ludo litterario sibi soli est sufficienter excusatus. Octaua propositio videtur ad idoneitatem requiri q̄ homo sciat facere ea que suo officio inchoant et equalens subdiaconus doctor theologus non potest celebrare primo die vel primo mensis tamen legere et predicare et facere sibi equalens idoneitas in cura ex paucis lapidibus vt diximus constat lapis angularis et primus est scire predicare discernere lepra a non lepra eunuchus prohibetur ingredi ecclesiam: deuteronomio vicesimo tertio. gloria interlinearis qui non habet semen verbi. Secundus lapis verus zelus animarum gregis commissi hoc tantum distat a deuotione sicut turca a parua alia et est secundus lapis angularis quos non presbyter habere potest. Ter-

tius lapis prudentia q̄ sit ambidexter cum aloth bene se habere secundum exigentiam more aristippi sacerdotum actu est lapis minus in columna respiciens margaritis ornatus in summo est summus episcopus dignus et sic gradatim descendendo licet non requiratur bec omnia ad simplicem canoniam: tamen bis illustrat sunt ceteris preferendi dignum est q̄ virtutes meriti primo promouentur vt ceteri ad optime ammentur et citius est eis optulandum qui laborarunt vigilantibus et dormientibus iura subueniunt: sicut episcopo confulere in rebus arduis in capitulo pro salute totius gregis circumstant extrema gregis ne lupi rapaces vulpes ve gregem inficiant. Non propositio: episcopus in idoneos promouens ad curas animarum cum non potest remouere curas iam collatas tenetur ad maiorem curam et custodiam q̄ si inposuisset diligentes pastores: patet: tenetur superintendere toti gregi et parus pastoribus gregis sicut archimandrita habet imperitos pastores faceret seipos et non gregē tenet solliciti vigilare circa oues et excitando segnes pastores et pastores sunt eius oues licet arietes respectu communis gregis. Dixi idoneus et non melior: non semper melior est magis idoneus. patet ille est melior vt dicit beatus augustinus in encheridion in quo gratia dei est maior stat alquem talem vt paulum simplicem non esse idoneum ad hoc officium: propterea vltus sum termino idoneus et non termino bonus vel melior ad hoc modo non sequitur fortis est melior ad hoc officium q̄ plator: ergo est platon melior: non credendum est illis dicentibus quod exiffens in peccato mortali occulto non est eligibilis vel nunq̄ bonus ad hoc qui sibi neq̄ est occultus est alius bonus et sibi interdum. etiam illud ecclesia. decimo quarto intelligitur de auaro qui nec sibi nec aliis p̄dest. vt quarti ethicozum primo loquitur philosophus de notorio peccatore parum vel nichil proficit tantum frequenter nocet malo exemplo sicut edificat si edificat verbo realiter tamen confert sacramenta et celebrat non contentatur secundum consilium beati petri obediendum est propositis vestris licet discolis: est comparatio de vino effuso de vase immissio. Sexto argumentor: latitudo sufficiente est diuisibilis sicut latitudo virtutis secundo ethicozum. signetur gradus in quattuor q̄ quattuor gradus scientie: quattuor prudentie et sic de aliis requisitis sufficienti vbi cumq̄ sit status redit in idem: quanto magis potendatur supra quattuor tanto est melior sub quattuor: non debet esse idoneitas tunc sic: vel est maxima idoneitas que non sufficit ad capiendam a curam vel minima que sufficit. si primus datur minimum peccatum possibile saltem circa le obiectum et talis curam capiens non peccat quia datur pena debita in inferno vel in purgatorio pro uolitione capiende a cure. Item pure partibiliter incipit esse doctor et deuotior immediate post hoc habebit scientiam vltra quattuor et erit in

illa latitudine: ergo nunc est idoneus eius immediate post hoc habebit plus q̄ requiratur si quattuor sit minimum quod sic immediate post hoc erit idoneus si aliquo modo retrocedat. Respondetur est status licet p̄tos lateat quo gradu indiuisibili imaginario terminetur latitudo et sic in quattuor diuisiue dari potest maxima latitudo que non sufficit ad idoneitatem vt minima q̄ sufficit diuisiue dixerim implicat dare simul minimum quod sic et maximum quod non cum secundum a priori excedatur et per nullum imparibile admitto maximam latitudinem que non sufficit ad sufficientiam. scientia vt quattuor non sufficit et quelibet maior sufficit et si profectus pure partibiliter intendatur immediate post hoc instans fortis erit idoneus et immediate post hoc habebit plus idoneitatis q̄ requiratur nec in aliquo instanti verum est dicere fortis habet idoneitatem quin in eodem verum erit dicere habet super idoneitatem sicut quando introducitur calor vel albedo ab agente extrinseco pure successiue non datur primum instans quo passum habet talem gradum puta duo vel tres et non amplius quia cum illa albedo est diuisibilis pars prope agens habebit maiorem albedinem intensiue q̄ pars remota. Dicit albedo est diuisibilis sed est indiuisibiliter in subiecto non in isto quia rapim pro scala nostri dicit hoc in medium citatur: sic vltimum instans in idoneitate est vltimum non esse idoneitatis non oportet q̄ capiens beneficium peccet mortaliter sciens q̄ habet solum maximam latitudinem que non sufficit ad sufficientiam capiens beneficium in illo instanti statim erit idoneus quando ponit se ad serar̄chandum: nec oportet q̄ mortaliter peccet esto q̄ non velit proficere vltra sufficientiam quam habet sufficit venialiter notabilis inter capedo ab idoneitate arguit solum mortale delictus fortis prohibetur sub pena peccati mortalis occidere bonum percutiens eum peccat venialiter dum percussio est leuis nec est consequens q̄ mortale ex solis venialibus constat nec est minimum peccatum possibile medietas illius actus est minor modicum nichil reputatur in mortalibus et loquutus sum vbi vtro constat de idoneitate non est debile adequatum quantum requiritur ad sane retinendum beneficium buic. Circa banc questionem dubitatur an quis potest petere honorem. Secundo dubitatur que est pessima causa erroris in collatione istorum beneficiorum. Ad primum respondetur per propositioes. Prima est: quis potest petere beneficium curatum vel non curatum licite: probatio magnanimitas inclinatur habentem ad petendos honores quibus nouit se dignum eius perit materiam excedere virtutis aliquis potest cognoscere se dignum certitudine moralis vel non minus dignum q̄ alii non p̄cutit: nec valet aliorum ratio q̄ talis est iniustus vel superbus iudicans se meliores alius vel volens eius preponi. nulli nec aliquibus tepat facere iniusticiam ergo non est iniustus superbia est habitus aliorum contempitiuus qd hic non co

tingit: nec est hic sermo de meliore coam deo: sed de meliore ad hoc q̄ potest habere rectum iudicium in intellectu: patet: aliquis bene iudicat se doctissimum in sua vrbe et donari talento cuius alii sue vrbe sunt expertes diuisiones gratiarum sunt diuise secundum apostolum. interdum vnus habet plus in duplo vel triplo q̄ alius et hoc patet quatuor ethicozum tertio videtur itaq̄ magnanimitas esse qui magnis est dignus et qui dignum sese magis censet. Insuper ex parte obiecti caymus non petit plus q̄ magnanimitas: dicente aristotele: lentus autem respectu quidem sui exuperat non tamen ipsum magnanimum: sed difficile est reperire multos magnanimos cum debeat esse optimus vbi supra inquit aristoteles: qui magnanimitas cum sit maximis dignus fuerit optimus sanesed hoc non obstat scit prope se nullum magis idoneum platon hispanus doctor non est magis idoneus ad hoc officium q̄ gallus cum non calleat linguam et vobis est an residere valeat cit q̄ prope se nemo est magis idoneus oportet curam conferre alicui dicit se paratum subire onus illius cure si nemo reperitur magis idoneus habet propositum laborare in vltima dicit si quis habeat iudicium certum q̄ nulli in sua vrbe cedit in doctrina fermone quare non potest velle q̄ ei conferatur et hoc per litteras vel vocaliter modeste petere scit q̄ potest facere melior q̄ alii quibus non est prouisum non requiritur in omni serar̄chatione esse in gratia talis non videtur latitudinem modestie vel magnanimitatis transcendere rez hoc ex parte actus. Secunda propositio non desit sunt petendi honores quos nostris humeris cognoscimus non esse impares. probatio: crebro hoc alios scandalisamus vel ex importunitate vel aliqua alia mala circumstantia. Insuper plerunq̄ fallimur in iudicio de nobis iudicam: nos autem viros quozum corrigiam calciamenti vt aiunt) suimus indigni extricare hoc potest ostendi per duos exempla grecorum de bando aliquo egregio munere illi qui strenuus se gessit in bello p̄zersem regem perferam potentissimum quilibet dicit scripto se primum in ara neptuni locauit et demistoclem. sc̄s simile contigit inter artifices in templo byane i epheso de subtilibus simulacris quilibet artifice se primum posuit et polioleum sc̄m quare illis duobus date sunt palme aliis postpositis semper tunicam pallio propinquozeum reputabis. Insuper res oblata olet potest quis se idoneum euidenter cognoscens dicere meum casum tunc paternitati commendatum habere nostris idoneitatem si qua sit in omnia ab aliis qui certius me iudicat intelligit q̄ prouisionem habet aliunde non potest sic petere vel qui vubitar se idoneum ad hoc in comparatione aliorum non decenter sic remittit casum episcopo et sic intelligit beatum Augustinum decimo nono de ciuitate dei dicentem. locus superior sine quo populus regi non potest et si administratur vt decenter tamen indecenter appetitur. et glosa prime ad thymothum tertio. doc ipsum allegat vel non petat

tur in debite vel petatur vt proffit non vt p̄fite ple-
riq; in diebus istis non petunt pro zelo animarum
sed vt vberes fructus colligant salutem anima =
rum subditoy negligentes. secunduz illud dictum
fuenalis. p̄notius ad censum de moribus vltima
fiet questio: quot pascit seruos quot possidet agri iu
ḡa q̄ multa magna q; parapside cenat vtrū heroi-
ci magis eligebat esse abieci in domo dñi q̄ habi-
tare in tabernaculis peccatorum sicut opozet fre-
quenter p̄latos: satis c̄suerunt contempleri cū
rachaele et maria sub modio q̄ se exponere pro cel-
sis in cathedra: alia habet lippos oculos multitudine
curarum non videt vnde arbor in imalle sita viu-
stat que in iugo montis boza et crebris impetibus
fulminis icta eradicatur nauis in solo sc̄dm anacor
fidem est tutissima cui quadrat illud alant. Lutoz
in terris locus est q̄ turribus altis Qui manet iter-
ris non habet vnde cadat. de ambitiosis in ante-
claudiano. Tolluntur in altum vt casu grauiore ru-
ant. moyfes renuit esse dux populi dicens: rogo mit-
te que missurus es. exodi quarto. et hieremias: ha-
ba. dñe nescio loquit quia puer ego sum. hierem.
primo. beatus marcus sibi ipsi amputauit pollicem
ne fieret sacerdos. beatus baldredus habenas fan-
cti andree reliquit et heremum coluit in bas. et bea-
tus anselmus contumaciam reacceptare noluit mo-
nente maximo pontifice. ambrrosius/augustinus/bi-
dictus et patres auferunt ab honoribus: ergo co-
rum exemplo fugere est congruum. Dicit tales er-
go incederunt in extremis magnanimitatis. s. i. pu-
sillanimitate cōstat erant digni et poterat meli⁹ exer-
cere q̄ alii. R̄ideo erant loco digni et herocii vir
pōt multiplicatam se habere: vno mō nolēs capere
officium quo est dignus q̄ indicat vel iudicare de
bet se posse laudabiliter exercere et fugit ob oculum
talis male agit pusillanimitas reliquit honores quos
debet capere hoc est quibus est dignus et quando
est dignus. Eccl̄ia. septi. noli esse nimis pusillan-
mis tales non erant viri p̄fati. dicit actus pusil-
lanimitatis in d̄gnificat virum: nego sed minus di-
gnificat est p̄ior q̄ ante tamen forte adhuc est hoc
beneficio dignus: aliquis potest iudicare se imdo-
neum et tunc errat in intellectu solum et talis nō est
malus: si quie iudicat se non posse bene viuere in se-
culo nō debet acquiescere in acceptione p̄lature
sibi est citius consulendus q̄ omnibus aliis nec mul-
tudo est preferenda michi nisi quando sum pars
multitudinis. Aliomodo quis est contentus cape-
re beneficium quo iudicat se de facto dignum dum
offeratur more debito et nō fuerit nota ambitio
pro edificatione p̄ximi et in isto membro multi s̄-
cti patres includebatur/ambrosius/gregorius/aug-
ustinus/martinus finaliter acquiesuerūt. hieremie
primo. ecce ego dñe mitte me sed erant purgat⁹ per
calcium si r̄nuat fratri defuncto suscitare semen
dicit christo domus discipulat vocatur sicut beatus
augustinus exponit illud deuterio. xxx. de suscitatio-
ne semine in israel in libro cōtra manicheos. sic ha-
bet beatus gregorius in registro: et beatus marti-

nus dñe si sum vtilis ecclesie tue nō recuso labores
qui ante ab hylario noluit ordinari in sacerdotem.
habitus humilitatis inclinat habitum appreciari p̄-
proximum q̄ se ipsum in casibus dubiis patres vi-
derunt multos in misdo bonos et malos nō rati s̄-
se omnes ante ire propterea ab honoribus caducis
fugerūt parati tamē parere si euocaretur modo de
bito in aliorum edificationem scientes q̄ cathedra
moysi et petri multis est cathedra pestilētie memo-
res dicit dauidici: beatus qui in cathedra pestilētie
nō sedit in signum cuius in electioe ep̄scopi dicitur
cum petitur vis ep̄scopari: respōdit nolēs volo nō
inductes clamidem petri cū iohāne. xxiij. hoc ātea
pleri s̄q; seruatur sine mediaco nō in istos sed verba
forte in tali seruatur ad litteram sicut iudet seruatur
vetus testamentum et regēs parisiis in artibus lec-
turam textus i vico stramints sed bonum est q̄ mo-
dus loquēdi patrum maneat quidaz vt ferrus cit⁹
relliquit ep̄scopatus q̄ diceret nolēs volo si homo
habeat zelum animarum ad p̄dicandum populo
potest religionem mendicatum intrare quozū mu-
nus est p̄dicare: id idem potest facere in habitu se-
culari nec est deorum necessaria victus et vestitus.
Si dicas p̄ime ad thymotheū tertio. Si quis ep̄-
scopatum desiderat bonum opus desiderat. R̄es-
pōdetur hoc non est contra dicta vt primo obtinuit
apparet s̄ h nō admitto vt tā excellētēs platuras
q̄s appetat est difficile vtro iudicare. xx. vel. xl. i re-
gno suo nō esse ipso magis idoneos nego q̄ potest
petere tamen quādo eligitur per viam scrutiniū sp̄-
ritus sancti aut p̄prium: nisi vel aliter plenum titulum
in b̄nificio habz acquiri p̄t oportet q̄ nō licuit
petere s̄ capere p̄prium se iudicio alioz potest tūc
humiliter assentire se esse idoneum si nichil obli-
tatis incidere et sperare cum m̄ia dei q̄ faciat illa
que illi officio incumbunt. ad auctoritatem aposto-
li multiplex est responsio primo sicut dicit beatus
gregorius in pastorali loquebatur apostolus p̄ tē-
pote quo omnes auferunt ab ep̄scopatus p̄-
missi vocabantur ad palmam martyriū pro defen-
sione fidei nullus romanus pontifex vt opinor iter
beatum petrum et siluestrum diem clausit extremū
sine martyrio z. xxxiij. erāt: est verosimile q̄ alii
ep̄scopi pro maiore parte in aliis locis sic vocabā-
tur tunc rubra et p̄siosa colla habebant qui agnū
occisum iuuabant in suo sanguine plantare ecclesiam
multo facilius est rubeum gestare i cardinalatu ga-
lerum. Aliomodo sic vt bonum est adiectum ter-
mini ep̄scopatum et sensus est. qui ep̄scopatus de-
siderat bonus/opus desiderat. Et t̄ modo sic bo-
num opus desiderat: forte non bene sicut secundo
et b̄ncorum aliquis loquitur grammaticum et non
grammatico hoc est exercitatio ep̄scopi est bona: s̄
indecēter appetitur cui suffragatur illud b̄i aug.
xix. de ciuit. Quarto sic nō dicit apostolus bonū est
desiderare ep̄scatū: s̄ dixit qui ep̄scopus desiderat de-
siderat bonā operatione p̄missi ep̄scatū termino de-
siderat: non est tē desiderare ep̄scatū et ep̄scopatum
desiderare nemo assumat honore nisi vocat⁹ a deo

sicut aaron ille vocatur a deo qui iuste intrat et fm
regulas adrautes legi obtine. quo fit aliquis peten-
do vñū b̄nificiū modestē petit: aliud expetēdo ma-
gnanimitē petit: tertius peten do actum caymotes
exercet actus caymotes et magnanimitatis respec-
tu diueroy b̄nificioy nō aduerantur. sed dicit si
quis eliciat vñū actū caymotes et alii pusillanimita-
tis et sic alternatiue se habebit habitū magnanimita-
tis hac via qui inclinabit ad prudenter petendū
vel accipiēdū nō producet vñq; magnanimitatis
ex illis actib⁹ s̄z vno vicia extrema: magnanimitas est
i medio fm rationē renūdo et acceptando honore
q̄s oportet nec sequitur q̄ idē habitus ad cōtraria
inclinat habit⁹ magnanimitat⁹ ex talibus actibus
sc̄atet volo capere solo honores quib⁹ fm rationē
iudico esse dignus habitus ex talibus actib⁹ ema-
nat inclinat habentē acceptare hanc capellanā et
resistere ab hac magna cura vel hoc ep̄scatū. p̄poteff
in super habere varios habitus ex talibus actibus
volo capere honore quo iudico esse dign⁹ nolo ca-
pere honore quo iudico indign⁹. dicit tūc nō ois
magnanimitas oem magnanimitatē in eodē suppo-
sito intendit. R̄spondetur hō est magnanimitoz ex
tēsiue licet nō intrēsiue. si ponas forte magnanimum
i gradu temperante cuius habitus est vt octo sed
ocillime est impedimentum pro abfacionem ligue
q̄ celebrare vel cōcionari nequeat an habitus eius
inclinat eum ad petendos vel capiēdos illos ho-
nores quibus supra dignus erat et sic actū caymotes
per habitū magnanimitat⁹ peritititā exercerebit: q̄
sic inclinet. p̄. habitus suapte natura in silēs actus
inclinat actibus a quibus emanauit: s̄z is habit⁹ ab
actibus capiēdi a curā emanauit: ergo a huc iclē-
nat: de hoc in tertio vt nobis occurrebatur loquū su-
mus. si dicas nemo recte iudicat de seipso falleris
septē millia relicta sunt in israel qui nō curauerūt
genua aī baal alii qui min⁹ censent de se q̄ valeant:
socrates dicebat se nichil scire nisi hanc ego nichil
scio pōt esse q̄ quis negans se habere q̄ patenter in-
sunt actum ipocrisis cōmittit an mentitus fuerit so-
crates in sic dicens nō in istos stat virum iudicare
minus de se q̄ valeat sine peccato stat virū explo-
rare se ad vnguem et esse cōfitem suū sed vix ille
reperitur inter mille fm illud maronis. vir bonus
et sapiens qualē vix reperit vllum. Willib⁹ et cur-
ctis hoim cōsuluit apollo. Iude ipse sui cū se ex-
plorat ad vngue. Et sc̄do dubitatur q̄ est possibilia
causa erroris in collatione b̄nificioy ecclesiasticorum
et mouet dubitatio vt collatores p̄ficiat sibi et sint
oculatores: q̄ primo posteroy. scire est rem p̄ cau-
sam cognoscere. non me fugit qui oia reprobus co-
operantur in malū. ambitio est cōiter grossa radii
in hac parte superbus ignarus ipudens in agibilib-
bus cognoscens aliqua que p̄fallit nescire et si de
medicri domonatus iactat se gen⁹ omne deorum
sicut recte de superbia p̄mo calamitatis dicit bapti-
sta. De superū genū esse putat veterū deorum.
Semē et a magno se iactat apollinauū quib⁹ bona
fortūe augmētū sic existimādi accommodat fm illud

p̄b. iij. et b̄ncorum. nō est esū facile sine virtute res fer-
re secundas. Atq; cū equabiliter ferre nō possunt
putatq; ceteris ancillere illos quidē despiciunt ipsi
vero quicquid cōtingit agūt ad quot mōstra ambu-
tio impulerit nemo est q̄ nesciat aaron et maria mur-
murarūt ambitiose cōtra moysem. nūer. xxi. nōne
loquit⁹ est nobis s̄r domin⁹ volebāt se ambitiose
ligerere i auctoritatē multo min⁹ m̄randū de cho-
re et cōplices eius. numeri. xvi. ramus sup ligna
appetit regnare renūctibus oliua et sic. iudicū. ix.
q̄ ingreditur mercenarius instar bubonis in eccl̄ias
extinguentis lumen et querentis oleū imitabitur si-
milā hoim intūtem tandē calcificā vel tonsoris
practica intūes sibi collum abfciat auaricia est nō
nunq; causa partialis vel integra ad scelus incitās
fm illud maronis. Quid non mortalia pectora cog-
s. Auri sacra fames. hic est licit de sepatione bo-
narum p̄sag. a malis bono p̄sent basim aque ver-
tibus referre supranatē tranquille vicius et sibi et
suis passionibus impat q̄cūq; scientia superaddita
prudētia fuerit redimit⁹ irridetur reputatus ip̄-
dens qui suo studio delectatus bona fortune negli-
git sicut dixerunt de thalete et anaxagora. vi. et b̄ncorum
fm illud baptiste. i. calamitatis de supbia. In-
nocuus mites q̄ anios irridet et odit. Quē videt et
nis illud r̄ laudib⁹ alii. p̄er virtutes iter vider cō-
scēdere honozis culmen. hic baclo irridet ad b̄ncos
phel Alii multitudinē bonoy fortune et honozis ab
indocta plebe (que deozū sedū et contra putat) p̄u-
dētēs putantur dato q̄ cōsanguinitate eis illa ve-
nerunt et nō p̄pzia industria. Secūdus error et pe-
toz est quia cōmunitoz in collatoribus beneficiorum
affectio cōsanguinitoz et affinitas hic est alia noticia
q̄ per virtutes: iohāni patuit ingressus in aulā p̄r-
ficus et nō petro quia p̄ficus viderat: petro nec pa-
tuit ingressus nisi etiā per mulierē q̄ primo aliquis
est in ep̄m promouens accedūt cōsanguinei p̄ou-
deas dīcentes tali cōsanguineo caritas icipit a suis
qui suoz et maxime domesticoy curā nō habent est
infidelis aut infidelis deterior ecce a prelaturū suā pa-
rentelā de pusulibus leuātē pene deficiatū et factū
imortalē quid tibi z huic docto ceruicoso ip̄udēt
ia gibilibus ypocrite in multa scientia multa ind-
gnatio pacis eccl̄ie nichil erit deus pacē relēq; ap̄tis
pacem meā inquisis do vobis: pacē meā relinquo
vobis. popul⁹ fatididū capiti multitudinē sermōnū
cōfictiās hominū sic angustat q̄ de nō peccato fa-
cit peccatū. Sapiētē pauca incipiēt nulla sufficiēt
De bone deus quot excubas z labores. p̄ prom: tio-
ne tua pulim⁹ est bona indole fortes pro quo roga-
mus interim eum alendo leuabit fructus p̄bēde
pastoz forte intrant cū a melech p̄notius cōclū-
ditur ex illis p̄missis sublingit fiet vt petur pec-
cant per fallaciā nō cause vt cause nec cōsanguini-
tas nec affinitas est causa conferendi b̄nificiū: s̄z ido-
neitas secus est in successione temporalī vbi oportet
respicere ad leges agnatoz et cognatoz cōsangu-
neus ratione cōsanguinitatis nō est preferend⁹ ex
tranco ap̄lus loquitur de viduis que curā suorum

neglexerunt. patet per glosam no nego qui ita cito epus potest suis cofanguineis bnficiu dare dnm...

erint pacifica sicut tetra soluit moysi. exodi. xvij. p. provide aut de omni plebe viros sapientes et tim...

muel mutetur epus que circubatur bethel et galgala...

Distinctio vigesima quarte questio tertia.

Florabile

Veritur autem coferens bnficiu ydoneo pretermisso min ydoneo peccat. Snt duo fortes ydoneo...

Conclusio responsiva

re que verisimiliter scruero promissione aut dante alicuius rei temporalis sui pcece p se aut per alii...

et adherens opposito exponit se periculo cofundendi peccati. pterea probatur minor aliter fm hac colationem habes modum certum eligendi vbi bnficium conferendi fm oppositum titubabis iudicando in ydoneo ydonei nec tue conscientie satisfacies relicto magis bono. p minore bono spem mali habet z est spretus maioris boni saltim interpretatiuus z per pns summi boni cu bono est premium virtutis iij. ethicoz ergo magis studioso debetur maior bono alioquin diceret pbus fraudatur suo premio.

Contra conclusionem argumentor ex ea sequitur q habens iuste titulum alicuius bnficii ppter superuenientem magis ydonei tenet cedere z resignare suu bnficium. cofeques est inconueniens. igitur. nuqz esset stabilimentu bnficior. igit. cofequentia patet: qz videt q sicut peccat collator in illo casu sic peccat accipiens z si peccat accipiendo peccabit detinendo cu secundu colationem id est iudicium de ydoneo i respectu z ydoneo simpliciter: sz ydoneus simpliciter tenetur restituere hoc vbi est cofat vl constare debet q no potest satisficere officio assumpto danti abiecit arma faul que propter magnitudinem ferre nequit. R respondeo negando cofequentiaz licet prima fronte videatur q ydoneo i pntia magis ydonei cognitit talis peccet capiendo bnficium in iudicio meo no oportet ita dicere qd est ydoneo z hoc est constar remittit casum electioibus capit bnficium z no peccat capiendo nec detinendo z nullomodo est mille de in ydoneo: sed sufficit ei sua ydoneitas z q mouetur cu aaron quo fit cetero coferendo forit bnficium peccat dando sz fortes no peccat in accipiendo hoc no est stupendum de pdigo dante pecunia forit cui est dnis fortes no peccat accipiendo illud. xvj. q. vii. c. moasterium. itelligit vbi no regitur magis ydoneo. Sed hoc argumetoz cetero collator in iuste cofert bnficium a g a bnficium iniuste pfertur hoc est veru iniuste cofert a ceterone vn per acti iusticie bnficium cofert z alius iuste accipit z licet collator peccat in dādo cum est collatū non potest reuocare imo qn alter esset ydoneus et susceptiuus ei impute electio ydonei no est cassanda. patet de electionibus capitibus cu olim. c. cu dilecti. c. cum inter canonicos. z qn esset ydoneo no cassat est difficile separare ydonei ab ydoneo mta tenet in ecclesia militante qm in ecclesia triumphantem iputantur ppter tranquillitatem pculo multa pcta relinquenda sunt iudicio dei etis foro z conscientis hominu Si dicas maior pars capituli eligi min ydoneum suffragium platonis no pot. pmouere magis ydonei z erit iane ergo potest in illo casu descendere i min ydonei quicqd sit de illo no sequit q ille i cui potest esse coferre bnficium hoc pot scdo nego q debeat plato eligere min ydonei no debet seq turba ad malicia nec velle q min ydoneus eligat debet pmouere magis ydonei qm i sua facultate cadit vbi no pot qdcat frustra nisi z nil nisi odii querere extrime demerite est teste saluto i iugurtha. Si ponas duo bnficia dāda a maioris ipozitate z minoris cure b ecotario quod dabit collator. R respondetur

Rf. j. 5 conclusionē.

Rfio ad. j.

magis ydoneo dabit bnficium maioris cure z minoris ipozitate minus ydoneo dabit aliud. Secundo argumentor: collator cofert bnficium dādam ydoneo capaci: ergo illi dādo cu dat ei debitū no peccat alioquin aliquis bnficis peccabit qd non est dicendū. insuper mediū virtutis no stat i diciturabili. vt dicit phis. ij. ethico. sicut mediū magnitudinis: sz cu hō tenet fe i medio virtutis no peccat iteradum min? come dēdo iteradū magis z ita in actib? iusticie. Ad scdm dico q no bñ dat nec est debitu ab eo dari nec debito cogitatis nec debito necessitatis. al? in bñ recepti. Ad scd3 cōcedo q nullus peccat manēdo i medio virtutis p hoc q manet in medio sz qn labit i extremo deliquit mō si essent duo quoz fortes est ydoneus plato magis ydoneo nego q cetero collator coferens forit manet i medio virtutis: sz i extremo z quātūcūqz partū vnus excedit aliū illi est coferedū bnficium q alius exparat z sicut excessus est puillus ita peccatū est exile illud est mediū virtutis qd nec est malus qz oportet nec minus vnus no excedit aliū pabiliter q no est idiuuibilitas ex parte virtutis bñ tñ ex parte subiectoz i hoc casu cu vni soli cōuenit si essent duo vel tres pares i eis consisteret vera ratio mediū q cuiuslibet eoz sine pctō pot coferrī bnficium si ponat preter legem i iustit. fortes habēs vnū gradum ydoneitatis plato duos cetero tres z sic cofequenter i infinituz sic q sequēs precedētē exuperet gradu vel parte gradus iam nulli istoz dandum est bnficium q nullus est maxime ydoneus affirmatiue vel negatiue forit no est dandū plato est malus ydoneo eodemō de platone z quolibz alio cum no dat maxime ydoneo ex ipetesi. z si istud cofert collator est impeditus quid facere debet cu p positionē est deuit? dare maxie ydoneo que hic no inuenit. Et dicitur i isto casu q prima frōte nulli videtur esse dandū im plozet opē diuinā vtendo cōsilio prudētū si cas? cōtingat vel dicitur q i illo casu dādo min? ydoneo no peccat qui finitē tū distat a minime ydoneo secus forit si solum esset finitū semper supponam? causam no latere collatorum no descendendo ad officia secularia vbi euidēter vnus est magis ydoneus z alter minus circa curā animaz vl honorē ecclesiasticum magni momēti esto q no sit cura opinor q peccatū est mortale hoc no oportet in capellania z in minoribus sine cura sufficit est peccatum. Si dicat q denominationes vniuersitatū antīqoz est viderendū q frequenter est minus ydoneus igitur. dico ille modus denominationis est multum rationabilis plures promouentur hac via ydonei z hoc est melius q relinquere oēm dispositionē bnficiorū in manib? eporū q cōsanguineū et famulū ydonei frequenter bnficia potrigit no solum est habendus oculus ad inconuenientia pauca que sequuntur ad denotaciones sz ad illa q sequuntur ad oppositū que sunt maiora. Si dicas in eodē capto cit? debet eligi pmouend? in epm/abbatē vl priorē qd alius sine meritō. xvij. q. ij. abbatem. q non semper est acceptandus maxime ydoneo nego antecēdēs z cō-

Rf. j. 3 conclusionē.

Tertio ad idem ar. 3.

no ad. iij.

sequētis: antecēdēs si cognoscatur aliqz magis ydoneus extra capitulu citius ille est. pmouendus leges dantur de his q cofert euenit modo regulariter il li de eadē cofitare mel? noueritilla q illi cetui incumbunt qd alius sicut med? sagatus dimicat cōtra su gentē pthū qd aiosioz batianus z numida contra bilinguē titū q impetuozioz gallus. Tertio argumētōz ydoneo? scilicet facere oia q illi officio incumbunt p dācādo cofessiones audiēdo cōsulēdo z ita i aliis q no est opus alio. puerbiallyter dicitur? no esse op? melioze pane qz triticeo: ponatur fortes ydoneo? vt quoz plato vt sex maxime ydoneus. Arguitur sic plato non tenetur facere optimo mō quo pot facere sicut nec viator aliquis tenetur facere optimo mō quo pot facere sicut cōtingit illis materis non est maximū pōdus qd fortes pot ferre nec pot currere ita velocius sicut pot currere qd medium potest subillari z pot esse melius dīpositus plato no tenetur facere vt sex sufficit facere vt quoz hoc potest fortes facere ex ipotbēsi z vult facere no semp ingeniosior est doctoz vel maturior nec semper doctoz z prudentior melius facit si sit heroicus euocatur ad curiā principis fortasse z no vult resignare bnficium alter: ergo mel? est capere min? ydonei? Ad trū dūdo argumētū solū colorat forit eē ydonei. nēd ad subeundam prouinciā illā sz qz collator electoz vel suoz no facit fideliter officiu dñi sui. pcurando optimū z fidelissimū ministrū quē pot procurare pari facilitate cu alio peccat idē sermo oze famegerati viri plus mouet qm in ore mediocris sūti dicitū est resolutio auctētica hoc patet cu aristoteles. iij. phi. dixerit equalē esse iterapeidē ab athenis ad thebas qualis est a thebis ad athenas posterit ad multa pposita hoc applicarūt si tu abiecit? dices interuallū ab abila ad talpe esse ita magnum sicut cōtra esses irrisus idē vides in lectorib? i theologia regētibz in artib? z in multis aliis. Si dicas plerūqz exis i maior fama minore fama est dign? qd alius q tūc licebit dare bnficium min? ydoneo magis famato nego q id plerūqz cōtingit non gratis adimplerit quis fama sed quia interdū hoc in vfu est nego q magis famato min? idoneo coferendus est bnficium successu teozis al? sub modio exis cognoferetur pitate minus ydoneo. Si ponas prelatū scire aliquē magne fame iudicio prudētū z vulgi pponendū ydonei q laborat pctis occultis q tādē i luce prodibunt quid faciet dico q dabit bnficium illi quē scit esse magis ydonei cōtēndū oblocutiones vulgares facti sicut debet facere quilibet est bonus iudex eoz que nouit tacta erant aliqua i argumētōz que uidentur no intelligere modū hñc sed dedita opera sic obiecti? vt veritas magis elucescat fatemur no semper ingeniosiorē pferendū. zenocrates calcariū indigenis laboriozo aristotele fre no indigente lectura philosophica no est pferēd? ex imaginatione argumētū min? ydoneus est magis ydoneus ad hoc fatoz q tangitur in argumētōz q homo no tenetur optimo mō deseruire quo potest deseruire optimo mō deseruit quo deseruit non est

de inesse illius sicut i filiathlas fert maximū pōd? q fert no tenetur veritate bulis athlas fert maximū pondus qd potest ferre sufficit viro facere illa que tali officio incumbunt: sz conferens fidelioze quo pot post iustrationē debet prouidere de bnficium qz pot post iustrationē debet prouidere de bnficium suo cognominū vl parēte vt in iure patronat? vl similibz z est iustitio sua q bnficium cofertatur talibus quilibet est arbor i rebus propriis ergo licet conferre bnficium min? idoneo illo casu. Insup videtur q collator burfay tenet burfas magis ydoneo coferre z sic ceteros habebis i nauarra z i choletis qd tñ nūqz sit. R respondeo si quis det aliqd eccleie oportet q tūbeat leges ecclesiasticas z dei no est amplius res illius dantis z vbi habens ius patronatū pūtat epō ydoneo male agit bunc admittendo vbi est ydoneo? prodest q epus ei suadeat coferre magis ydoneo qd si noluerit i illa parte mitte est procedendū etiam no pot facile tergierari de ydoneo. Ad aliud de collatione burfarū nego consequentiā: no sunt bnficia plures burse sunt tēpora nec i multis locis habens certos redditus z dei no capax z psonū est q quilibet cōitas prouideat suis pauperibus qd alienis pō nauarra oēm i dñio regē francoz recipiunt vbi est bona multitudo sufficiens z ydoneitas tales sunt ascensuri ad p dācandū z laborandū in vinea dñi i gallia equi est q ceteris pferatur sed pauperes apiti ad ascensū theologicū sunt ceteris pferendi si possunt reperire necessaria ad gradum sz vbi dom? sunt fundate pro vna quā coferate vel dioeci cōduxisset forte apicipio admittisse vnā bonā multitudinē. Quinto argumētōz Quito ad xpus acceptituum ad aptatum qui tamē no erat idem maxime ydoneus sūr indoctos accepti pscatores z rudes qd licet alius similliter beatus mathias forte erat electus. actū. j. forz crebro cadit sup min? ydonei: igitur. R respondetur aliquibus placet q iudas nunqz fuit vocatus ad apostolatū: sz forz ad officiu tradēdi xpm z nunqz erat bonus. hoc tenet venerabilis beda. Alius autē vt beato augustino rationalius placet q ad apostolatū: sz semper malus erat. crisostomus dicit. erat bonus interdu z vocatus ad aptatum quē sequitur etiā postulator iohānis. vj. z michi placet z bonus erat quādo erat vocatus hic aliquid salis includitur xpus no respicit qualis quis futurus est sz in quo statu erat quādo accepti: patet de faule qui erat optimus tempore quo forz super eū ceciderat. j. regū. x. sic iudas erat tunc bonus non respiciendū est solum ad hoc qualis quis futurus est sed qualis actu est ex presentibus z pteritis augurari licebit z no ex imaginariis futuritionib?. Insup diu erant apū cū christo optime ab eo moribus z doctrina eruditū circa passionē sacerdotis z ipi effecti tpe in iustanti potest infundere scientiā maiorē qz oēs athenienses longis exercitationibus adepti sunt pte forte bocef. p me ceperunt duos maxime probos iudicio eozum quod patet. dicebat beatus petrus actum. j. oportet ergo ex his viris qui nobiscū sunt cōgregati in

no ad. iij.

no ad. v.

ei abbata: respondit: absit ut cum vroz caplam concubinam. & de paulo secundo cum pro filio regis sibi supplicaretur vt duos episcopatus concederet etiam inquit si filius dei non concederem eccere responsonem vicario dei in terris dignam bernardus ad eugenium papam non prohibeo dispensare sed dissipare non sum tam rudis vt ignozem vos dispensatores dei in edificacionem non in destructionem. deinde querit inter dispensatores quis fidelis inueniatur vbi necessitas vt get excusabilis dispensatio est vbi vtilitas prouocat laudabilis dispensatio est vtilitas dico communis non propria nam cum nichil horum est fidelis dispensatio sed crudelis dissipatio. ppter ea non sine sale ad dita est particula illa cum ratio posulauerit in capitulo de multa beata clara respondit quibusdaz fra tribus minoribus quod pitallegia relaxationis regule impetrauerat volo iniquitabolutia papa a peccatis meis et non ab obseruantis regule et consiliis seu chasiti que vout: in antiquis de voto capitu. magne. §. 2. quidam tria. ponitur bene quid oporteat in illa dispensatione quid liceat secundum equitatem quid deceat secundum honestatem et quid expediat secundum necessitatem vel vtilitatem similem sententiam beati bernardi potes videre ad robertum monachum qui a cisterrio extens intrauit cluniacum. Ex ista conclusione sequitur: tenes plura beneficia cum dispensatione in qua non est rationabilis causa dispensandi non est in statu salutis. patz tenet beneficium vel beneficia interdum aliis debitum vel debita. Secundo sequitur: si consular sue salutis debet sufficere omnia vno dempto qd suo casui sufficiat secundum suam idoneitatem. Quid prodest homini si vniuersum mundum lucratur et anime sue detrimentum patiat. Quarta conclusio: vnum de pessimis monstris in ecclesia est illa pluralitas beneficiorum. sunt magna monstra in beneficiis ecclesiasticis: vnu simonia. Secundum vix illi in malicia cedens promotio euidenter inidonei et potissimum ad curam animarum. Tertium aliquis est etiam idoneus pro vno beneficio sed capit duo quibus est inidoneus. Interdum pro chodoloz quattuor quinque vel sex et vltimus. Quartum monstrum est prodige exponere patrimonium crucifiri. Quintum non restituere dissipatum prodige. Ista monstra certant inter se sicut gallus et vipera probatio conclusionis quarte ex ea sicut dicit iohannes vicesim? secund? in extrauagante de prebendis. capitulo execrabilis. sequuntur innumera inconuenientia dimittuntur cultus in seruitio dei nutritur ambitio crescit cupiditas desinit hospitalitas pulchre domus deferre minantur ruinam docti et timentes deum silent sub modio ferme mendicantes in opprobrium cleri nunquid pulchuz est i cor pore vero qd vnum membrum atrahat sibi nutrimentum necessarium aliis quid difformius in corpore mystico qd vnius pluralitate beneficiorum ebit? sit aliis multo prestantioribus patientibus extremam

Quarta?

famem. Quinta conclusio: supplicans pro ista pluralitate sibi non cauet peccato dato qd supplicat pro se vel pro alio. patet contra totam polictiaz ecclesie facit est causa suggerens peccatum sic priniceps vel alius quicqz epistimant se excusatos per dispensationem maximi pontificis. sed cotingit eis sicut iudeis respectu redeptoris nostri. mathei vicesimo septimo. sanguis eius super nos et super filios nostros. isti cum finistris informationibus existimant solum fallere pontificem et sub eius vmbra se protegere a peccato sed seipos misere illudunt. interdum eis licite assentit cum reputantur timetes deum et curare salutem regni sui si princeps vel alius fuerit dicit fiat vt petitur onerans eorum conscientias et suam exponerans et quia essent vortices ex tali modo dicit fiat forte modo fiat semper intelligens fiat vt petitur. romanius pontifex conformat se consequenti huius conditionalis sita sit qd iste sit ita idoneus pro quo talis princeps scribit possum cum illo dispensare sed ita est sicut princeps insinuat: ergo possum cum illo dispensare maior: que est conditionalis est licita: & licet minor sit falsa potest illi assentire pontifex non constat et de opposito non tenetur mittere ad sciscitandam veritatem in hybernia vel ad vltima thile qd possit assentire. patet: vel interdum potest adhibere fidem litteris principis bene famati vel nunqz secundum est absurdum. si primum oportet te mecum venire rogante vt vides opinantes peccatum vbiariare in pontificem falluntur ab eius vmbone retorquetur catapultam in emittentem preces si pape constat qd preter rationem peteret princeps concedere non esset excusandus. Contra tertiam conclusionem et que sequuntur argumentoz: forte istodoneus licite capit de ceteris mille scuta in vno beneficio patet in archiepiscopatu rothomagensi: ergo tantum potest capere in quattuor episcopatibus variis et sic potest esse simul parisiensis/meldensis/siluanectensis/et suessonenis. quid refert leuare viginti milia in vno loco vel in variis locis. Sed viciis est latum discrimen et inconuenientia recitata in pluralitate non tamen in eodem loco homo non potest esse simul in pluribus locis sine miraculo et tollitur numerus seruoz dei et deseritur cura gregeis nunquid bis mille vel ter mille sufficiunt nutrire epm cum eius familia i paruz habeat paruz det pauperibus nemo est deuincedus dare plus qd habeat sunt aliqua beneficia parue impotant et magis honoris et sumptus de his non loquor. Sed viciis paritio episcopatum et aliozorum beneficiorum in tanta magnitudine est positum humanum quare archiepiscopus toletanus plus habet qd salamaticensis bzugensis vel hispalensis non potest dari ratio naturalis saltem si oppositum fuisset factum a principio non fuisset contra rationem ergo licet duobus episcopatibus preficere vnum: conscientia est nulla vt patet stante diuisione si reunirentur tres paruz in vnum magnum oportet illi

Quarta pd.

lum vni conferre magnitudinis valens decem alios magis non diuiditur pluribus suppositis: non decet vnum corpus habere plura capita: sic nec decet duo corpora habere vnum caput. forte viciis inconuenientia eadem sequitur ad primam conclusionem que sequitur ad tertiam paucitas ministroz dei. et cetera. nego presuppofitum sicut ex vero non sequitur falsum nisi sit falsitas innata in consequente. sic ex licito non sequitur illicitum. in prima conclusione est rationabilis causa non autem in tertia sicut superius questione prima huius distinctionis videlicet aliquis non peccat non existens cum suo grege alius autem peccat nunc vt sicut vnum nunc aliud habens ad prouidendum tempore absentie loco sui sicut due tunice reputantur vna si requirantur pro statu viri: sic duo talia beneficia reputantur vnum. Secundo argumentoz: viri timozati graues canonice et deologi omnes tenent plura beneficia sed isti qui debent esse sal et lumen aliis hoc non facerent si esset peccatum: igitur. Respondetur: eminenter docti proficentes in ecclesia maioribus egunt et plus merentur propter ea habent rationabilem causam dispensationis si consummatus theologus laborans pro vtilitate ecclesie debet capere premium laborum a summo pontifice vel alio an debeat capere equaliter cum in erudito invidio: res plus pecuniarum dat capitaneo qd architenenti. videat theologus suum casum. Secundo dico non est intentionis mee excusare omnes theologos vel canonistas sed potius accusare scandalizant alios. interdum actus quantum tenet plura qd oportet nonnunqz est scandaluz pbariseorum quando est rationabilis causa tenendi. licet theologorum fidelis ligneas virgas ferant parisi: et aliarum facultatum argenteas oportet: iuniantur secundum eorum statum et vtilitate. fac discursum imaginarium inter doctores theologos qui ceteris scientia et moribus communiter prestat et alios etiam seruata multitudine et minorum peccatorem in hinc inuenies qd i aliis semper maius specimen honestatis habent qd reliqui. inidonei capientes duo beneficia modo idoneorum assimilantur si metes affrice homo volens capere simiam in arbore induit caligas in pede eiusdem eas relinquendo eminus recedit post cuius discessum more viri simia induit caligas et euestigis capitur sic ambitio et demon illudunt ambiciosum: ecce doctus theologus habet duo beneficia si non sit foxtes non refert est nobilis vel prudens in agilibus alter in prudens quicquid ligauerit romanus pontifex aut soluerit in terris hoc soluerit erit in celis interim addit sces simia viri induit duo beneficia et moritur in eis inidoneus tandem pro chodolo: capitur quis talia sandone temper a lachrymis. Ex isto sequitur homo potest habere duo beneficia licite qui no potest habere tertium cum illis. patet sicut est statum in vno beneficio ita est interdum in duobus. Secundo sequitur: sunt duo equaliter idonei habentes duo beneficia vnum potest capere secundum et

non primus. patet habet sufficienter prouisionem et non alius. Tertio sequitur: est maius peccatum capere quattuor parua beneficia qd duo maiora. Quarto sequitur: maius est peccatum capere duo beneficia in locis remotis qd propinquis: patz in locis propinquis potest nunc hoc beneficium visitare in eolera chisando nunc illud et datur occasio sepius visitandi: secus est in beneficiis remotis. Quinto patet: habens duo beneficia sine rationabili causa citius acquirit alia duo qd equaliter idoneus vnum videmus hanc verificari habentis dabitur: nichil habentis nichil datur: ratio correlaris quod habet secundum beneficia preter rationem vno oculi mentis exequat qui tertius addit nichil penitus videt in ratione teste beato augustinus deus interdum concedit iratus quod non concedit placatus ad penam peccatozom. crescit insuper auaritia crescentibus bonis fortune: crescit amor nummi quantuz pecunia crescit. quarti ethy cor primo: senectus est am auget auariciam: sed causa aristotelis non debet inesse beneficiatis senibus. putant sibi deficere opes in frigida fenestra cuz laborare nequeunt hoc non potest contingere nostris senibus beneficiatis est eis prouisum: de verbis communi dicimus exponat petrus prodige non egebit pecuniarum qd diu ecclesia est sita in cymiterio. propterea mirandum est potius de senibus & minor venia danda qd impudenti iuuetuti isti sunt deliri feneas beati bieronimi qui debent esse speculum viuendi iuuentibus sunt speculum inmundus et tunc patrimonium crucifixi cumulatim exponunt in curia principuz et in lite forensi quare inhiant beneficiorum multitudine in cessant: in iurum vno inconuenientia dato in secundo beneficio multa mala sequuntur modicus error in principio est magnus in fine et quanto plura habent tanto magis torquentur vt habeant more tantali in aquis sicutis. Est obliuiozorum regimé qd scire laboras. Excessus regit hos. non pderant verissimam illam sententiam aristotelis et tullii nichil vtile quod non sit honestum solum differunt rone apud istos sola luuat que lucra ferunt sint cetera qd laudibus et precio dignissima cetera forzdent. istis ad halendas grecas eorum sitis beandi satiabatur: tunc dare operam litteris vel alteri acui honesto non possunt cum secundum aristotelem septimo pbsicozom: anima quiescedo fit puz dens: ergo per locum ab oppositis in tumultuatonem fit impudens. Secundo argumentoz: princeps legibus solutus est. ff. de leg. l. princeps: ergo dispensatio romani pontificis qui est supremus in ecclesia sufficit. constitutio iohannis vigesimi cedi execrabilis nec de multa potest ligare hunc alexandrum sextum vel iulium secundum. Sed par pare cogere non potest. L. de leg. l. digna. distinguo qd princeps solutus est vel a legibus pure positus iuris et sic concedo: vel a lege nature et diuina et sic nego: papa nec est deus nec conditor nature sed eis subiectus: propterea non est solutus ab illis legibus modo est contra illud ius nature. non factus aliis. cc. q.

vn⁹ sit ebus multitudine beneficiorum aliis fame
 moientibus equaliter idoneis vel in quadruplo
 magis idoneis sufficit. aligere rationem natura
 lem ad hoc sine lege. l. finali. ff. de penis sicut sto
 machus recipiens alimentum mittit ad alias par
 tes vel natura attrahit: sic superius ecclesie vel
 inferiori ad quem spectat collatio debet mittere ad
 singulas partes sicut ratio dicitur. prime corib. iiii
 ap̄s de se petro et aliis loquens. sic nos existimet
 homo vt ministros dei et dispensatores ministerio
 rum dei et nobis data est potestas in edificatio
 nem et non in destructionem: aliquid est pure posi
 tium ita q̄ voluntas statuens est causa et nulla ra
 tio naturalis ad hoc deducens vt q̄ prescriptio sit i
 decem annis et non in nouem: vsu capio in tribus et
 non in quattuor q̄ nullus sit sacerdos ante vigesi
 mum annum constans vnum duo de vi
 ginti annis natum alium viginti quattuor esse pu
 dentorem q̄ illegitimus promouetur ad sacer
 dotium vel beneficium dummodo alias fuerit ido
 neus est vnum positum in istis hoc verum habet
 quod principi placuit legis habet vigorem. sic vo
 lo sic iubeo sit pro ratione voluntas. fateor q̄ con
 stituit iohannis vicessim secundum istum non ligat
 sed ante omnem constitutionem papalem et omni
 lege humana deposita est contra naturalem ratio
 nem q̄ vnus sine causa super habundat aliis autem
 nichil habentibus ita idoneis contra iustitiam dis
 tributiuam pollicetur ecclesiasticis. quarti pollicetur
 vnde cimo. vult quidem ciuitas ep̄ paribus ac simi
 libus esse q̄rum fieri potest maxime quapropter in
 quit bene op̄at phoclidēs mediocribus optima
 multa medicos esse volens in ciuitate. et quinti po
 liticorum tertio. sunt etiam propter incrementum
 excessiuum mutationes rerum publicarus vt enim
 corpus ex partibus suis constat et oportet eas si
 mul pro modo q̄q̄ suo crescere vt commensuratio
 nes maneat armonia ac nisi hoc fiat corrumpitur
 seu quando pes quattuor cubitozum sit ceterum ve
 ro corpus duorum et octauo eiusdem. l. omne est
 autem in populari et paucorum gubernatione et in
 omni re publica neq̄s augeat nimium quonq̄ supra
 modum et socrates lege octuagesima nona becco
 tomarum id idem ante eum detegit in quibus. l. u
 ram insuper ad id adhibeat vt nullus ciuium pe
 nuria prematur neq̄ diuitis abundet nam figulus
 diues factus curam fle artis minus habet pigri
 oq̄ et negligentior redditur quare deterior: figul⁹
 q̄ si indigentia prematur instrumentis et reliquis
 quibus ars indiget caret et opera deteriora facit si
 liosq̄ ac ceteros quos docet deteriores artifices
 reddet et opulentia insuper delicias desiderat et re
 rum nouarum studium parit incipia vero cum rerū
 inuouatione illiberalitatem et maleficiam gignit
 non ne vides vnum mole beneficiorum stiparum
 gregem negligere alium indurium et optime me
 ritum tanta inopia in cluam vt et opes deficiant. p
 comparandis libris necessariis et cum non habun
 det instrumentis sue artis indoctiores filios spiri

tuales procreare necesse est. Et licet non cullibet
 studioso viro opus sit tanta librorum congerie qua
 tam collegerunt pilistratus attheniensis et phila
 delphus vel pampilius martyr tamen requiruntur
 aliqui secundum materias subiectas. ¶ Tertio ar
 gumentor: fortes idoneos pro a decanatu tenet b e
 c sine peccato cum a quod patet nullum eorum te
 netur restituere ponatur pro quolibet eorum idone
 us. patet per ascensum nec hoc nec illud et tunc sic
 nullum istorum tenetur resignare et habet a colla
 toze vel collatoribus ista quattuor vel sex: ergo om
 nia iuste tenet. insuper fortes videt alios malos et
 dissipatores bonorum ecclesie tenet quattuor bene
 ficia bene viuens de vno fructus aliorū conseruat
 pauperibus. ¶ Primum argumentum est capitulū
 la sophistica eadem via probabo q̄ quodlibet eorū
 tenetur resignare: sic vnum eorum tenetur resi
 gnare et equa et similis est ratio in omnibus: er
 go omnia. vel sic tenet concubinas cuq̄ prop̄tate
 re et equalis est ratio de omnibus sed non est ofi
 nio idem hec conditionalis est necessaria si vult esse
 expers peccati beneficia superflua reliquere non
 esse. Ad aliud de forte quod videat ne bispidum
 esau adducat sub specie iacob sunt multi boni for
 te meliores curet q̄ illa ponantur in manibus ido
 neorum cauendo etiam a scandalo et defraudando
 intentionem fundatorum. sed rogas an sat⁹ est re
 signare beneficia superflua in manu superioris vel
 curare q̄ eant in manus proborum secundum est
 melius vbi collator indoneum est communis p
 motor opinione mea peccat non procurando si pos
 set vt beneficia eant in idoneorum manibus et ra
 tio qui potest procurare bonum publicum et impe
 dire ne mala fiant debet: iste est huiusmodi vt sup
 ponimus. ¶ Quarto argumentor: fortes bonis for
 tune abundat et millefies plus habet q̄ plato sine
 peccato. p̄z de principe et agricola creso et sopho
 nico/meda et crate et multis aliis: ergo ita de
 bet esse in ecclesia militante cum etiam ita est in su
 perna hierusalem nouem ordines angelorum: con
 cedo ante cedens princeps licitis titulis vel aliis
 diues nobilitas vel mercator: acquirit sua bona et ip
 sa retinet et eorum est dominus: non est sic in casu
 nostro: etiam concedo cosequens est maximus po
 tifer sunt patriarche legati a latere legati natui p̄
 mates archiep̄sules antistites et sic consequenter.
 ¶ Quinto argumentor: absolum est disputare an
 dispensatio pape valeat iure poli si valeat iure fori
 et non iure poli ipse est deceptor vatabas suam vo
 luntatem polleat excusare et sic ecclesia te fefellit.
 ¶ Itz non erit hermonia in legibus quid illud est di
 ctu valet iure fori et non iure poli est mittere os in
 celū disputare de factis pape decima septima que
 stione quarta. si quis suadente. q̄ committunt sacri
 legum qui de principali iudicio disputant dubitan
 tes an is dignus sit quem princeps elegerit.
 ¶ Respondetur tenere iure fori nichil aliud est q̄
 in hoc mundo non infringitur: sed hoc iure po
 li non valet coam deo reputabitur ad pecca

tertio.

q̄rto af.

q̄nto af.

tum fefellit maximum pontificem sinistre eum in
 formando et deit⁹ te ipsum fefellit: non te fefel
 lit ecclesia si existimas papam non posse male age
 re aut errare in quicquid ipse te non fallit sed te
 ipsum fallis. si ponas eum scilicet annuere et datri
 bi indoneo quattuor vel quinque beneficia curata si
 cut reg⁹ dat alteri regi magna munera sine peccato
 et audez mox in illa fide q̄ quicquid pontifex con
 cedit in hoc mundo valet corā deo. iuxta illud ma
 thei decimo sexto. Tibi dabo clauas regni celo
 rum pontis maculam ceruicose in gloriam summi
 pontificis non admittit facile casum de facto s̄ mo
 re positionis in obligationibus transeat vis mox in
 illa fide non ausim sic teum mozi abbit charissime
 sic mozaris sed vtter consilio sapientum et redi ad
 sanam mentem rex dat liberaliter de suis non om
 nia bona ecclesie sunt maximi pontificis est sum⁹
 dispensator in ecclesia secundum rationem rectam
 alibi dictum est quomodo illud mathei debeat in
 telligi. de dispensatione. nunquid theologus disputat
 de deo an possit infinitum producere an mundum
 ob eterno potuerit vis ne i lege gratie ponere nos
 in limitibus spurcissimi machometi q̄ nō liceat dis
 putare de sua abominabili secta ne veritas com
 periatur sed solo ferro certare si loquaris de regu
 la fratrum minorum. dico de illa licet disputare nō
 tamen commisit propter prohibitionem maximi po
 tificis rationabile cum ipse eam adamussum elucida
 uerit et alii sinistre fortasse commentantur. reuo
 ca in mentem dicitur sapientis grecorum in predi
 camentis dubitare de singulis non est inutile id est
 dubitatioes formare sic veritas elucet et qui me
 eludant vitam eternam habebunt. ¶ ecclesiast. vs
 cesimo quarto. non licet dubitare de principali iu
 dicio ipsum perturbando et eius auctoritatem mo
 liendo enervare nec temere debemus reniti contra
 admissum ab eo sic omnia essent in continuo motu
 illud patet per capitulum. nemini. immedio se
 quens. nemini inquit nicholaus papa est de sedis
 apostolice iudicio iudicare aut eius sententiam re
 tractare permisso videtur propter romane eccle
 sie primatum: sed esto q̄ papa nullum hominem ha
 beat superiorum qui debeat eum corrigere auctoz
 tatiue punietur a deo cum male agit hoc dicit sima
 chus nona questione tercia. caplo. aliozum homi
 num. dicens. nolite existimare eas animas inquisi
 tionis non habere formidinem quas deus p̄z cete
 ris suo referuauit examini: super quo verbo dicit
 apparatus ymo sine venia debz puniri sicut oya
 bolus qui maximus comparatione aliozum creat⁹
 est. patet de peniten. distinctione secunda. princip
 um est patet ex dictis bonifacii martyris quadra
 gesima distinctione. capitulo. si papa. Si papa inquit
 sit et frater salutis negligens deprehendit inu
 silis et remissus in suis operibus et insuper a bono
 facit minus q̄ magis officit sibi et omnibus nichilo
 minus innumerabiles populos cateruatim secum
 ducti primo mancipio gehenne cū ipso plagis mul
 tis in eternum vapulaturus hoc patet de anastasio

secundo perussiolepta co q̄ setino communicauit
 rit. decima nona distinctione. capitulo. anastasio.
 vbi etiam vix ferenda est eius sententia obtempe
 randum est de decima nona distinctione. capitulo. in
 memoria. pondera verbum vix aliquis tamen car
 dinalis vel alius potest eum monere q̄ male age
 ret vbi scio per confessionem vel alter quempiam
 habere dispensationem preter rationem possum et
 debeo illi insinuare q̄ non est in statu salutis nisi ali
 ter prouideat amunicia peccata populo meo. si pos
 nas aliquem cumulare plura vt tandem omnia cō
 mutat pro vno quo dignus est hoc nichil est dictu
 romanorū tertio. non sunt facienda mala vt inde
 euentat bona. ¶ Sexto argumentor: m̄tā q̄ adepti
 sunt beneficia palam contionando dixerunt prout
 assero postea adeptis beneficiis et rerum experten
 tia cognita obmuerunt scdm illud apostoli. p̄me
 corūtibozum decimo tertio. cum sui paruulus lo
 quebar vt paruulus sentiebam vt paruulus nūc au
 tem factus senex euacuauit ea que paruuli sunt.
 ¶ Respondeo iam videbantur infecti nemo bene pe
 dicat contra crimen quo inficitur si sit publicum ca
 piunt illud apostoli amphibologicum et verum pro
 ferunt eis iustus sicut caphas. mathei vicesimo se
 xto. ¶ Expedit vnum hominem mozi pro populo
 ne tota gens pereat sic exponitur. cum sui paruul⁹
 id est humilis sentiebam vt humilis. per paruum
 crebro in scriptura humilis intelligitur nunc euacu
 sui ea que humilitatis sunt et factus sum delirus
 senex. sicut medicus regulas salutariferas dat alteri
 sobrie viuendi et tamen ipse non sic viuūt: sic theo
 logus in medicina spiritali. propterea non male
 imaginatus est quelongauit penultimam de face
 re et breuiabit penultimam docere sicut dedita ope
 ra interdum maro facit incipit scilicet facere et doce
 re. actuum primo. ¶ At ecce videor intueri aliquid na
 sutū dicētem me in extremo existem si beneficium ha
 berem nō ita caneret sed dulcius plectrum modera
 rer: sed quia non potuit indeclinabile mansit inquit
 quocirca nec michi nec vni eorum de parte nichil i
 beneficiis habentium fidem esse dandam istius sa
 tyrici argumentum euestigio eliditur ex eo subinfe
 ram nulli mortali in hac parte tribuendam fide cū
 omnino habet plura. beneficia vel non habet plu
 ra quilibet habet beneficium aliquid vt nullum ha
 bet beneficium in sensu cathorico alii tacchunt si
 nobis loqui non licebit cum ipi non loquentur nun
 q̄ aperiretur veritas non me fugit pleriq̄ dicunt se
 a principio paucissimis contentos et si necessaria vi
 te in beneficiis haberent quiescerent secundo poli
 ticorum sed secundum poema solonis primo politi
 corum: crescit amor diuitiarum in abyssum. scdm dū
 illud nasonis creuerunt et opes et opum furiosa cup
 pido non eadem volunt et dicunt homines dicunt
 autem decoatissimas orationes volunt autem ea
 que videntur prodesse: primo elenchorum: sed que
 quid futuruz sit dico sicut sentio et corā deo loquor
 ac si rogas quare habentes congeriem beneficiorum
 inueneram vel bñficiis quibus sunt indigni non se

q̄rto af.

¶ R̄fir ad
 sextum.

dicuntur cōiter procuratores bonorum ecclesie quicquid dicitur extēto termino abbas moze dñi defendit bona ecclesie. xvij. q. i. tēporis quādoq; defensores. xvij. q. j. in canonibus quicquid patres vt. lxxvij. d. quozū vices. breuiter loco dñi habentur cū bene ministrāt loco predicatoris cui male. Sed dicitur quōd pōt platus ecclesie secularis dicere hic equis est me. hec vestis est mea cū non sit plus dñs illius rei q̄ religiosus est dñs rei cuius vsum habet. dico nō luctandū esse de nobis platus nō religiosus habet peculū profectū vel quasi castrense et pbabile est q̄ vitur dñio in portione suo statui sufficienti s̄ scilicet q̄ illam v̄ eius partē iustititer exponēs nō deuitat restituere. p̄pterea vocat e quū suū nec vitur plurali moze religiosi. bona ecclesie gl̄a quēis sunt ecclesie q̄ fundant ecclesiam in honore dei et sancti heutigerni patroni illius loci dedit. p̄uentus tales ecclesie gl̄a quēis hoc est ministris illius ecclesie. p̄ eis nutriendis et q̄ supponebat eos esse probos cū essent vocati in forē dñi sicut in illa aurea etate erant maluit relinquere eis curā dande elemosine de superfluis q̄ aliis laicis bona erant illi. ecclesie addita ep̄o et canonicis copulati ep̄o tanq̄ iconomo et disp̄atorū p̄ncipali postea canonici suas portiones et ep̄iscopos pusius accepit dñi manū apud eos dē apud quos antea licet cui libet dabat v̄us aliquozū reddituum nec ille erat eozū q̄n v̄erunt in cōi cū religiosi sacra paces erant tunc sicut nunc dñi rez. eis daturū vel aliis de iustis titulis acquirunt. si ponas eos omnes efflare aiā p̄telle vel martiriū. Nam petis quis est dñs h̄az rerū vel loq̄ris de rebus possessis ab vno beneficiati loco verbi causa petis quis est dñs horū bonoz. demonstrando bona que leuat rector vallis et cum ipse solus est in sua rectoria nō potes curre ad multitudinem et ipso mortuo aīq; dñs habēs suspatronatū aliq̄ue archiepo sancti andree p̄sentat queritur quis iam est dñs illoz bonoz. dicebā p̄pterea a p̄ncipio omnia melius soluūtur q̄ de est illoz dñs s̄ argumentū ad hoc non v̄get dico dñi rectorie mortuo esse penes ecclesiam cū curam et tuitionē debet capere ep̄us vbi esset certamē spoliandi ecclesiam p̄opter v̄nitatē ad caput omnes dioec̄san p̄tinet ad eandē cōitatem specialit̄ q̄ dioec̄san diuersaz. dioec̄san sicut datur decani sub centurione nec licebit ecclesie vel eius plato spolia re hanc ecclesiam et inuētiendo aliā intentio dñi ecclesiam fundantis erat q̄ hec bona darentur deo et sancto baldredo vel eozum bonoz. p̄ nutritione ministrū hoc loco quāidē minister sup̄tēderet grezū verbo et exemplo nec eidē dño licet sibi id vendi care cū in v̄suo dei tam dedit hec bona. Ex isto patet. licet bona ecclesie ad eā p̄tineat tāq; ad dñum nō licet transferre bona vni p̄ticulari ecclesie data alteri vbi non est rationabilis causa et cōsensu eozū quozū interest et dico hic sicut in materia collationis b̄ficiū et appellatiōis ordinariū iudicis proximi est b̄ficiū conferre nec debet esse saltus in appellatiōibus ad iudicē sup̄remū p̄mo s̄ ad proximum immediatū sic in tuitione bonoz ecclesie vbi opus

fuerit immediatus prelatus debet illa bona protegere vt rector dicitur de auct bona sue ecclesie eo deficiente suo ordinariū superius proximū et sic gradatū p̄cedēdo. Secūdo p̄ q̄n aliq̄d mortificat ecclesie tota ecclesia est vitiosa. Tertio patet nō sic habet dñi platus ecclesie et bona ecclesie sicut laicū ab eo possessis. patet. laici sibi succedūt iure cognationis prodigebant et datum est dominium terras v̄dunt et omnia bona eozum iure dissipat heredibus nichil relinquēdo hoc nō cōtingit de bonis ecclesie. Quarto patet nō est penit̄ idē de bonis possessis a cōitate venetozū et bonis ecclesie. probat. veneti possunt creat̄ vel ciprū. p̄dige dare et datum erit nō sic de bonis ecclesie imo si per possibile vel impossibile plati ecclesie consentiret dare oia bona ecclesie laicis nō teneret illa datio penes eos remaneret dñi in edificationē et nō destructionē non valet eozū donatio nisi q̄ est fm̄ leges iuri p̄sentaneas et p̄pterea temp magis adhefit nō dicēdū q̄ deus est verū dñs istoz bonoz fundamētalis s̄ argumētum p̄ possibile v̄l impossibile nō cogit cōstat q̄ ecclesia nunq; assentiet q̄ oia bona ecclesie dētur laicis. Quinto sequitur error paupū de lungidno et limitatiū eos dicētis ecclesiam nichil debere tenere maledicunt constantino q̄ primo daturū ecclesiam et ille error fuit iterū dānatus i sacrosancta synodo constantiē cōtra aliquos hereticos has beat̄ thomas cātuarieff. gl̄iosus martir pro rebus ecclesie et eius libertatibus conferuāda vitam in morte probe cōmutauit q̄ altari feruit de eodē v̄ozē d̄ et si ecclesia nō haberet prouētus male prouideret a laicis ministris ecclesie. secus erat i p̄ncipio nascētis ecclesie p̄pter feruorē quō tunc erat. v̄i beatus augustinus i sermone de cōi vita clericoz dicit. Exemplū dñi cōspice cōterlantes in terra quare habuit loculos cui angeli ministrabant nisi q̄ ecclesia ipsius loculos habitura erat. Sexto sequitur q̄ romanus pōtēff nō est dñs b̄ficiōrum ecclesie et omnīū fructū eius sed est sup̄remus disp̄ator ad quē cōfugiedū est in rebus dubiis tāq; ad caput eccle. p̄bationes inducte equaliter de eo cōcludit et aliis quo ad nō habere oim fructū ecclesie dñi s̄ est summū disp̄ator in eis. Septimo sequitur q̄ quicquid cōtere bona ecclesie ḡnter peccat et p̄. xij. q. ij. c. nulli. dicit bonifacius licet ignorare omne quō dno consecratur siue fuerit homo siue atal siue ager vel quicquid fuerit semel cōsecratum cōm̄ sc̄dōp̄ erit dño et ad v̄s per tinet sacerdotū. p̄pterea inexcusabilis erit omnis qui aufert vastat vel inuadit non valet argumētum iohannis vicleff abutuntur istis bonis et sunt eis in ruinā. ergo res iste sunt auferende ab eis sicut meritorie eis dabant q̄ eis bene v̄si sunt p̄opter v̄nū malū nō oportet auferre hec bona ab ecclesia succedat aliis bonis et si ad huc malus bona datur b̄nic ecclesie et ad eam spectant q̄ hec bona dedit omne dñi a se abdicauit alteri nō spectant nisi ad hāc cōmunitatē vel ministris b̄nuz ecclesie quibus cathēgorice data sunt et nō eant data causa nō sequuta v̄l ob causaz daturū sicut alter falsō cōfirmat sic nūq;

esset tranquillitas in bonis ecclesie et q̄ deo dicatur est in v̄suo humanos reuocari nō pōt non me fugit male vtentibus bona ecclesie sunt in ruinā fm̄ vulgare dicitur diuinas deuotio peperit s̄ parentē filia suffocauit reprobus omnia cooperantur in malū s̄ ali qui semper b̄i illa bona exponunt. Forte dicit non pōt defendi q̄ de est dñs omnīū bonoz ecclesie. q̄d patet sic esset dñs oim bonozum in mūdo q̄ dñi est terra et plenitudo eius et tūc falsus esset q̄ aliqua essent in nullius potestate vt de gemis in litore maris cū omnia des essent. Insuper nemo hac via i ecclesia scit q̄n dat alter dñi aliquid rei et q̄n nō. p̄. q̄ nescit voluntatē dei i omnibus. Ad p̄imum dicitur deus est ḡnalis dñs oim sicut causa p̄ncipalis et si uiam causalitātē ḡnalem cōseruatiū subtraheret ab omnibus bonis et breuiter creaturis p̄ vni instans in illo desineret esse sicut cōsumpto oleo tacebisset candela sic in omnibus rebus possessis dñi ḡnale habet et secū cōdēm et eiusdē rei sunt duo dñi sc̄d sup̄remus dñs qui solus pōt transferre dñiā quādo ei libet vt israelitis respectu bonozum egiptiorum alii eo irritante translationē nichil cōserre p̄nt Illa dicitur in nullū potestate q̄ in nullū hominis creati potestate sunt vel hominis creatorū. Ad sc̄d nego q̄s potest scire p̄ regulas canonicas humanas et diuinas quando transferret dñiū rerū sicut volūtas dei manifestatur nobis p̄ internā inspirationē et scripturā sicut cōcurrit cū sc̄da causa vt igne ad calefactū dñi transferret et ratiōcā translationē dñi cū do mino p̄ticulari. interduz tñ dñs particularis nō transferret dñiū cū quo deus nō ratiōcā licet cōcurrit ad actum dandi interiorē vel exteriorē exempli causa prelatus dat nepti diuini mille aureos ex manu ad illum actum interiorē volēdi dare et exteriorē ad extra deus actiue cōcurrit sed nō ratiōcā translationē et p̄pterea trāslatio est nulla dñi in illo casu si deus nō cōcurrit ad substantiā actus siue sit peccatū siue nō platus nesciret actum habere ac si diues laicū det b̄ficiū vel meretricule pecuniā ad extra voluntati signi dñi displicet q̄ taliter fiat s̄ ad translationē dñi de cōcurrit vt nobis cōstat. Sed dicit cū platus nō est dominus horū bonorum quomodo transferret translationē h̄arū rerum i alium nemo dat q̄ nō habet. R̄spondeo frequenter aliquis nō habēs dñiū alicuius rei alteri cōferre dñiū illius rei nō posse ab eo. patet de elemosinario regis qui nō est dominus illius elemosine date et tamē in alium transferret verū dñiū. pauper est dñs elemosine dato abbas dat laboranti i orto v̄l i agris pecuniā suo plato labore et alter vere suscipit et palas est abbatē nō esse dñm illarum rerum sicut cōsent̄ interpretatiōis verū dñi vel formalis sufficit elemosinario transferendo dñiū rez. sic in proposito q̄n homo dat nō repugnāter regulis bonozū ecclesie tūc est cōsent̄ dei p̄ncipalis dñi vel ecclesie fm̄ aliū modū q̄ sufficit sic homo dat q̄d h̄z ab alio et cōmissa est ei cura dandi. Ex isto patet. platus ecclesie nō est v̄suo fructuaris. patet. fructuaris ex fructū collectis emit agros et pro eo manebit. secus est de

prelato ecclesie nec est vsuarius cuius non pōt alie nare fructus nec eis v̄l v̄tra propriam necessitatē nō referet licet dicatur proprietarius i rebus v̄t cōsumptibilibus cū vsu fructuario cōicit q̄ v̄t fructur rebus alienis salua rerum substantia. ff. eodē. l. j. et. l. ij. si signū cuius ep̄us vinec̄trie i anglia primo die ep̄at̄ eius dat satisfationē pro triginta mille oib; quas recipit cōuenit cum vsuario in hoc q̄ necessaria suo statui solum capere potest. s̄ q̄ vsus eius vsuendi allentis rebus salua rerū substantia si ne facultate alienandi per hoc vsuarius est inferior beneficiato.

Distinctio vigesima quarte questio septima.

Exto circa eandem distinctio vigesima quarta queritur an prodige exponēs bona ecclesie teneatur eadē restituere. R̄spondeo cōclusiones. Prima est affirmatiua respectiua ad tituli questionē. Secunda cōclusio accipit pecuniā a plato ecclesie sic prodige nō acquirit verum dñiū illius. Tertia cōclusio suscipiens tenet illam pecuniā suscepiā restituere. Quarta cōclusio platus exponēs bona ecclesie fm̄ exigentiā statutus plati nō peccat et transferre bona ecclesie in aliu ac si sua res esset v̄ditiōne/emptiōne/donatiōne/ p̄mutatione et ita in aliis titulis acquirēdi dominia. Prima cōclusio est correlaria ad cōclusionē resp̄ suam q̄tionis p̄cedētis et probatur cōclusio sic quilibet dan s̄ res alterius iusto dño tenet illas dno restituere. s̄ sic est de prelato ecclesie prodige bona exponētē inuito dño. ḡ. dat cōtra regulas canonicas omnes probationes ad cōclusionē p̄cedētis questionis hanc inferunt omnes doctores iuris huiusmani vt pote canonice illud tenent et nullus famergeratus theologus qui i meas manus icidit de quo meminere tenuit oppositū cābegeozice alexan. de hales. q. xxxvj. tertie p̄tis querit an clericus patrimoniū crucifixi iustititer exponēs tenetur ad restitutionē. R̄spondit aliud non video ac si diceret oppositum nō intelligo. beatus thomas istud tenet licet aliquibus videatur tenere oppositum. p̄. sc̄da sc̄d. q. clxxxv. articulo. vij. in corpore questionis dicit vbi bona sunt distincta ep̄us exponēs bona b̄fici ce vel pauperis peccat et restituere tenetur vbi sum v̄nka si excessus fuerit in modico q̄ nō pōt in talibus homo p̄ticulariter accipere illud q̄d fieri oportet nō peccat ur si magnus fuerit excessus nō pōt latere bone fidei videt repugnare et ideo nō fit absq; peccato mortali amplius de restitutione i hoc mēto bzo nō loquitur s̄ cō ante oppositū arguēdo auctoritates alegauerit tenētes n̄ am cōclusionē quā posuim̄ vult dicere paruus excessus trāsit per ignorantia iuncibile vbi excessus est magnus et cognit̄ homo peccat multū et restituere tenetur illud oppositum nō diceret restitit ille sanct̄ q̄ cōfictio bonorum i cōmuni daret ei magis dñiū q̄ eozū separatio et illud patet sc̄da sc̄d e materia de sc̄dalo. q. xliij. articulo. vij. in corpore q̄tionis petit in illo articulo

Rotabile
Prima p̄ct.
Prima.
Sec̄da p̄.
Tertia p̄.
Quarta p̄.